

Rokasgrāmata Bībeles studiju skolotājiem

Vēstule efesiešiem

Džons K. Makvejs (John K. McVay)

Jūlijs, augusts, septembris

2023

Satura rādītājs

- 1 **Pāvils un efesieši** (24.–30. jūnijs)
 - 2 **Dieva lielais, Kristū centrētais plāns** (1.–7. jūlijs)
 - 3 **Paaugstinātā Jēzus spēks** (8.–14. jūlijs)
 - 4 **Kā Dievs mūs glābj** (15.–21. jūlijs)
 - 5 **Horizontālā salīdzināšana: krusts un draudze** (22.–28. jūlijs)
 - 6 **Evaņģēlija noslēpums** (29. jūlijs — 4. augusts)
 - 7 **Kristus vienotā miesa** (5.–11. augusts)
 - 8 **Kristus formēta dzīve un Gara iedvesmota runa** (12.–18. augusts)
 - 9 **Dzīvot gudri** (19.–25. augusts)
 - 10 **Vīri un sievas: kopā pie krusta** (26. augusts – 1. septembris)
 - 11 **Praktizējot visaugstāko uzticību Kristum** (2.–8. septembris)
 - 12 **Aicinājums pastāvēt** (9.–15. septembris)
 - 13 **Miera uzturēšana** (16.–22. septembris)
 - 14 **Vēstule efesiešiem sirdī** (23.–29. septembris)
-

Redakcija:

12501 Old Columbia Pike
Silver Spring, MD 20904

Apmeklējiet mūsu tīmekļa vietni:

<http://www.adultbiblestudyguide.org>

Galvenais autors:

Džons K. Makvejs (John K. McVay)

Redaktors:

Clifford R. Goldstein,

© 2023 Septītās dienas adventistu Ģenerālkonference®. Visas tiesības aizsargātas.

Pārskats, komentāri un dzīves pielietojums, 1.–14. nodarbība: Džordžs Razmerita, Septītās dienas adventistu Teoloģijas katedras asociētais profesors, Seventh-day Adventist Theological Seminary, Adventist International Institute of Advanced Studies, Silang, Cavite, Philippines.

Bībeles tulkojumu saraksts:

Rakstu atsauces, kas nav no King James Version (KJV), kas citētas ar atļauju šajā 2023. gada 1. ceturkšņa Bībeles studiju rokasgrāmatā skolotājiem ir no sekojošiem tulkojumiem:

ASV American Standard Version
NKJV New King James Version
NLT Holy Bible, New Living Translation
NRSV New Revised Standard Version
TLB The Living Bible

(JT Jaunais latviešu tulkojums)

Vēstule efesiešiem: kā sekot Jēzum grūtos laikos

Vēstulē efesiešiem Pāvils stāsta par pašiem efesiešiem. Daudzus gadus pēc aizraujošajiem notikumiem kristīgās misijas sākumā Efesā, efesieši cīnījās ar savas kristīgās ticības nozīmi.

Pāvils, Romas impērijas ceturtais lielākās pilsētas ekonomikas traucētājs, tagad ir nosutumts malā un ieslodzīts cietumā. Rakstot no cietuma, viņš uztraucas, ka Efesas ticīgie var “zaudēt drosmi”, aizmirstot jebkādu aktīvu izpratni par to, ko nozīmē būt Jēzus mācekļiem izsmalcinātajā, pilsētnieciskajā un pilnībā pagāniskajā Efesas kultūrā. Lai gan viņa klausītāji jau ir kristieši, Pāvils lieto pārliecināšanas toni. Viņš cenšas viņus no jauna iesaistīt kristīgajā ticībā, no jauna iedegt viņu uzticības liesmu Kristum un atdzīvināt sajūsmu par to, ka viņi ir daļa no baznīcas, Dieva lielā uzņēmuma šajā pasaulē.

Tā kā kristīgā ticība ir saistīta ar Kristu, Pāvils izstaro Viņa apbrīnu un pielūgsmi. Lai svārstīgie kristiešu mācekļi atgūtu savu pamatu, viņiem ir jāatgūst savu pirmo mīlestību pret Jēzu un jānodibina jauna pašārvība uz Viņa žēlastību un spēku. Tādēļ Pāvils uzsver Kristus paaugstināšanu debesīs pāri visām varām un dievībām, kas cenšas piesaistīt Efesas ticīgo uzticību. Jēzus ir mērķis dievišķajā plānā nākamajiem laikiem, kuros ticīgajiem kā draudzei ir svarīga loma Dieva plānā apvienot visas lietas Kristū.

Kad Pāvils cenšas pievērst Efesas ticīgos jaunai uzticībai savam Kungam, viņš nemazina kristīgās mācekļības prasības. Viņš detalizēti izklāsta, kā izskatās kristiešu uzvedība un kopiena. Kristieši ir aicināti uz Gara iedvesmotu, Kristu pagodinošu un uz Dieva virzītu pielūgsmi, ko Pāvils ilustrē atkal un atkal. Nodošanās Kristum ietekmē to, kā cilvēks rīkojas un runā. Mīlēt Kristu nozīmē cienīt un vērtēt ticības biedrus. Tas nozīmē pretoties ļaunprātīgas un seksuāli dekadentiskas uzvedības modeļiem, kas ir tik izplatīti viņu kultūrā. Tas nozīmē, ka mūsu attiecībās draudzē un mājsaimniecībā mēs ņemam piemēru no Kristus pašai dziedzības. Tas nozīmē piedāvāt Efesas iedzīvotājiem skaidrus jaunas cilvēciskās eksistences piemērus.

Pāvils lielu daļu savas vēstules velta, paužot sajūsmu par šo jauno dzīvesveida modeli, ko nozīmē būt cilvēkam, piederot Dieva draudzei. Viņu īpaši uzmundrina doma, ka Dievs draudzē ir apvienojis atsvešinātus cilvēces segmentus — jūdus un pagānus. Dzīvojot vienotībā tur, kur būtu sagaidāms naidīgums, viņiem ir iespēja parādīt Dieva jaunās sabiedrības un nākamās valstības iezīmes.

Pāvils, runājot par to, cik svarīgi ir būt daļai no Dieva draudzes, izvērš četras metaforas par draudzi. Ticīgie veido Kristus *miesu*, apliecinot savu uzticību Kristum un savstarpējo vienotību. Viņi ir *dzīvs templis*, kas uzcelts caur Kristus upuri Golgātā un kurā tiek pielūgts Dievs. Viņi ir Kristus *līgava*, kas gaida grandiozu laulību ceremoniju, kad Līgavainis nāks, lai atzītu viņus par savējiem. Pēdējā metaforā, kas izsaka Pāvila centienus viņus no jauna iesaistīt kristīgajā ticībā, viņi ir Kristus *karaspēks*, kas cīnās par mieru Viņa vārdā, ar Dieva spēku apkarojot tumsas spēkus, gaidot Kristus atgriešanos.

Tādēļ vēstule efesiešiem īpaši runā par tādiem laikiem kā mūsējais, kad pasaules valdzinājums un laika ritējums draud apklusināt kristīgo mācekļību. Tajā tiek paaugstināts Kristus un uzsvērts, cik svarīgi ir sekot Viņam kā iesaistītiem, aktīviem Viņa draudzes locekļiem, dzīvojot cerībā uz Viņa atgriešanos. Šajā ceturksnī mums ir privilēģija lūdzot ieklausīties vēstulē efesiešiem un no jauna piedzīvot sajūsmu par sekošanu Jēzum grūtos laikos.

Filosofijas doktors Džons K. Makvejs (John K. McVay) ir Valla Vallas Universitātes prezidents un reliģijas profesors Koledžpleisā, Vašingtonas štatā, ASV, kur viņš strādā kopš 2006. gada.

Pāvils un efesieši

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 1:9, 10*

Studiju fokuss: *Ap.d. 18:18–21; Ap.d. 19:13–20:1; Ap.d. 20:17–38; Ef. 1:1, 2; Ef. 6:21–24; Ef. 3:13; Ef. 1:9, 10.*

Ievads: Šī ceturkšņa pirmajā stundā ir ieskicēts visas Vēstules efesiešiem izpētes fons un pievērsta uzmanība vairākām galvenajām tēmām. Pirmkārt, mēs uzzinām par Pāvila mērķi, ar kādu viņš rakstīja Vēstuli efesiešiem: palīdzēt efesiešiem atcerēties savu identitāti un lomu Dieva valstībā un Viņa plānos. Otrkārt, mēs labāk iepazīstam efesiešus. Mēs virtuāli apmeklējam Efesu, staigājam pa tās ielām, klausoties pilsētas iedzīvotāju sarunās un dzirdam par viņu interesi par maģiju un pārpasaulīgo. Mēs vērojam simtiem kuģu, kas noenkurojušies tās ostā, un apmeklējam iespaidīgo Artemīdas templi, vienlaikus redzot visu šķiru un vecumu cilvēkus, kas steidzas pievienoties nemierniekiem amfiteātrī. Treškārt, mēs pētām vēstules literāro struktūru un tādējādi veidojam plašāku priekšstatu par apustuļa domu plūsmu un viņa galvenajiem tematiem. Ceturkārt, mēs atklājam, ka Pāvila visaptverošā tēma šajā vēstulē ir trīskārša: Jēzus Kristus, Viņa mīlestība uz draudzi un Viņa darbs caur draudzi cilvēces pestīšanas labā.

Šis nedēļas pētījumā atcerēsīties šo stundu vispārīgo nosaukumu, kā aprakstīts ievadā: “Vēstule efesiešiem: kā sekot Jēzum grūtos laikos.” Patiešām, Pāvila Vēstule efesiešiem ir labākā, sistemātiskākā draudzes/baznīcas teoloģija. Tomēr šī kvalitāte nenozīmē, ka Vēstule efesiešiem ir auksts, teorētisks, atrauts, abstrakts teoloģisks konstrukts. Drīzāk vēstulē ir aprakstīta draudze tās reālās, dzīvās un mīlošās attiecībās ar viņas Radītāju un Glābēju, Kungu Jēzu Kristu, kā rezultātā kristietis dzīvo reālā pasaulē, īstenojot draudzes lielo misiju.

Mācību stundas tēmas: Šis nedēļas mācību stundas galvenās tēmas:

1. Iepazīšanās ar Vēstules efesiešiem autoru.
2. Iepazīšanās ar Efesas ļaudīm, vēstules adresātiem.
3. Iepazīšanās ar Pāvila vēstījuma Efesas draudzei galveno tēmu.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Apustuļu darbu grāmata par Efesu un efesiešiem

Mēs varam daudz vieglāk saprast Pāvila Vēstuli efesiešiem, ja aplūkojam to Apustuļu darbu grāmatas kontekstā. Vairāki Apustuļu darbu stāstījuma aspekti ir īpaši svarīgi efesiešu draudzes dzimšanai:

1. Šķiet, ka Akvila un Priskillas pavadībā (*Ap.d. 18:18*) Pāvils pirmais īsi pasludināja Jēzus Kristus evaņģēliju Efesā, kur viņš pirmo reizi satika jūdus (*Ap.d. 18:19*). Atšķirībā no jūdiem Korintā, kas Pāvilu noraidīja un vajāja (*Ap.d. 18:6, 12, 13*), jūdi Efesā sākotnēji šķita atvērtāki evaņģēlijam (*Ap.d. 18:20*). Tikai vēlāk daži jūdi Efesā kļuva ietiepīgi un noraidīja Pāvila vēsti (*Ap.d. 19:8, 9*). Tomēr šie jūdi nevērsās pie varasiestādēm, lai tās izdzītu Pāvilu no pilsētas.
2. Pēc Pāvila pirmās aizbraukšanas no Efesas Priskilla un Akvila turpināja evaņģēlija darbu, un vēlāk viņiem pievienojās Apolls no Aleksandrijas (*Ap.d. 18:24–26*). Viņu darba rezultātā izveidojās jauna kristiešu kopiena (*Ap.d. 19:1*).
3. Apolls, Priskilla un Akvila, šķiet, labi pārzināja kristīgo mācību. Tomēr efesieši saņēma mācību tikai ierobežotu laiku, pirms Apolls devās uz Korintu. Iespējams, šī

iemesla dēļ efesiešu mācekļiem bija ierobežota izpratne par evaņģēliju un to, kas ir kristietība. Tur esošie mācekļi pat nezināja par Svēto Garu (*Ap.d. 19:2, 3*). Šī iemesla dēļ, kad Pāvils atgriezās Efesā, viņš nolēma tur pavadīt vairāk laika un nodrošināt nepieciešamo stingro teoloģisko pamatu draudzei gan pilsētā, gan visā Mazāzijas reģionā (*Ap.d. 19:10*).

4. Svarīgi atzīmēt, ka viens no Pāvila acīmredzamākajiem veidiem, kā pārbaudīt kristietības patiesumu un kvalitāti, bija jautāt draudzes locekļiem, vai viņi ir saņēmuši Svēto Garu (*Ap.d. 19:2*) un vai viņi pareizi saprot, kas ir Jēzus, kas ir Dievs un kā cilvēki tiek glābti caur kristību Jēzū Kristū (*Ap.d. 19:2–5*). Šī iemesla dēļ, kad Pāvils daudzus gadus vēlāk rakstīja efesiešiem, viņš atgriezās pie šīm izšķirošajām tēmām un uzstāja uz tām (*skat., piemēram, efesiešiem 4*). Šīs tēmas bija noteicošas kristiešu identitātei un dzīvei gan individuālā, gan grupu (ģimenes un draudzes) līmenī. Nav kristīgas baznīcas bez Jēzus Kristus, Svētā Gara un Tēva.
5. Kad Svētais Gars nolaidās pār mācekļiem Efesā, viņi kļuva par Jēzus Kristus draudzi, kuru savā misijā vadīja Svētais Gars. Svētais Gars viņus nekavējoties apbruņoja kalpošanai un misijai, dāvājot viņiem valodu dāvanu un citas garīgās dāvanas. Šī iemesla dēļ Pāvils, rakstot Vēstuli efesiešiem, uzstāja uz garīgo dāvanu izšķirošo nozīmi draudzes dzīvē un misijā.

Grāmatu dedzināšana

Mūsdienu intelektuāļi, piemēram, Rebeka Knuta (Rebecca Knuth), bijusī Havaju universitātes Bibliotēku un informācijas zinātnes programmas vadītāja, savā grāmatā *“Grāmatu dedzināšana un bibliotēku nolīdzināšana: ekstrēmistu vardarbība un kultūras iznīcināšana”* (Westport, CT: Praeger, 2006), secina, ka grāmatu dedzināšana ir cilvēku kultūras mantojuma iznīcināšana. Oksfordas Universitātes Bodlija (Bodleian) bibliotēku direktors Ričards Ovendens (Richard Ovenden) savā grāmatā *“Grāmatu dedzināšana: apzinātas zināšanu iznīcināšanas vēsture”* (Cambridge, MA: The Belknap Press/Harvard University Press, 2020) apgalvo, ka cilvēcei ir jānoraida grāmatu dedzināšana un jāsaģlabā cilvēces zināšanas un kultūra. Kā klasiski piemēri grāmatu dedzināšanai ar politisku mērķi kontrolēt iedzīvotāju piekļuvi informācijai un uzspiest jaunu kultūru, ideoloģiju, vēstures interpretāciju un pasaules uzskatu, tiek izmantoti nacistu veiktā galvenokārt ebreju grāmatu dedzināšana 1933. gadā vai Mao Dzeduna Sarkanās gvardes veiktā Rietumu kapitālistiski orientēto grāmatu iznīcināšana 1966. gadā. Stāsts par nemierniekiem, kas 2013. gadā Timbuktu sadedzināja tūkstošiem seno Āfrikas manuskriptu, tiek izmantots kā piemērs nekritiskai ekstrēmistu reliģisku grāmatu dedzināšanai. Šajā laikā daži kristiešu mācītāji no dažādām konfesijām tika nosodīti kā fanātiķi vai neiecietīgi, kad vadīja grāmatu dedzināšanas dievkalpojumus, aicinot sadedzināt burvestību grāmatas.

Kā mēs varam saprast Apustuļu darbu 19:19 aprakstīto grāmatu dedzināšanu? Jāņem vērā vairāki punkti:

1. Šī grāmatu dedzināšana bija brīvprātīga to cilvēku rīcība, kuri no pagānisma un maģijas bija pārgājuši kristietībā. Viņi neiznīcināja citu cilvēku bibliotēkas un īpašumus, bet sadedzināja tikai paši savas burvestību grāmatas — grāmatas, kuras paši bija izmantojuši, praktizējot pagānu reliģiju. Ar šo brīvprātīgo rīcību viņi publiski pasludināja, ka, saņēmuši Jēzus Kristus aicinājumu pievienoties Viņa valstībai, viņi norobežojas no savas grēcīgās pagātnes. Viņi nevēlējās, lai viņiem turpmāk būtu kaut kas kopīgs ar sātānu un viņa dēmoniskajām darbībām.

Divsimt piecdesmit gadus vēlāk imperators Diokletiāns pavēlēja visiem kristiešiem atnest savas svētās grāmatas sadedzināšanai, ja viņi paši vēlas izvairīties no sadedzināšanas. Daži kristieši paklausīja un nodeva savus Svētos Rakstus sadedzināšanai Romas varas iestādēm; šos kristiešus sauca par *traditores* jeb “tiem,

kas nodeva” savas grāmatas. Taču citi kristieši deva priekšroku tikt sadedzinātiem, nevis nodot vai atteikties no Dieva Vārda. Tādējādi, ja grāmatu sadedzināšana Apustuļu darbu 19. nodaļā bija brīvprātīga un priecīga pasludināšana par atbrīvošanos no grēka un sātana slazdiem, Diokletiāna grāmatu dedzināšana bija vardarbīga un despotiska politiska un ideoloģiska kristietības vajāšana ar mērķi iznīcināt Dieva tautu un uzspiest pagānu reliģiju.

2. Dievs aicina Savu tautu kategoriski atteikties un noraidīt jebkādas elkdievības un burvestību pēdas savās mājās un īpašumos (*skat. 1. Moz. 35:2-4*).
3. Tomēr, lai gan Israēls ieradīsies citās zemēs, lai iznīcinātu elkus un sadedzinātu burvestību piederumus, tas nebija viņu galvenais mērķis. Viņu uzdevums bija sludināt, ka elkdievība ir postoša un ved uz nāvi (*Ps. 135:15-18; Jes. 44:9-20; Jes. 45:20; Jer. 2:11-13; Jer. 16:19, 20; Jņ. 2:8; Gal. 5:19-21; Atkl. 9:20, 21*), un dzīvot savu dzīvi bez elkdievības un burvestībām kā paraugu tautai, kas ir brīva no sātana varas un nāves.
4. Tas nenozīmē, ka Dievs atņēma mākslas un rakstīšanas prieku. Gluži otrādi, Dievs priecājās par cilvēka radošumu un kultūru, kas izpaužas grāmatās. Taču šīm grāmatām un mākslai ir jāizsaka no grēka un sātana atbrīvota cilvēka dzīves pieredze. Pretējā gadījumā mēs atkal nonākam sātana kontrolējošā varā.

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. *Pestīšana, misija un izglītība.* Apustuļu darbu grāmatā Efesas draudzes rašanās ir saistīta ar izglītību, kas aprakstīta kā “pārrunas” un “pārlicināšana”. Sākumā Pāvils runāja, pārrunāja un pārlicināja jūdus viņu sinagogās, kas bija ne tikai pielūgsmes vietas, bet arī publiskas izglītības telpas (*Ap.d. 18:19; Ap.d. 19:8*). Vēlāk Pāvils pārcēlās uz vietējo Tiranna skolu, un turpināja “sarunāties” jeb “mācīt” gan jūdus, gan grieķus par glābšanas ceļu (*Ap.d. 19:9, 10*). Iesaistiet studentus pārdomās par to, kā viņi kā klase varētu dot savu ieguldījumu savas draudzes pārveidošanā par evaņģēlija skolu sabiedrībai. Kā viņi var padarīt savu vietējo draudzi par publisku diskusiju vietu, kurā viņi kopā ar sabiedrību varētu pārrunāt evaņģēliju?
2. Pāvila Vēstulē efesiešiem redzams brīnišķīgs līdzsvars starp saprātu, emocijām, jūtām, teoloģiskām pārdomām un praktisku dzīvi. Aiciniet klases dalībniekus noteikt divus veidus, kā viņi var dot savu ieguldījumu, pārveidojot savu draudzi par kalpošanu, kas pievērštos šiem cilvēku dzīves aspektiem jūsu vietējā sabiedrībā.

Dieva lielais, Kristū centrētais plāns

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 1:3.*

Studiju fokuss: *Ef. 1:3–14; Ef. 2:6; Ef. 3:10; Kol. 1:13, 14; 1. Pēt. 1:18, 19; 5. Moz. 9:29.*

Ievads: Pāvils māca efesiešiem — un arī mums — skaitīt savas svētības. Ne tās svētības, kuras mēs uzskatām par svarīgām, bet īstās svētības, kas cilvēcei ir tik ļoti vajadzīgas. Pāvils uzsver, ka Dievs mums šīs svētības dod Kristū. Kristū mēs esam Dieva izredzēti un pieņemti. Mēs esam Viņa, un Viņš ir mūsu. Dievs vērtē un uzskata mūs par savu mantojumu, un mēs vērtējam un uzskatām Viņu par mūsu mantojumu. Kristū mums ir piedots un mēs esam izpirkti. Kristū mēs saņemam Dieva augstāko glābšanas plānu. Kristū cilvēcei ir vienīgā iespēja sasniegt vienotību un harmoniju. Kristū mēs dzīvojam prieka un slavēšanas pilni. Kristus dēļ mēs saņemam Dieva zīmogu un mūžīgās pestīšanas priekšnojautu. Kristus dēļ mēs varam saņemt Svētā Gara klātbūtni un dāvanas. Dieva dāvanas ir garīgas galvenokārt tādā nozīmē, ka Svētais Gars mums tās dod. Svētais Gars nes mums šīs dāvanas no pašas debesu valstības. Visas šīs bagātības ir Dieva dāvanas mums visiem, jo mēs nevaram — un iespējams pat nespējam — tās nopelnīt ar savām pūlēm. Dievs ir tas, kas mums dod šīs dāvanas brīvi bez maksas, no savas mīlestības pilnās sirds pret mums. Visus, kas pieņem šīs dāvanas, Dievs jau iepriekš nolemj apzīmogot un sniedz Viņa valstības mūžīgo svētību priekšnojautas.

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas stunda aplūko trīs galvenās tēmas:

1. Kristū Dievs mums dāvāja daudzas dāvanas: izredzēšanu, adopciju, izpirkšanu, piedošanu, pestīšanas prieku, cilvēces vienotību un harmoniju, kā arī Svētā Gara iemājojošo klātbūtni, kas ir Dieva “pirmā iemaksa” par to, kas būs, kad Kristus atgriezīsies.
2. Mūsu atbilde uz Dieva žēlastības dāvanām ir slavēšanas un pielūgsmes dzīve Kristū un Kristum.
3. Svētajā Garā mēs piedzīvojam savas nākamās mūžīgās dzīves priekšnojautu.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Jēzus Kristus, mūsu Kungs

Ir svarīgi ievērot veidu, kā Pāvils raksta par mūsu Glābēju. Pāvils reti kad Viņu dēvē vienkārši par Jēzu (*Ef. 4:21*). Drīzāk mūsu Glābējs Pāvilam ir “Kungs Jēzus” (*Ef. 1:15*), “Kungs Jēzus Kristus” (*Ef. 1:2, 3, 17; Ef. 5:20; Ef. 6:23, 24*), “Kristus Jēzus, mūsu Kungs” (*Ef. 3:11*), “Jēzus Kristus” (*Ef. 1:5*), “Kristus Jēzus” (*Ef. 1:1; Ef. 2:6, 7, 10, 13, 20; Ef. 3:1, 6, 21*), vienkārši “Kristus” (*Ef. 1:10, 12; Ef. 2:5, 12, 13; Ef. 3:4, 8, 17, 19; Ef. 4:7, 13, 15, 20, 32; Ef. 5:1, 5, 21, 23, 24, 25, 29, 32; Ef. 6:5, 6*), vai vienkārši “Kungs” (*Ef. 2:21; Ef. 4:1, 5; Ef. 5:8, 10, 17, 19, 22; Ef. 6:7, 8, 10, 21*)!

Acīmredzot viens no iemesliem šim atsaucēm uz mūsu Glābēju ir godbijība, kurai jābūt kristieša — patiesībā kristīgā teologa — valodas un attieksmes sastāvdaļai. Taču šajās atsaucēs ir kas vairāk, nekā vienkārša cieņa pret Meistaru. Saucot Jēzu par “Kungu”, Pāvils Viņu paaugstina kā augšāmcēlušos Kungu Jēzu Kristu, Glābēju, kurā mums ir mūsu pašu augšāmcelšanās no grēkiem un caur kuru mēs piedzīvosim savu galīgo augšāmcelšanos no kapa. Jēzus Kristus augšāmcelšanās un mūsu pašu augšāmcelšanās ir izšķiroša Pāvila teoloģijai un dzīvei, jo tās ir Dieva pestīšanas plāna pašā centrā (*piem.,*

Ef. 2:1–6). Augšāmcelšanās tēma pārveido visu Pāvila skatījumu uz dzīvi un pestīšanu. Tai vajadzētu būt būtiskai arī mums.

Doksoloģiskā teoloģija

Pāvils Efesiešiem 1:3–14 rakstīja tādā stilā, ko mēs varētu saukt par doksoloģisko teoloģiju. Teologi norāda, ka kristīgajai teoloģijai jāsakas ar doksoloģiju (slavēšanu) un jābeidzas ar doksoloģiju — patiesībā tai jābūt doksoloģijai. Esot vienam no pirmajiem doksoloģiskajiem teologiem, Pāvila teoloģija nav auksta, tīri racionāla, shematiska un neitrāla koncepcijas attīstība. Pāvils arī neraksta doksoloģiskā veidā tikai tā laika ierastā epistolārā stila dēļ. Drīzāk, kad viņš rakstiski iemūžina skaisto kristīgo teoloģiju par to, kas ir Dievs, par to, ko Dievs ir darījis mūsu labā, par Dieva mīlestību uz mums, par Jēzus Kristus iemiesošanos, par Viņa nāvi, par Viņa augšāmcelšanos, par cilvēka prieku, mieru, cerību un dziļo pārvērtību Kristū, Pāvils spilgti apcer un apraksta šīs un nākamās dzīves vislieliskākos un fundamentālākos brīnumus. Šī iemesla dēļ, rakstot par šīm lietām saviem brāļiem un māsām Efesā, Pāvils nevar atturēties no viņa aprakstītā lielā Dieva pielūgsmes un cieņas apliecinājumu versmes.

Pāvilam Dievs nav tikai jēdziens, bet Dievs ir mūsu Tēvs, mūsu Radītājs, mūsu Glābējs. Šis Dievs ir pilns mīlestības, varenības, taisnīguma un žēlastības. Viņš vienmēr ir gatavs mūs aizsargāt un glābt. Viņš vienmēr ir gatavs dāvēt mums dāvanas un svētības, lai mēs varētu pilnvērtīgi baudīt dzīvi Viņa valstībā jau tagad un nākotnē. Kā Pāvils varētu rakstīt par šādu Dievu un par Viņa lielo glābšanu, neizplūstot priecīgā slavēšanā?

Svētības no Debesu vietām

Pāvils uzsver, ka mūsu Dievs būtībā ir svētību Dievs. Taču svētības, ko Dievs mums dod, nav vienkārši materiālas vai zemes svētības — svētības bez jebkādas atsaucē uz garīgām vai mūžīgām realitātēm. Drīzāk Dieva svētības ir svētības no Debesu pagalmiem, no *Viņa* valstības. Norādot uz šo ideju, Pāvils paplašina glābšanas sfēru. Glābšana nav niecīgs nelielas un īslaicīgas cilvēku problēmas risinājums, lai gan tā ietver arī šo aspektu. Glābšana nenotiek vienkārši kādā pasaules nostūrī (lai gan savā ziņā tā notiek, jo Jēzus mira kādā visuma nostūrī un Romas impērijas nostūrī). Pāvilam pestīšana ir process, kas notiek universālā mērogā. Pāvils aizved mūs līdz galvu reibinošiem *epouranios* jeb debesu valstības augstumiem.

Grieķu valodas vārdam *epouranios* ir vairākas nozīmes. No vienas puses, tas nozīmē garīgo jeb dievišķo, pretstatā pasaulīgajam jeb grēcīgajam (*skat. Jņ. 3:12, Ebr. 3:1*). No otras puses, šis vārds attiecas uz telpiskām dimensijām (*1. Kor. 15:40, 41*). Pāvils arī apvieno abas vārda *epouranios* telpiskās un garīgās dimensijas kopā (*1. Kor. 15:48, 49*). Piemēram, Efesiešiem 1:3 *epouranios*, šķiet, norāda uz garīgu realitāti — tas ir, Dievs mūs svētī ar svētībām, kas atrodamas Kristū. Tomēr tajā pašā nodaļā Pāvils apraksta debesis kā telpisku sfēru, kas nav zeme (*Ef. 1:10*). Vēstulē efesiešiem 1:20 Pāvils saista *epouranios* ar Kristus uzkāpšanu pie Dieva troņa. Tādējādi Pāvila debesu vietas nav kādas ēteriskas neoplatoniskas sfēras, kas apraksta nemateriālo dievišķo pasauli, uz kuru pēc nāves it kā ceļo mūsu bezķermeniskais gars.

Ņemot vērā plašāku Bībeles kontekstu, jēdziens “debesu vietas” ir ļoti bagāts Bībeles jēdziens. No vienas puses, “debesis” attiecas uz visu Dieva radīto visumu (*1. Moz. 1:1; Ps. 8:3; Ps. 19:1; 2. Laiku 6:18*) ar visu tā krāšņo skaistumu. No otras puses, Bībele aino citu “debesu” nozīmi, kas ir tuvāka Pāvila ainojumam vēstulē efesiešiem, kurā apustulis debesu vietas saista ar radīšanu un pestīšanu. Kad Dievs radīja Visumu, Viņš nepalika ārpus Visuma (Bībele neatbalsta deismu). Drīzāk Dievs izvēlējās ienākt Visumā kā tā Radītājs, Apgādātājs un Ķēniņš (*Ps. 11:4*) un nodibināt īpašas, personiskas attiecības ar būtnēm, kuras Viņš radīja pēc sava tēla (*1. Moz. 1:26–28*). Šīs attiecības tiek īstenotas dažādos veidos. Pirmkārt, savā visuresamībā Dievs bija un ir klātesošs visā Visumā

(Ps. 139:7, 8). Šī doma nozīmē, ka mēs varam lūgt Dievu visur, jebkurā situācijā, un Viņš mūs dzird reālajā laikā.

Tomēr Bībelē ir aprakstīts vēl viens veids, kā Dievs satiekas ar Visuma iedzīvotājiem un ir ar tiem saistīts. Daudzi Bībeles autori uzsver, ka Dievs izvēlējās kādu valstību vai vietu debesīs, kur Viņš iedibināja savu mīlestības un taisnīguma troni (Ps. 103:19, 20). Šajā vietā Dievs demonstrē savu pastāvīgo redzamo klātbūtni un pārvalda Visumu. Tieši šajā debesu vietā un no tās Dievs svētī Visumu ar savu mīlošo gādību. Tieši pie sava troņa Viņš tiekas ar visām savām saprātīgajām būtnēm (*Ijaba 1:6*), tieši tur visas saprātīgās Visuma būtnes ar pielūgsmi un apbrīnu atsaucas Dieva klātbūtnei, Viņa providencei un mīlošai un taisnīgai pārvaldībai.

Bībele Dieva troni saista ar Dieva debesu svētnīcu (Ps. 11:4; Ps. 103:19, 20; sal. ar 2. Moz. 25:8, 9), ar Dieva “debesīm” jeb “namu” (2. Laiku 6:21, 23, 25, 30, 33, 35, 39). Savā iesvētīšanas lūgšanā Salamans saistīja templi ar Dieva debesu namu (skat. arī 2. Kĕn. 6:2, 18, 40, 41). Tieši pret šo troni Debesu svētnīcā cīnījās Lucifers, apsūdzot Dievu par to, ka Viņš ir nemīlošs un ka Viņam ir netaisns raksturs un valdība. Tieši šajā tronī apsēdās Jēzus pēc tam, kad Viņš pilnībā atklāja un apliecināja Dieva mīlestības un taisnīguma raksturu.

Vēstulē ebrejiem Pāvils arī saista debesis ar Dieva troni un debesu svētnīcu: “Bums ir tāds augstais priesteris, kas nosēdies pa labo roku godības tronim debesīs, svētnīcas un īstās telts kalpotājs, ko uzcēlis Tas Kungs, ne cilvēks.” (Ebr. 8:1–2, skat. arī Ebr. 1:8; Ebr. 4:16; Ebr. 9:23–25; Ebr. 12:2, 22–24). Tādējādi Pāvils, tāpat kā Vēstulē ebrejiem, kā arī Daniēls (*Daniēla 7*), Salamans (2. Laiku 6) un vēlāk Jānis (*Atklāsmes grāmata 4 un 5*), vērs savu lasītāju uzmanību uz Dieva debesu vietu, uz Viņa troni un debesu svētnīcu, no kurienes Dievs svētī savu tautu ar visām svētībām, kuras Viņš bija iecerējis savos sākotnējos radišanas un pestīšanas plānos Kristū.

Ilustrācija: zemesslēguma ķēdes pārtraucējs

Pagātnē daudzi cilvēki ir miruši no nejaušas elektrotraumas māsaimniecībā. Mūsdienu mājas ir aprīkotas ar atjautīgu aizsargierīci, ko sauc par zemesslēguma ķēdes pārtraucēju (GFCI). GFCI sajūt jebkādu strāvas starpību sistēmā un pārtrauc elektriskās strāvas padevi milisekunžu laikā. Tādējādi, ja bērns kontaktligzdā iesprauž metāla priekšmetu, ķēdes pārtraucējs aktivizējas, pārtrauc strāvas plūsmu un pasargā bērnu no nāves. Dievs plānoja radīt mūsu pasauli un vainagot to ar saprātīgiem un brīviem cilvēkiem, kuri varētu izvēlēties noraidīt Dievu un tādējādi grēkot. Grēka sekas (tāpat kā pieskaršanās elektrības vadam zem sprieguma) noved pie grēcinieka nāves. Dievs teica Ādamam un Ievai, ka viņi mirs tajā pašā mirklī vai dienā, kad būs grēkojuši (1. Moz. 2:17). Tomēr viņi nemira. Gluži otrādi, viņi saprata, kas noticis, un aizbēga no Dieva (1. Moz. 3:6, 7). Varētu teikt, ka pirmais pāris nomira garīgā veidā vai arī, ka viņi tika notiesāti uz nāvi ilgtermiņā.

Lai gan šīs atbildes ir pamatotas, evaņģēlijs, īpaši Pāvila paskaidrojums vēstulē efesiešiem, sniedz pilnīgāku atbildi uz jautājumu, kāpēc Ādams un Ieva nemira uzreiz par savu grēku. Saskaņā ar Pāvila teikto, pirms pasaules radišanas (*Ef. 1:4*) Dievs radišanas plānā iebūvēja drošības elementu, garīgo GFCI. Kad Ādams un Ieva krita grēkā, viņiem vajadzēja mirt, jo viņi pieskārs grēka “kailajam vadam”. Tomēr Ādams un Ieva nemira uzreiz, jo glābšanas plāns, ko Dievs bija radījis pirms pasaules radišanas, tika nekavējoties aktivizēts. Šis plāns bija Kristus, un ikviens, kas tic Kristum, ikviens, kas izvēlas atrasties “Kristū”, ir glābts no grēka, vainas, atsvešinātības un nāves varas un sekām.

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Kopā ar klasi pārdomājiet, kā viņi kā klase varētu organizēt pateicības dievkalpojumus savā personīgajā dzīvē, savā ģimenes dzīvē, kopienā vai vietējā draudzē. Katram

no šiem dievkalpojumiem varētu būt dažādas tēmas: pateicība par glābšanas plānu un par to, kā tas ir pārveidojis viņu personīgo dzīvi, pateicība par Kristus mīlestību, kas izpaužas viņu personīgajā dzīvē un kopienā, vai pateicība par piedošanu, kas izpaužas viņu personīgajā dzīvē un kopienas dzīvē.

2. Palūdziet klasei padomāt par šo jautājumu: Cik pacilāta ir viņu komunikācija? Tas ir, kā viņu ikdienas mutiskās, rakstiskās vai grafiskās komunikācijas saturs atklāj, ka viņu dzīvi ir skārusi un pārveidojusi Dieva žēlastība un paaugstinātā Kunga un Viņa teoloģijas pasaules skatījums? Cik lielā mērā jūsu klases locekļi jūt, ka viņus ietekmē mūžīgās realitātes debesu vietās? Kā viņu sarunu saturs un veids līdzinās Pāvila runām? Lūdziet klases locekļus pārdomāt, kā viņi sarunājas ar ģimeni, draugiem, darba kolēģiem un cilvēkiem sabiedriskās vietās. Izaiciniet viņus pārskatīt veidu, kā viņi raksta e-pasta vēstules vai ziņojumus dažādās sociālo mediju platformās. Tāpat aiciniet viņus pārskatīt savu personīgo sarunu saturu ar ģimeni, draugiem un kolēģiem, lai tās atspoguļotu Kristu un kļūtu vairāk centrētas Kristū.
3. Vēstulē efesiešiem 1:5 Pāvils raksta, ka Dievs “pēc savas labās gribas mūs jau iepriekš ir paredzējis adopcijai par saviem dēliem un meitām caur Jēzu Kristu” (*NASB*). Daudzi kristieši šo tekstu saprot tā, ka apustulis māca predestinācijas jēdzienu tādā nozīmē, ka Dievs mūs izvēlas, lai mēs tiktu glābti, un ka mēs nevaram darīt neko tādu, kas varētu pretoties Viņa gribai vai mainīt Viņa lēmumu šajā jautājumā. Kā jūsu klase izskaidrotu šo tekstu sekojošām cilvēku grupām: (1) saviem draugiem kristiešiem, kuri tic predestinācijas koncepcijai, un (2) saviem draugiem vai kaimiņiem, kuri nav kristieši?

Paaugstinātā Jēzus spēks

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 1:19, 20.*

Studiju fokuss: *Ef. 1:15–23; Ef. 3:14–21; Ps. 110:1; 1. Tes. 5:16–18; 5. Moz. 9:29; 1. Kor. 15:20–22.*

Ievads: Pēc kopsavilkuma un Dieva slavēšanas par Viņa glābšanas plānu Kristū, Pāvils vēstulē efesiešiem 1:15–23 apliecina saviem brāļiem un māsām Efesā, ka viņš lūdzas par viņiem, lai viņi turpinātu piedzīvot glābšanu caur Svētā Gara kalpošanu viņu dzīvē. Pāvils lūdz, lai Dievs Tēvs dod efesiešiem (1) Dieva iepazīšanas pieredzi caur Viņa atklāsmi, (2) cerību, kas izriet no Dieva aicinājuma un apsolījumiem, un (3) ticību, caur kuru viņi varētu piedzīvot Kunga Jēzus Kristus bezgalīgo spēku (*Ef. 1:17–19*).

Kristus spēks izpaužas divos veidos. Pirmkārt, mēs piedzīvojam Kristus spēku caur Viņa augšāmcelšanos. Mēs esam garīgi uzmodināti jaunai dzīvei Kristū šeit un tagad, un mums ir apsolījums par nākotnes galīgo augšāmcelšanos mūžīgai dzīvei. Otrkārt, mēs piedzīvojam Kristus spēku caur Viņa uzņemšanu debesīs, kad Viņš sēž Visuma tronī kā Dievs, mūsu Dievs, kas svētī mūs no savām debesīm, tas ir, no savas debesu svētnīcas. Kristus Jēzus ir radījis Visumu un visus tā fiziskos un garīgos spēkus, tādēļ tie visi ir pakļauti Viņam. Arī dumpīgie garīgie spēki, kas uz laiku pretendēja uz kundzību pār zemi, ir pakļauti Viņam.

Turklāt, zinot, ka Jēzus uzkāpa Dieva troņa zālē, mēs jau esam kļuvuši par debesu vietu locekļiem un mantiniekiem Viņā. Kristū mums pieder visas visuma lietas! Kādu dienu mēs arī fiziski uzkāpsim šajās debesu vietās un pievienosimies visumam, slavējot Dievu ap Viņa troni (*Atkl. 4:1–4, 8–11; Atkl. 5:6, 9–14; Atkl. 15:2–4*).

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas mācību stunda izceļ trīs galvenās tēmas:

1. Slavēšanas un pateicības lūgšanām ir būtiska nozīme kristieša dzīvei.
2. Kristietim ir nepieciešams piedzīvot Kristus un Svētā Gara pārveidojošo spēku kristīgajā dzīvē.
3. Kā patiesi kristieši, pazīstot un piedzīvojot Kristus spēku, mēs varam brīvi dzīvot savu dzīvi Viņā, nebaidoties no šīs pasaules dumpīgajiem spēkiem.

II DAĻA — KOMENTĀRS

“Šī iemesla dēļ”

Vēstulē efesiešiem Pāvils daudzkārt izmanto vairākus pārlicinātos izteicienus, piemēram:

- *“dia touto”* (*Ef. 1:15, Ef. 5:17, Ef. 6:13*, kas nozīmē “tāpēc”, “tā dēļ”, “dēļ”),
- *“dio”* (*Ef. 2:11; Ef. 3:13; Ef. 4:25; Ef. 5:14*, kas nozīmē “tāpēc”, “kā dēļ”),
- *“oun”* (*Ef. 4:1; Ef. 5:1, 7; Ef. 6:14*, kas nozīmē “tad nu”, “tātad”, “tad”), un
- *“toutou charin”* (*Ef. 3:1, 14*, kas nozīmē “tāpēc”, “tādēļ”, “šī iemesla dēļ”).

Angļu tulkojumos, piemēram, NASB, šīs frāzes tiek tulkotas kā “tāpēc” (*Ef. 2:11; Ef. 3:13; Ef. 4:1, 25; Ef. 5:1, 7, 17; Ef. 6:13, 14*) vai “šī iemesla dēļ” (*Ef. 1:15; Ef. 3:1, 14; Ef. 5:14*).

Tādējādi Pāvils vispirms izklāsta un apraksta kādu teoloģisku realitāti vai patiesību kā pamatdaļu. Pēc tam viņš attīsta sadaļu “tāpēc”, lai šīs idejas piemērotu / pielietotu draudzes dzīvei. Tomēr dažreiz Pāvils izmanto “tāpēc” vai piemērošanas sadaļu kā dibināšanas sadaļu citai “pielietošanas” vai “tāpēc” sadaļai. Šādā veidā Pāvils pakāpe-

niski paplašina, attīsta un bagātina savas domas par evaņģēliju, draudzi un kristīgo dzīvi.

Vēstulē efesiešiem 1:11–14 Pāvils apkopo evaņģēlija būtību, platformu, uz kuras viņš novieto savu “tāpēc” teoloģiju (*Ef. 1:15*), un parāda, kā evaņģēlijs attiecas uz draudzi (*Ef. 1:15–23*), kas sastāv no “svētajiem” (*Ef. 1:15, 18*). Kristieši jeb svētie ir tie, kam ir ticība Jēzum (*Ef. 1:15*), kam ir “gudrības un atklāsmes gars”, lai iepazītu Dievu (*Ef. 1:17*), un kas ir apgaismoti, lai zinātu Kristus aicinājumu, kādu mantojumu Viņš vēlas mums dot, un Viņa augšāmcelšanās pārspēku (*Ef. 1:18, 19*). Šie svētie ir draudze jeb Kristus miesa (*Ef. 1:22, 23*). Šis Pāvila “tāpēc” teoloģijas piemērs ir draudzes būtība.

Draudze ir celta uz evaņģēliju, ko Pāvils tikko aprakstīja Efesiešiem 1:1–15. Visa pārējā Vēstule efesiešiem ir par draudzi. Bet tā ir draudze, kas ir celta uz evaņģēlija pareizas izpratnes, “Pāvila evaņģēlija”, kā viņš to formulē citviet (*Rom. 2:16; Rom. 16:25; 2. Tim. 2:8*). Kā jau tika atzīmēts, Efesā viss tika definēts, saistot to ar kaut ko citu. Efesas kosmopolitiskajā kontekstā bija ļoti viegli ļaut efesiešu kultūrai veidot savu identitāti, berzējot reliģiskos vai filosofiskos “elkoņus” ar citām reliģijām un filosofijām. Taču Pāvils šeit ir nelokāms: draudzes pamatu, draudzes identitāti veido evaņģēlijs, Dieva evaņģēlijs jeb plāns, ko Viņš ir iedibinājis pirms pasaules radīšanas un kas tagad atklājas Jēzū Kristū. Draudze, tās identitāte, vēsts un misija nav evolucionāra kultūras ideja. Draudze ir Dieva plāna, Dieva darba pasaulē, lai glābtu grēciniekus un cilvēci, rezultāts.

Draudze, atklāsme un filosofija

Pāvils aizlūdz par savu draudzi (*Ef. 1:16, 18*), pateicas Dievam par Viņa darbu viņā. Īpaši Pāvils pateicas Dievam par Viņa apgaismības darbu draudzē caur Viņa gudrības un atklāsmes dāvanām (*Ef. 1:17, 18*). Šī lūgšana atklāj divus būtiskus baznīcas būtības aspektus.

Pirmkārt, baznīca ir celta uz Dieva atklāsmi, nevis uz cilvēku filosofiju. Lai gan Pāvils labi pārzināja filosofiju (*Ap.d. 17:28*), viņš atteicās likt filosofiskus akmeņus baznīcas pamatos. Viņam baznīca bija jābūvē nevis uz cilvēcisko gudrību un retoriku, bet gan uz “Dieva liecību”, viņa atklāsmi krustā sistajā Jēzū Kristū un “Gara un spēka demonstrācijā”. (*1. Kor. 2:1–5, NASB*). Tomēr šī atziņa nenozīmē, ka nav nekādas gudrības, kas saistīta ar baznīcas celšanu.

Gluži otrādi, baznīca tiek celta uz gudrības pamata, bet tā ir “ne šī laikmeta gudrība, ne arī šī laikmeta valdnieku gudrība..., bet ... Dieva gudrība noslēpumā, apslēptā gudrība, ko Dievs paredzējis no mūžības laikiem mūsu godībai, ko neviens šī laikmeta valdnieks nav sapratis” (*1. Kor. 2:6–8, NASB*). Tāpēc Pāvils brīdina kolosiešus, lai tie sargātos, “ka neviens jūs nesagūsta ar savu filozofiju un tukšu maldināšanu, kas balstās uz cilvēku mācībām un pasaules pirmspēkiem, bet ne uz Kristu.” (*Kol. 2:8; skat. arī Jņ. 1:12, 13; 1. Kor. 1:20–27; 1. Kor. 3:19; 1. Tim. 2:8; skat. 6:20, 21*).

Šāda attieksme pret filosofiju nenozīmē, ka Dievs, Pāvils vai kristietība noraida loģiku vai saprātu. Gluži otrādi, saprāts ir viena no visaugstākajām cilvēka spējām vai īpašībām, ar ko Dievs mūs apveltīja, kad Viņš radīja cilvēkus pēc sava tēla. Pāvils šeit vēsta, ka baznīca jeb kristīgā reliģija nav balstīta uz filosofijas pieņēmumiem un secinājumiem. Rietumu klasiskā filosofija un pēdējā laikā arī modernā zinātne lielā mērā balstās uz pieņēmumu, ka nav apzinātas, mīlošas, īpašas, specifiskas, piedāvātas dievišķās atklāsmes. Rietumu filosofija un modernā zinātne drīzāk postulē cilvēku racionālu, mistisku vai psiholoģisku vēlmi sasniegt Dievu vai noteiktu dievišķu sfēru. Šāda domāšana ir pretēja kristīgajai ticībai.

Pāvils nelokāmi uzstāja, ka baznīca nav un nevar būt cilvēciskās filosofijas vai zinātnes produkts vai to pieņēmumi un secinājumi. Draudze ir Dieva tiešas iejaukšanās mūsu pasaulē un atklāsmes Jēzū Kristū rezultāts, kā arī konkrēta Dieva atklāsme caur Svētajiem

Rakstiem. Caur Kristu un Svētajiem Rakstiem Dievs aicināja cilvēci atpakaļ pie sevis un savā valstībā. Kad cilvēki atsaucas šim aicinājumam, viņi kļūst par Dieva draudzi, kas dibināta Jēzus Kristus un Svētā Gara tiešajā darbā mūsos. Šī iemesla dēļ veiksmīga filosofija veidos savu pasaules uzskatu un pieņēmumus, atsaucoties uz dievišķo atklāsmi.

Otrkārt, draudze nav divu līmeņu sabiedrība, ko veido filosofiska, apgaismota, intelektuāla elite vienā pusē un vienkārši un nezinoši cilvēki otrā. Drīzāk draudzē visi draudzes locekļi ir apgaismoti un ir Dieva atklāsmes un gudrības saņēmēji. Šī ideja ir kristīgais pamats žēlastības un vienotības jēdzieniem. Glābtie jeb svētie nav saņēmuši pestīšanu un atklāsmi kādu īpašu atziņu, spēju vai pūliņu dēļ, bet gan Dieva žēlastības dēļ, jo Dievs ir tas, kurš atklāj sevi visiem cilvēkiem un aicina tos uz glābšanu. Visi draudzes locekļi manto tās pašas svētības! Visi saņem vienu un to pašu atklāsmi, vienu un to pašu glābšanu, un vienu un to pašu misiju. Tāpēc draudze ir viena, nevis sadalīta divās, trīs vai četrās šķirās vai līmeņos.

Bailes no varām un uzvara pār tām

Mūsu pasaule nepārtraukti tiecas pēc varas. Ja mēs domājam par varu kā par enerģiju, tad redzam, ka enerģijas avoti rada nemitīgu spriedzi un pat karus mūsu pasaulē.

Taču pasaule meklē ko vairāk par enerģijas avotiem. Pasaule īpaši meklē garīgus spēka avotus, spēku, kas dotu panākumus, dominanci vai mieru, kontroli un piepildījumu mūža garumā. Tuvojoties grēcīgās cilvēces vēstures beigām, daudzi cilvēki apzināti vai neapzināti meklē spēku dēmoniskos avotos. Šie dēmoniskie avoti ir paverdzinoši un iznīcinoši spēki. Miljoniem cilvēku patiesībā apzinās, ka šie dēmoniskie spēki ir paverdzinoši, taču viņi nespēj atbrīvoties no šiem spēkiem. Daudzi pat nezina par alternatīvu spēku. Viņi vienkārši baidās no šiem dēmoniskajiem spēkiem.

Daudzi citi cilvēki baidās no nedzīviem spēkiem, piemēram, zemestrīcēm, cunami vai melnajiem caurumiem. Daži baidās no debesu ķermeņu stāvokļa spēkiem. Daži cilvēki baidās no personīgās apetītes vai iekšējo dusmu spēka. Pavisam nesen mākslīgais intelekts daudziem ir kļuvis par baiļu avotu.

Taču Pāvils uzstāj, ka Kristus spēks ir bezgalīgi pārāks par visiem šiem spēkiem. Kristus ir radījis visu visumu ar visām tā varām un enerģijas avotiem, tāpēc visi šie spēki ir Viņa kontrolē. Viņš mūs ir radījis, un Viņš var mūs atjaunot un palīdzēt mums kontrolēt sevi un jebkādas iekšējās problēmas, no kurām mēs baidāmies. Kristus radīja visus eņģeļus, no kuriem daļa sacēlās pret Dievu un kļuva par dēmoniem, mēģinot kontrolēt pasauli; taču Dievs uzvarēja viņu sacelšanos Kristus pirmās atnākšanas laikā un galu galā iznīcinās viņu varu un viņus pašus uz visiem laikiem, kad lielā cīņa beigsies. Arī tagad šīs dēmoniskās būtnes ir sakautas un nevar gūt nekādu uzvaru pār mums, ja esam Jēzū Kristū.

Šī iemesla dēļ Septītās dienas adventistu Baznīca uzskatīja par nepieciešamu izteikt šo evaņģēlija patiesību 11. pamatmācības formā ar nosaukumu "Pieaugšana Kristū":

"Ar Savu krusta nāvi Jēzus guva uzvaru pār ļaunuma spēkiem. Viņš, kurš Savas šīs zemes kalpošanas laikā pakļāva dēmonu garus, ir salauzis viņu varu un noteicis tiem galīgo spriedumu. Tie gan joprojām tiecas mūs kontrolēt un atņemt mums mieru, prieku un pārliecību par Jēzus mīlestību, bet mūsos iemājojošais Svētais Gars apliecina, ka Jēzū arī mēs esam uzvarētāji pār ļaunuma spēkiem. Nepārtraukti nododot sevi Jēzum kā mūsu Pestītājam un Kungam, mēs tiekam atbrīvoti no pagātnes nodarījumu nastas. Mēs vairs nedzīvojam tumsībā, neziņā, bailēs no ļaunuma spēkiem un dzīves bezjēdzības apziņā. Šai jaunajā brīvībā, kas rodama Jēzū, mēs tiekam aicināti augt Viņa rakstura līdzībā, ik dienas sazinoties ar Viņu lūgšanās, pētot Viņa Vārdu, pārdomājot Viņa aizgādību, dziedot Viņam slavas dziesmas, pulcējoties kopā dievkalpojumos un piedaloties

Draudzes misijā. Tāpat mēs esam aicināti, sekojot Kristus piemēram, līdzjūtīgi kalpot cilvēcei tās fiziskajās, intelektuālajās, sociālajās, emocionālajās un garīgajās vajadzībās. Kad mēs mīlestībā kalpojam apkārtējiem un liecinām par Viņa pestīšanu, Svētā Gara pastāvīgā klātbūtne mūsu dzīvē pārveido katru brīdi un katru uzdevumu par garīgu piedzīvojumu.” (Pieejams <https://www.adventist.org/growing-in-christ>)

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Dažas Septītās dienas adventistu draudzes ēkas lielāko nedēļas daļu ir slēgtas. Turpretī sabata dienās dievkalpojumi dažkārt ir pārblīvēti ar programmas punktiem, kas individuālai vai kopīgai draudzes lūgšanai atvēl ļoti ierobežotu laiku. Mudiniet klasi kopā ar vietējo draudzi izstrādāt plānu, kā pārveidot gan draudzi, gan ēku par vietu vai telpu pastāvīgai lūgšanai visai sabiedrībai un apmeklētājiem visas nedēļas garumā.
2. Aiciniet klasi padomāt par to, kā viņu ģimenes un draudze varētu kļūt par centriem, kur apkārtējās sabiedrības cilvēki varētu piedzīvot Kristus spēku. Kā jūs varētu palīdzēt savas vietējās sabiedrības cilvēkiem pārvarēt dažādas bailes, kas viņus tur visuma spēku, tehnoloģiju, sevis vai citu cilvēku verdzībā, kā arī dēmonisko spēku varā?
3. Palūdziet klases locekļiem iedomāties, ka katrs no viņiem ir uzaicināts sludināt par 11. pamatmācību. Kādas trīs idejas veidotu viņu svētrunas galvenos punktus?

Kā Dievs mūs glābj

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 2:4, 5.*

Studiju fokuss: *Ef. 2:1–10; Ef. 5:14; Rom. 5:17; Ef. 5:6; 1.Tim. 1:7.*

Ievads: Lai gan Pāvils Vēstulē efesiešiem 1. nodaļā uzsver visaptverošo Dieva glābšanas plānu Kristū vispārējā līmenī, 2. nodaļā apustulis sīkāk izskaidro, kā Dievs darbojas mūsu glābšanā individuālā līmenī. Pēc tam, kad cilvēki pameta Ēdenes dārzu, viņi nonāca stāvoklī, ko Pāvils sauc par “miruši savos pārkāpumos un grēkos” (*Ef. 2:1*). Šajā stāvoklī cilvēki ir miruši savos grēkos tādā nozīmē, ka viņus kontrolē gan iekšējie spēki (grēcīgās tieksmes), gan ārējie spēki (velns un pasaule). Cilvēki šādā stāvoklī nevar cerēt uz dzīvi ar Dievu, drīzāk viņi ir “dusmības bērni” (*Ef. 2:3*). Mūsu vienīgā cerība ir tikt augšāmceltiem, paceltiem un būt paaugstinātiem kopā ar Kristu (*Ef. 2:6, 7*).

Bet mēs nevaram augšāmcelties, pacelties un paaugstināties paši. Šī iemesla dēļ Pāvils uzsver, ka mēs esam glābti “no žēlastības” (*Ef. 2:5, 8*). Tas viscaur ir Dieva darbs, Viņa iniciatīva, mīlestība, žēlastība un spēks (*Ef. 2:4*). Pāvilam šis darbs ir evaņģēlija pamats. Tomēr Pāvils tūlīt steidz piebilst, ka mēs esam glābti “ticībā” (*Ef. 2:8*). Lai gan mūsu glābšana kopumā ir Dieva darbs, Dievs mūs neglābj pret mūsu gribu. Tie, kas ir glābti, nepacelsies debesīs vai netiks paaugstināti debesu vietās ar dievišķas iepriekšnolemības aktu. Tā vietā Dieva pestīšana sāk darboties mūsos, kad sākam ticēt, tas ir, kad mēs pieņemam un saņemam Dieva dāvāto pestīšanu, ļaujot Dieva spēkam mūs augšāmcelt, paaugstināt mūsu dzīvi un dot mums spēku dzīvot Jēzū Kristū.

Mācību stundas tēmas: Šisnedēļas mācību stunda uzsver trīs galvenās tēmas no Efesiešiem 2:1–10, kas apraksta dinamisko personīgās glābšanas procesu:

1. Ko nozīmē būt mirušam grēkā? Kāda ir grēcīgās dzīves būtība?
2. Ko nozīmē būt augšāmceltam kopā ar Kristu jaunai dzīvei Viņā?
3. Ko nozīmē būt glābtam žēlastībā caur ticību?

II DAĻA — KOMENTĀRS

Elēna G. Vaita par jēdzieniem “miris grēkā” un “pestīšana no žēlastības”

Savas grāmatas “Ceļš pie Kristus” 2. nodaļā Elēna G. Vaita skaidro kritušā cilvēka stāvokli. Viņa norāda, ka kopš Ādama “krišanas grēkā viņš vairs neatrada prieku svētumā un centās izvairīties no Dieva klātbūtnes. Tāds vēl joprojām ir neatjaunotas sirds stāvoklis. Tā nav saskaņā ar savu Radītāju un neatrod prieku Viņa sabiedrībā. Grēcinieks nejostos laimīgs Dieva klātbūtnē; viņš bēgtu no svēto būtņu sadraudzības. Ja tam atļautu ieiet Debesīs, tas nesagādātu viņam nekādu prieku. Nesavtīgās mīlestības gars, kas valda tur, kur katra sirds atsaucas Bezgalīgās Mīlestības sirdij, nerastu atbilstošu stīgu viņa dvēselē. Viņa domas, interese, viņa motīvi būtu sveši tur dzīvojošām bezgrēcīgajām būtnēm. Tāds cilvēks radītu disonansi debesu harmonijā. Debesis viņam būtu moku vieta, jo viņš ilgotos paslēpties no Tā, kas ir Visuma gaismas un līksmības Avots. Ļauno izslēgšana no Debesīm nav patvaļīgs Dieva lēmums; viņi tur netiek ielaisti tāpēc, ka ir nederīgi svētai sabiedrībai. Dieva godība tiem būtu kā iznīcinošs uguns. Viņi labāk vēlētos iznīcību, lai tikai varētu paslēpties no Tā vaiga, kas nomira, lai tos atpestītu.” 17., 18. lpp.

Tālāk viņa uzstāj: “Mēs paši nevaram izglābties no grēka bedres, kurā esam iestiguši. Mūsu sirdis ir ļaunas, un mēs tās nespējam pārmainīt. ... Izglītībai, kultūrai, gribas vingrināšanai, cilvēku pūlēm — visam ir sava nozīme, bet šeit tās ir bezspēcīgas. Tās var

dot ārēji pareizu uzvedību, bet nespēj pārmainīt sirdi; tās nespēj šķīstīt dzīves motīvus. Pirms cilvēkos varētu notikt pārmaiņa no grēka uz svētumu, vajadzīgs spēks, kas darbojas no iekšienes. Šis spēks ir Kristus. Vienīgi viņa žēlastība var atdzīvināt dvēselē ilgas pēc Dieva, pēc svētuma.” 18. lpp.

Elēna G. Vaita tālāk skaidro, ka “Nepietiek, ja saskatām tikai Dieva laipno gādību, Viņa raksturā redzam labestību un Tēva maigumu. Nepietiek, ja izprotam Viņa baušļos ietvertu gudrību un taisnību un zinām, ka tie veidoti pēc mūžīgās mīlestības principa. Apustulis Pāvils to visu saprata, kad izsaucās: “..es piebalsoju bauslībai un atzīstu, ka tā ir laba.” (Romiešiem 7:16) “Tātad bauslība kā tāda ir svēta, un bauslis kā tāds — svēts, taisns un labs.” (Romiešiem 7:12) Bet dvēseles ciešanu un izmisuma rūgtumā viņš piebilst: “... es esmu miesīgs, pārdots grēka varā.” (Romiešiem 7:14) Viņš ilgojās pēc skaidrības un taisnības, kādu pats nespēja sasniegt, tādēļ izsaucās: “Es, nožēlojamais cilvēks! Kas mani izraus no šīs nāvei lemtās miesas?” (Romiešiem 7:24) Tāds kliedziens no nospiestām sirdīm ir izlauzies visās zemēs un visos laikmetos. Un visiem ir tikai viena atbilde: “Redzi, Dieva Jērs, kas nes pasaules grēku!” (Jāņa 1:29)” –19. lpp.

Miruši grēkos un Kristus augšāmcelti Kristū

Pāvila izteiciens “miruši savos pārkāpumos un grēkos” (*Ef. 2:1*) izceļ trīs galvenos kritušā cilvēka stāvokļa aspektus.

Pirmkārt, “miruši savos pārkāpumos un grēkos” norāda uz burtisku nāvi. Grēks būtībā ir pretējs Dievam un dzīvībai. Būt grēkā nozīmē noliegt Dievu un dzīvību. Pāvils uzsver, ka “grēka alga ir nāve” (*Rom. 6:23*). Atrāšanās grēkā un palikšana grēkā noved pie nāves (*skat. arī 1. Jņ. 5:16*) — burtiskas nāves — cilvēka būtības pilnīgas iznīcināšanas. Būt grēkā nozīmē būt notiesātam uz nāvi; tas ir tas pats, kas būt “mirušam”. Šī nāve neattiecas tikai uz ķermeni; cilvēks, kas iesaistās grēkā un izvēlas tajā palikt, būs miris visā pilnībā, visos aspektos, bez jebkādam izdzīvojušām daļām.

Otrkārt, “miruši savos pārkāpumos un grēkos” ir garīgs un morāls stāvoklis. Būt “mirušam savos pārkāpumos un grēkos” nozīmē būt mirušam pret Dievu. Cilvēkiem būt “mirušiem savos pārkāpumos un grēkos” nenozīmē, ka viņi nespēj uztvert Dieva mīlestību, taisnīgumu vai aicinājumu, vai ka viņi nespēj atzīt savu dekadentisko stāvokli. Pretējā gadījumā tas novestu pie predestinācijas jēdziena. Taču cilvēki var un spēj uztvert Dieva atklāsmi un aicinājumu, šī iemesla dēļ viņi ir “bez attaisnojuma” (*Rom. 1:19–21; skat. Rom. 2:1, 9–16*). Problēma rodas tad, kad viņi uztver Dieva žēlastības aicinājumu, bet nolemj, ka ar viņiem viss ir kārtībā un ka viņiem būs labāk, ja ies savu ceļu, apgalvojot, ka viņi paši var sevi mainīt un labot pasauli (*Jes. 5:21; Rom. 1:21–23; skat. arī 1. Moz. 11:1–5*). Tomēr šī izkropļotā domāšana iegrūž viņus vēl dziļāk grēka purvā (*Rom. 1:24–32*).

Vēstulē efesiešiem Pāvils ilustrē šo zudušo stāvokli ar tropu (māksliniecisku izteiksmes līdzekli) par “piederēšanu šīs pasaules laikmetam,” (*Ef. 2:2, JT*), piepildot miesas tieksmes, kārības, iekāres un domas (*Ef. 2:3*). Šādi rīkojoties, neatjaunotie nonāk līdz tam, ka “ļauņu sauc par labu un labu par ļaunu” un “tumsību tur par gaismu un gaismu par tumsību” (*Jes. 5:20*). Šāds stāvoklis ir ne tikai morāls apjukums, bet arī morāla sacelšanās pret Dievu.

Treškārt, “miruši savos pārkāpumos un grēkos” norāda uz to, ka mēs esam pilnīgi nespējīgi pārvarēt grēka melnā cauruma gravitācijas spēku. Šī nespēja ir tāda tāpēc, ka grēks ir kļuvis par visaptverošu kontrolējošu spēku mūsu būtībā, kļūstot par “citu bauslību, kas karo” mūsos un pret mums (*Rom. 7:23*). Mūsu daba tika ietekmēta, tā ir saslīmusi neatgriezeniskā veidā līdz tādām mēram, ka kļūva par “nāves miesu” (*Rom. 7:24, ESV*).

Tieši šī iemesla dēļ Pāvils norāda, ka tikai “augšāmcelšanās” var mūs izglābt no mūsu “miršanas grēkos” (Ef. 2:5, 6). Taču Pāvils nerunā par augšāmcelšanos, kas līdzinātos antīko mītu putna fēniksa augšāmcelšanai, putna, kuram piemīt iekšējs reģenerācijas spēks. Mūsu nāve grēkā un grēka dēļ ir galīga un neatgriezeniska. Mums nav iekšēja spēka atdzimt. Tikai Dievs, kas mūs ir radījis, var mūs atjaunot vai atdzīvināt.

Pāvilam augšāmcelšanās nav “vienkārša” mūsu bioloģisko audu atjaunošana, lai mēs varētu dzīvot vēl vairākus gadu desmitus tādā pašā grēcīgā stāvoklī. Drīzāk Pāvila izpratnē augšāmcelšanās ir pilnīga izklūšana no pasaules postošās varas un grēka kundzības. Pāvila ticība augšāmcelšanai ir cita veida vai kvalitātes dzīve — mūžīgā dzīve (Rom. 6:23). Šis unikālais atjaunošanās spēks izpaudās Kristus augšāmcelšanās no mirušajiem notikumā (Ef. 1:20) un pēc tam tika dots mums tādā nozīmē, ka Dievs ar Gara starpniecību mūs aicināja dalīties un piedalīties Kristus augšāmcelšanās (Ef. 2:5, 6).

Vēstulē romiešiem Pāvils paskaidro, ka grēka visaptverošā spēka dēļ mūsu nāve ir neizbēgama. Taču Dieva žēlastības dēļ mums nav jāmirst *grēkā*, bet gan *grēkam*. Kristus ir miris mūsu vietā par mūsu grēkiem. Tagad mēs mirstam Kristū, bet līdz ar Kristu mēs mirstam *grēkam* (Rom. 6:2–4). Tad Pāvils secina, ka, tā kā “mēs Viņam esam kļuvuši līdzīgi nāvē, mēs būsīm tādi arī augšāmcelšanās. Jo mēs saprotam, ka mūsu vecais cilvēks ticis līdzī krustā sistis, lai tiktu iznīcināta grēkam pakļautā miesa un lai mēs vairs nekalpotu grēkam, jo, kas nomiris, tas ir taisnots no grēka.” (Rom. 6:5–7).

No žēlastības caur ticību

Kad Pāvils saka, ka mēs esam glābti “no žēlastības ... ticībā” (Ef. 2:8), viņš nesaka, ka mēs esam glābti tikai no žēlastības vai tikai caur ticību. Glābšanā abas šīs divas lietas vienmēr darbojas kopā. Tomēr tām ir būtiska darbības kārtības secība. Evaņģēlijā ticība nav tā, kas rada žēlastību. Ticība nav mūsu iekšējā enerģija, kas dod mums dzīvību un spēku, kas mūs paaugstina pie Dieva, kas maina Dieva attieksmi pret mums vai kas rada glābšanu. Drīzāk Pāvilam ticība rodas vai piedzimst un sāk darboties mūsos, kad Dievs mums piedāvā savu žēlastību (Rom. 10:17). Žēlastība rada ticību. Ticība ir mums Dieva parādās žēlastības uzņemšana.

Šai izpratnei ir vismaz divas galvenās sekas. Pirmkārt, ticība nav un nevar būt nopelns. Patiesībā pat ticība ir Dieva dāvana, jo Dievs mums visiem piedāvā iespēju saņemt Viņa žēlastību. Gan žēlastība, gan ticība ir Dieva dāvanas (Ef. 2:8). Šī iemesla dēļ Pāvils uzsver, ka mūsu darbiem nav nekādas nozīmes mūsu pestīšanas radīšanā (Ef. 2:9). Drīzāk mēs kā glābti cilvēki esam “Viņa darbs, Kristū Jēzū radīti labiem darbiem” (Ef. 2:10). Tādēļ šie labie darbi nav mūsu pašu darbi, tie nav radīti ar mūsu ticības ģenialitāti vai spēku, drīzāk tie ir “iepriekš [Dieva] sagatavoti, lai mēs tajos dzīvotu” (Ef. 2:10, NASB).

Otrkārt, Pāvils savieno taisnošanu ar svētdarīšanu nesaraujamā saistībā. Ja taisnošana nozīmē, ka mēs esam tērpti Kristus taisnībā, tad svētdarīšana nozīmē, ka mēs esam tērpti Kristus labo darbu drānās un staigājam tajās.

Treškārt, žēlastība un ticība ir draudzes vienotības pamats, kas ir viena no galvenajām tēmām Pāvila teoloģijā par draudzi. Draudze ir vienota vienā un tajā pašā pieredzē, saņemot dievišķo žēlastības atklāsmi, un vienā un tajā pašā pieredzē, pieņemot un satverot to ticībā, “vienā ticībā” (Ef. 4:5). Šajā pieredzē visi draudzes locekļi ir vienlīdzīgi. Arī šajā gadījumā draudze nav daudzslāņaina sabiedrība, kurā daži tās locekļi ir labāki kristieši, jo ir saņēmuši vairāk žēlastības. Draudze nav sadalīta vairāk vai mazāk garīgo locekļu nometnēs atkarībā no viņu ticības pakāpes. Drīzāk visa draudze ir balstīta un vienota vienā un tajā pašā žēlastībā un tās pieņemšanā ticībā. Vēstulē efesiešiem 4:7 Pāvils, šķiet, runā par dažādām žēlastības pakāpēm vai veidiem. Taču šeit viņš nerunā par glābjošu žēlastību, bet gan par garīgo dāvanu daudzveidību Dieva draudzes celšanai un tās misijas īstenošanai. Arī tad, kad 1. Korintiešiem 12:9 Pāvils saka, ka Gars dažiem

dod ticību, viņš atsaucas uz to pašu tēmu par garīgajām dāvanām, nevis par glābjošo ticību, kas dota visiem cilvēkiem.

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Lai gan dažiem cilvēkiem kristiešu Dievs ir barga un atriebīga dievība, daudzi mūsdienu cilvēki vienkārši nespēj asociēt mīlošu un žēlsirdīgu Dievu ar dusmām, tiesu un nosodījumu. Vēstulē efesiešiem 2:3 Pāvils apraksta grēcīgos cilvēkus kā “dusmības bērnus”, kas nozīmē, ka, ja viņi paliks šādā stāvoklī, viņi saņems Dieva dusmas jeb nosodījumu, kas vērsts pret grēku (*Rom. 1:18*). Aiciniet klases dalībniekus padomāt, kā izskaidrot Dieva dusmas šādām cilvēku grupām: (1) saviem bērniem, (2) saviem kaimiņiem, kas nav adventisti, un (3) saviem sekulārajiem, ateistiskajiem kolēģiem.
2. Palūdziet klases locekļus atcerēties savu pieredzi, kad viņi kļuva dzīvi ar Kristu un Kristū. Kā viņi raksturotu šo pieredzi draugiem un savas sabiedrības locekļiem? Kā viņi var saglabāt šo pieredzi svaigu savā kristīgajā dzīvē?
3. Daudzi Septītās dienas adventisti uzauga tā saucamajā izolētajā vai “tūrā” kristīgajā vidē, kurā viņi nebija pakļauti daudziem laicīgākas vai pasaulīgākas dzīves kārdinājumiem. Tomēr šie adventisti joprojām ir miruši savos grēkos un nav piedzīvojuši jaunpiedzimšanu. Kādi ir veidi, kā jūsu klases locekļi varētu palīdzēt šiem adventistiem piedzīvot pilnību, kad viņi ir “darīti dzīvi līdz ar Kristu” (*Ef. 2:5*)? Tas ir, kā jūsu klase var iedrošināt šos adventistus piedzimt no jauna, pirms tam nepārdzīvojot visu grēcīgās dzīves postu?

Horizontālā salīdzināšana: krusts un draudze

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 2:13, 14.*

Studiju fokuss: *Ef. 2:11–22; Rom. 3:31; Rom. 7:12; Jes. 52:7; Jes. 57:19; Jņ. 14:27; 1. Kor. 3:9–17.*

Ievads: Vēstulē efesiešiem 2:1–10 Pāvils glezno neticami skaistu un pacilājošu ainu par to, kā Dievs darbojas atsevišķa cilvēka glābšanā. Būt glābtam nozīmē būt Mesijas aicinātam, būt augšāmceltam kopā ar Mesiju, pacelties kopā ar Mesiju un tikt paaugstinātam kopā ar Mesiju. Taču šis apraksts parasti tika attiecināts uz jūdiem, kuri nepacietīgi gaidīja Mesiju–Glābēju. Jūdu interpretācijā, kad Mesija nāks, Viņam būs jāglābj un jāpaaugstina jūdi un jāiznīcina un jāpazemo pagānus. Tomēr Pāvils izmanto cildinošo valodu, kas raksturo jūdu glābšanu, un attiecina to... arī uz pagāniem!

Tajā pašā laikā mums ir rūpīgi jāievēro, ka Pāvils nesludina, ka tagad pagāni ir glābti tāpēc, ka viņi ir pagāni, vai ka jūdi ir glābti tāpēc, ka viņi ir jūdi. Jūdi, kas bija “tuvi” Dievam (*Ef. 2:13*), varēja dzīvot tādu pašu dzīvi “bez Dieva šinī pasaulē” (*Ef. 2:12*) kā pagāni (*Ef. 2:1–10; Rom. 2:17–26*). Savukārt pagāni nedrīkst aizmirst, kāda veida dzīvi viņi dzīvoja, pirms sastapās ar Kristu un pieņēma to. Tādējādi abas grupas tika vienlīdz glābtas Dieva žēlastībā, kas izpaudās Jēzū Kristū pie krusta. Tikai tad, kad gan jūdi, gan pagāni ir Kristū, viņi tiek glābti. No otras puses, Pāvils uzsver, ka glābšana nāk no jūdiem (*Ef. 2:12; skat. arī Rom. 9:4, 5; Jņ. 4:22*). Galu galā “Dievs bija izvēlējies ebreju tautu par Saviem pārstāvjiem uz zemes, ... uzticēja viņiem Dieva vārdus, un ... Mesija bija ... jūds (*Rom. 9:4, 5*).” (*SDA Bībeles komentārs*, 5. sējums, 940. lpp.).

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas mācība aptver trīs galvenās tēmas:

1. Jēzus Kristus vienādi glābj gan jūdus, gan pagānus, lai gan Dievs vispirms aicināja jūdus uz misiju pasludināt Viņa piedāvāto glābšanu pasaulei.
2. Glābšana, ko Kungs Jēzus piedāvā visiem, ir universāla, jo Viņš mira pie krusta, tādējādi nodrošinot glābšanu ikvienam, kas tic Viņam (*Jņ. 3:16*) un tādējādi šķīrēsiena starp jūdiem un pagāniem kļūva novecojusi.
3. Jēzus Kristus ne tikai nojauca sienu starp jūdiem un pagāniem, bet Viņš arī uzcēla jaunu realitāti, jaunu Dieva templi — Baznīcu, kurā gan jūdi, gan pagāni vienlīdzīgi un kopā veido Baznīcu.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Sienas nojaukšana

Daži kristieši kļūdaini saprot, ka Efesiešiem 2:16 Pāvils paredz mieru starp jūdiem un pagāniem, atceļot Mozus bauslību. Līdz ar to šie kristieši uzskata, ka Vecā derība un bauslība kristietībai nav būtiska. Tomēr šāds viedoklis ir ne tikai nepareiza Pāvila teoloģijas izpratne, bet arī secinājums, kas ir pretrunā tam, ko Pāvils rakstīja.

Šeit ir būtiski uzsvērt divus svarīgus novērojumus. Pirmkārt, Efesiešiem 2:16 tiešais konteksts patiešām norāda uz domu, ka pagāni, kas vēlējās pievienoties Dieva tautai, sastapās ar šķīrēsieni, kas viņiem to neļāva. Šī šķīrēsiena bija tragēdija, jo Dievs savā žēlastībā bija aicinājis Israēlu un uzticējis viņiem misiju sludināt Viņa žēlastību pasaulei. Tomēr israēlieši sajauca savu aicinājumu piedzīvot svētumu, ko dāvāja žēlastība, ar izolētību un elitārismu. Tādējādi viņiem neizdevās izpildīt viņiem doto Dieva misiju.

Daži ir tendēti identificēt šeit aprakstīto naidīguma problēmu kā tādu, ko radīja vienīgi jūdi, lai atturētu pagānus no piekļuves Dievam. No šī viedokļa izriet secinājums, ka Jēzus atrisinātu šo problēmu, vienkārši atceļot jūdu bauslību un iedibinot jaunu reliģiju. Nav šaubu, ka jūdi izrādīja lielu naidīgumu pret pagāniem. Tomēr Vecā derība liecina arī par senās pasaules tautu naidīgumu, kas izpaudās pret Israēlu un Jūdu.

Tomēr Pāvils šeit neiesaistās tradicionālā starptautiskā divu tautu grupu samierināšanas projektā, kas balstās uz kopīga viedokļa apzināšanu, kompromisiem abās pusēs un politisku lēmumu par savstarpēju iecietību. Jā, Pāvils saka, ka gan jūdi, gan pagāni ir vainīgi, taču viņš nesaka, ka šo divu cilvēku grupu galvenā problēma ir tikai savstarpējā naidīgums vai nespēja atrast veidu, kā sadzīvot pasaulē. Pašas Vēstules efesiešiem 2:14 kontekstā Pāvils saka pagānu kristiešiem Efesā, ka viņi ir bijuši “miruši... grēkos” nevis jūdu dēļ, bet gan tāpēc, ka pakļāvās savai grēcīgajai dabai un sātānam, kā arī tāpēc, ka bija augstprātīgi un domāja, ka paši zina labāk, kā sevi glābt (*Efesiešiem 2:1–3; skat. arī Romiešiem 1:21–32*).

No otras puses, jūdu problēma nebija saistīta ar spiedienu un uzbrukumiem, ko viņi cieta no pagānu puses; Dievs viņiem bija apsolijs savu aizsardzību, ja viņi pilnībā uzticēsies Viņam. Problēma nebija arī tajā, ka apsoliījumi, derības, bauslība un Dieva pavēles bija dotas jūdiem, nevis pagāniem. Tāpat jūdi nekļuva par pagānu ienaidniekiem tāpēc, ka Dievs viņiem bija pavēlējis par tādiem kļūt. Jūdu un pagānu naidīguma problēma slēpās citā.

Pāvils uzsver, ka viņu savstarpējā naidīguma galvenā problēma bija tā, ka abas grupas vienādi grēkoja un sacēlās pret Dievu (*Rom. 3:9–19*). Kamēr pagānu ceļš uz glābšanu vienmēr bija caur darbiem (vai vismaz viņi tā domāja), jūdi saņēma atklāsmi par Dieva glābšanu žēlastībā. Tomēr Jēzus laikā atšķirība starp jūdiem un pagāniem vairs nebija žēlastība (jūdi) pret darbiem (pagāni); tagad viņi strīdējās par to, ar kuru darbu palīdzību tiks panākta glābšana. Kamēr pagāni uzskatīja, ka viņu varonīgā iniciatīva, rīcība un dzīvesveids nostāda viņus ceļā uz visas cilvēces glābšanu, jūdi uzskatīja, ka tieši viņi ir ceļā uz glābšanu — viņu glābšanu — jo, stingri ievērojot priekšrakstus, viņi piepilda bauslību, ko Dievs viņiem bija devis (*Rom. 9:31, 32; Rom. 10:3*).

Tā tad naidīgums bija virspusējs un mākslīgs: zem vārdu plūdiem gan jūdi, gan pagāni bija viens un tas pats — grēcīgi dumpinieki pret Dieva žēlastību (*Rom. 1:21; Rom. 2:4, 5*), kur katra grupa apgalvoja, ka viņi tiks glābti ar saviem darbiem. Jūdi un pagāni cīnījās par darbu reliģiju. Jūdu reliģija pēc būtības bija kļuvusi pagānu reliģija; tieši šī iemesla dēļ Jēzum pēc ilgas jūdu bāršanas par krišanu legālismā un nepareizu Rakstu interpretāciju (*Mat. 23*), nācās paziņot vadoņiem: “Jūsu nams tiks jums atstāts postā.” (*Mat. 23:38*).

Dievs bija aicinājis Israēlu būt par žēlastības reliģijas glabātāju un sludinātāju pasaulē. Šis aicinājums žēlastībā uz žēlastību bija pati Israēla identitāte un misija. Tieši šī iemesla dēļ Pāvils dedzīgi cīnījās par žēlastības saglabāšanu kristīgās reliģijas pamatā. Viņa vēstulēs galatiešiem (pagāniem) un ebrejiem (jūdiem) pausts dedzīgs aicinājums kristietībai nesekot Israēlas smagajai kļūdei.

Otrkārt, un attiecīgi Pāvila risinājums šai būtiskajai problēmai nebija sociālas vai politiskas pārrunas, kurās Vecās derības bauslība būtu daļēji vai pilnībā jāatceļ, lai dotu iespēju pagāniem samierināties ar jūdiem. Tā vietā Pāvils aicināja abas grupas atteikties no savas iesakņojušās pozīcijas, paļaujoties uz darbiem, un pieņemt Dieva žēlastību Jēzū Kristū. Kad katra no šīm grupām pieņems Dieva žēlastību, lai samierinātos ar Dievu, tās nonāks vienā un tajā pašā vienotā Dieva valstības sfērā. Tās atklātu sevi kā daļu no vienas un tās pašas Dieva tautas, vienas un tās pašas valsts pilsoņiem un vienas un tās pašas ģimenes — draudzes (*Ef. 2:19*).

Tādējādi jūdu un pagānu horizontālā izlīgšana vispirms ir saistīta ar to, ka viņi piedzīvo vertikālo izpirkšanu. Šī izlīgšana tiek panākta caur Kristu, kas iemiesojās, lai “salīdzinātu vienā miesā gan vienus, gan otru ar Dievu.” (Ef. 2:16). Tādējādi draudze — šī telpa, kurā starp jūdiem un pagāniem tiek noslēgts miers, — netiek celta, pamatojoties uz Dieva bauslības atcelšanu, jo tā ir Dieva mīlestības un žēlastības likums (Jņ. 14:15, Rom. 13:8–10).

Ja Dievs būtu gribējis samierināt cilvēci ar Sevi, atceļot Savu bauslību, Jēzus asinis un krusts nebūtu bijuši nepieciešami. Nebūtu bijis vajadzīgs viss glābšanas plāns. Tā vietā Dievs samierināja ar Sevi gan jūdus, gan pagānus, aicinot viņus visus atpakaļ pie sevis un glābjot tos visus caur vienu un to pašu Kristu, un vienu un to pašu Garu (Ef. 2:16, 18).

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Pēc tūkstošiem gadu ilgas vēstures jūdu un pagānu attiecības daudzām kristīgajām konfesijām ir kļuvušas nebūtiskas. Visticamāk, jūsu klases vietējā vai reģionālā draudze sastāv galvenokārt no pagāniem, un viņi pat nedomā par jūdiem. Tomēr, tāpat kā jūdi, arī mēs, kristieši, iespējams, esam uzcēluši savas nošķirtības sienas starp mums, Dieva tautu, un citām cilvēku grupām — sienas, kas attur cilvēkus no evaņģēlija. Lūdziet klases locekļiem pārbaudīt, vai šādas sienas pastāv viņu pašu dzīvē un viņu draudzes dzīvē. Kā draudze varētu ļaut, lai šādas sienas tiktu nojauktas caur Kristu un Kristū?
2. Daži cilvēki var interpretēt šķirēsienas nojaukšanu starp jūdiem un pagāniem, domājot, ka tagad nevajadzētu būt nekādai atšķirībai starp draudzi un pasauli un ka draudze tagad varētu dzīvot pēc pasaules standartiem. Kāpēc šāda attieksme nav bībeliska? Palūdziet klases locekļiem padomāt, kā šāda attieksme kaitē evaņģēlija līdzdalīšanai visiem cilvēkiem. Kāpēc aicinājums uzturēt Dieva svētumu un nepieļaut grēku un grēcīgu dzīvesveidu draudzē ir likumīgs aicinājums? Pārrunājiet.
3. Daži kristieši var norādīt, ka šķirēsienas starp jūdiem un pagāniem vispirms uzcēla pats Dievs, īpaši tad, kad Viņš lika israēliešiem nošķirt sevi no pagāniem. Galu galā, Jēzus pats norādīja, ka Dievs Israēlam “uzcēla ... visapkārt sētu” (Mt. 21:33). Turklāt Dievs stingri aizliedza israēliešiem precēties ar citu tautu pārstāvjiem (*skat., piemēram, 5. Moz. 7:1–6*). Pat Pāvils brīdina par laulībām ar neticīgajiem (2. Kor. 6:14). Šķiet, ka lielākā daļa mūsdienu sabiedrības uz reliģiskajām laulībām raugās vairāk iekļaujoši un nediskriminējoši. Ņemot vērā šos novērojumus, kā klases locekļi varētu izskaidrot Pāvila apgalvojumu, ka Jēzus nojauca sienu starp jūdiem un pagāniem, ja Bībelē ir skaidri teikts, ka sienu ap Israēlu uzcēla Dievs?

Evaņģēlija noslēpums

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 3:20, 21.*

Studiju fokuss: *Efesiešiem 3; Ījaba 11:5–9; Ecēhiēla 43:13–16; Amosa 7:7, 8; Atkl. 11:1, 2.*

Ievads: Pēc tam, kad Pāvils Efesiešiem 3:1 dalījās savā godības pilnajā Kristus krusta redzējumā un tanī, ko tas ir paveicis gan jūdu, gan pagānu labā, viņš vēlas apliecināt saviem brāļiem un māsām Efesā, ka viņš lūdz, lai viņi vienmēr pārdomātu, saprastu un tiktu vadīti un pārveidoti ar šo krusta redzējumu un Dieva godību, spēku un mīlestību, ko krusts atklāj. Tomēr tieši tad, kad Pāvils sāk stāstīt efesiešiem, ka lūdz par viņiem, viņš, “Jēzus Kristus cietumnieks jūsu, pagānu, labad” (*Ef. 3:1, JT*), nolemj nedaudz vairāk pakavēties pie savas kalpošanas pagānu labā. Viņa kalpošana izpaudās kā izpratne par Dieva godības pilno “noslēpumu”, kas paredzēja viņus, pagānus, iekļaut savā pestīšanas plānā un savā draudzē. Apustulis uzsver, ka šis noslēpums Dieva plānā nebija kaut kas nejaušs. Drīzāk tas bija Dieva “mūžīgais nodoms” (*Ef. 3:11*), un tagad, Kristus laikmetā, Dievs turpināja pilnībā atklāt šo nodomu pasaulei, piepildot to caur Kristu un tagad caur viņu, Kristus apustuli.

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas mācību viela izceļ trīs galvenās tēmas:

1. Pāvila lūgšana un ideāls draudzei bija redzēt draudzi kā jauno cilvēci, iekļaujot tajā pagānus.
2. Pagānu iekļaušana bija Dieva lielais noslēpums un pārsteigums cilvēcei. Pāvils bija pazemīgs šī noslēpuma pārvaldnieks.
3. Sakarā ar pagānu un līdz ar to visas cilvēces iekļaušanu glābšanas plānā, draudze kļuva par Dieva gudrības, mīlestības, spēka un godības izpausmi gan uz zemes, gan visā visumā.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Dieva noslēpums un apustuļu un praviešu pamats

Diskusija par jūdiem un pagāniem, kas ir vienoti Kristus miesā, aktualizē jautājumu par draudzes un Israēlas attiecībām. Kristieši ir izstrādājuši dažādus Israēla un draudzes attiecību modeļus. Viens no tradicionālajiem uzskatiem ir tāds, ka Israēls bija Dieva derības tauta, bet pēc tam, kad Israēls kā tauta noraidīja Jēzu kā Mesiju, Israēls kā tauta tika noraidīts un tā vietā nāca draudze. Tāpēc Israēls pēc Kristus vairs nepilda nekādu lomu Dieva pestīšanas pārvaldē (plānā). Citi teologi pieņēma Rakstu “burtisku interpretāciju” un attīstīja dispensālistu teoriju, proti, ka Israēls un draudze pārstāv divas dažādas Dieva tautas. Šīm tautām ir atšķirīgi aicinājumi, atšķirīgas derības, atšķirīgi pestīšanas ceļi un atšķirīgi mērķi pestīšanas pārvaldē (plānā).

Pat pavirša Pāvila un Jaunās derības lasīšana atklāj, ka abas šīs teorijas ir problemātiskas un ka dispensālistu pieeja Israēlas un draudzes attiecībām ir īpaši pretēja tam, ko apustulis bija paredzējis. Šeit varētu izcelt vairākus galvenos Pāvila uzskatu punktus par Israēla–draudzes attiecībām. Pirmkārt, Pāvils uzskatīja, ka starp Israēlu un draudzi pastāv būtiska nepārtrauktība. Šīs attiecības ir jāsaprot kontekstā ar visaptverošo Bībeles apsolījuma–piepildījuma interpretācijas principu: Kristus un Jaunās derības Dieva tauta ir Dieva apsolījumu piepildījums Vecajā derībā. Vecajā derībā Dievs izglāba Israēlu un aicināja to sludināt Dieva derības un žēlastības apsolījumus pasaulē. Caur Israēlu visām zemes ģimenēm un tautām bija jāsaņem Dieva aicinājumus pieņemt Viņa žēlastības apsolījumus un pievienoties Viņa derībām. Israēla misija nebija im-

periālās attīstības misija, kurā Israēlam būtu jāiekaro un jāpievieno sev visas pasaules tautas. Drīzāk tika gaidīts, ka tautas pašas pievienosies Dieva derībai un apsoliņumiem, nevis kādai nacionālai vai imperiālai vienībai. Tādējādi Vecajā derībā tika gaidīta pārnacionāla Dieva tautas struktūra, kurā visu tautu cilvēki būs daļa no vienas derības ar Dievu (*1. Moz. 12:1–3; 1. Ķēn. 8:41–43; Jes. 56:3–7; Jes. 60:3*). Šī pārnacionālā struktūra piepildījās Jaunās derības Dieva tautā, ko veidoja gan jūdi, gan pagāni.

Otrkārt, Israēls un draudze nav divas Dieva tautas, kas pastāv paralēli, katra ar savu derību, pestīšanas ceļu un misiju. Nē, Kristus paskaidroja, ka Viņa misija ir “atvest” “citas avis, kas nav no šīs kūts”, un “būs viens ganāms pulks un viens gans.” (*Jņ. 10:16*). Draudze nav arī vienkārši Israēla kā nācijas aizstāšana tādā nozīmē, ka Israēls bija Dieva tauta līdz Kristum, bet tagad, kad Kristus Israēlu kā tautu noraidīja, draudze ir jaunā Dieva tauta. Pāvilam draudze nav cita Dieva tauta, bet gan Dieva apbrīnojamā Vecās derības apsoliņuma piepildījums: Viņš ieaicina visu cilvēci savā žēlastībā. Tāpēc Vēstules romiešiem 9. nodaļā Pāvils uzskata, ka draudzi veido gan jūdi, gan pagāni (*Rom. 9:23–26*).

Tiesa, tikai Israēla atlikums pievienojās kopienai, kas pulcējās ap Jēzu (*Rom. 9:27–29*), bet tieši šis atlikums parāda, ka Dievs nav noraidījis Israēla līdzdalību draudzē (*Rom. 11:1*). Tieši šis atlikums nodrošina nepārtrauktību un vienotību starp Israēlu un draudzi. Šī iemesla dēļ *Rom. 11:16–18* Pāvils salīdzina draudzi ar olīvkoku — daži zari ir Israēla bērni, citi zari ir pagāni, bet visus zarus galu galā baro viena sakne, tas ir, Dieva derība ar Ābrahāmu. Dievam vienmēr ir bijis viens pestīšanas plāns, viena Sēkla, kas bija Kristus, viens apsoliņums, viena derība un viena tauta.

Šī pati doma par vienoto Dieva plānu, nepārtrauktību starp Israēlu un draudzi, un līdz ar to arī par draudzes vienotības būtiskumu, atkal parādās Efesiešiem 2. un 3. nodaļā. Pāvils efesiešiem skaidro, ka draudzē ir gan “apgraizītie”, gan “neapgraizītie” (*Ef. 2:11*). Apustulis nesaka, ka jūdi un draudze ir divas atsevišķas tautas vai ka draudze ir aizstājusi jūdus kā Dieva tautu. Pāvils nebūt neizslēdz ebrejus no draudzes, bet seko Jēzus teoloģijai un apstiprina, ka pestīšana nāk no jūdiem (*Jņ. 4:22*). Šī iemesla dēļ Pāvils uzsver, ka pagāni ir “tālu”, bet jūdi ir “tuvu” (*Ef. 2:17*). Citviet Pāvils aprakstīja šo “tuvumu” kā Dieva solījumu vai derību saņemšanu, Dieva pravietojumus, Mesiju un Dieva misijas tā visa līdzdalīšanā ar pasauli (*Rom. 9:4, 5*). Tādējādi tieši pagāni ir tie, kas tika pietuvināti Dievam un tika pacelti uz tā paša ebreju praviešu pamata, pretstatā tam, lai celtos uz savu seno mītu vai filosofiju pamata.

Treškārt, pat runājot par draudzes pamatu, Pāvils izmanto to pašu ideju par Israēla un draudzes nepārtrauktību, šoreiz atklāsmes izteiksmē. Draudze ir celta uz dievišķās atklāsmes. Taču Dievam nav divu pārtrauktu atklāsmju — Vecās un Jaunās derības. Viņš neatklāja kaut ko Vecajā derībā, lai pēc tam atteiktos no sava plāna un atklātu kādu pilnīgi jaunu projektu. Viņa plāns ir viens, un Viņa atklāsmē ir viena un nepārtraukta. Tādēļ Pāvils uzsver, ka draudze ir celta gan uz apustuļu, gan praviešu pamata (*Ef. 2:20*; skat. arī Jāņa Jaunās Jeruzalemes aprakstu, kur apustuļu vārdi ir ierakstīti uz pilsētas pamatiem, bet sentēvu vārdi — uz vārtiem, tomēr apustuļi un sentēvi ir iekļauti vienā un tajā pašā Jaunajā Jeruzalemē, Dieva mājvietā, *Atkl. 21:10–14*). Iespējams, iemesls, kāpēc apustuļi uzskaitīti pirmie, ir tas, ka apustuļi ir “lielāki” par praviešiem tādā pašā nozīmē, kā Jānis Kristītājs bija lielāks par visiem praviešiem. Šis “lielums” ir jāsaprot tādā pašā apsoliņuma piepildījuma nozīmē — kamēr pravieši pravietoja Mesijas atnākšanu, apustuļi pasludināja Viņa reālo vēsturisko nākšanu pasaulē. Mesija, kuru apustuļi pasludināja kā nākušu pasaulē, bija tas pats Mesija, kuru pravieši redzēja savās vīzijās. Apustuļi un pravieši bija vienoti savā liecībā, kas ir draudzes pamats.

Tomēr, lai gan Pāvils atzīst, ka apustuļi un pravieši saņēma Dieva aicinājumu pildīt šo draudzes dibināšanas lomu, viņi atzina un pasludināja, ka draudzes stūrakmens ir Jēzus

no Nācaretes, ko Vecās derības Raksti pravietoja kā Mesiju (*Ef. 2:20*), kas ir viņu liecības saturs un būtība. Kā apustulis Pāvils sekoja Jēzus interpretācijas principam, ka “visi Raksti” (*Lk. 24:27*) norāda uz Viņu, uz Viņa atnākšanu un Viņa kalpošanu (*skat. Lk. 24:25–27*). Tieši tāpēc, ka Jēzus ir stūrakmens, ēka ir perfekti uzcelta “Viņā” (*Ef. 2:20–22*) kā “svēts templis” (*Ef. 2:21*), lai tajā varētu mājot Dievs (*Ef. 2:22*).

Ceturtkārt, Pāvila skatījums uz Israēla–draudzes attiecībām atklāj arī viņa izpratni par Dieva identitāti un raksturu. Israēla Dievs nav viņu nacionālais Dievs, Viņš ir visas pasaules Dievs. Lai gan Viņa zemes rezidence ir Jeruzalemē, Viņa jurisdikcija neaprobežojas tikai ar Jūdeju un tās apkārtni. Drīzāk, kristiešu Dievs atrodas savā tronī debesu vietās jeb svētnīcā, un Viņam ir vara pār jebkuru varu uz zemes un debesīs (*Mt. 6:10; Mt. 28:18; Ef. 1:21*), jo Viņš ir visas pasaules Radītājs un Glābējs. Tāpēc Dievs aicina visu pasauli atgriezties pie Viņa, saņemt Viņa žēlastību un dzīvot Viņa valstībā.

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Cilvēkiem patīk mistērijas, noslēpumi. Palūdziet klasei padomāt par šiem jautājumiem: Vai kādreiz esat dzīvojis savu kristīgo dzīvi tā, it kā jūs būtu liela, krāšņa noslēpuma sargātājs, noslēpuma, kas uz visiem laikiem izmainīja jūsu dzīvi un, kā jūs to saprotat, uz visiem laikiem pozitīvā veidā izmainīs pasauli? Ja jā, paskaidrojiet. Vai esat kādreiz dalījies evaņģēlijā tā, it kā tas būtu liels, krāšņs noslēpums? Pārrunājiet.
2. Vēstulē efesiešiem 3:10 Pāvils apliecina, ka draudze ir līdzeklis, ar kura palīdzību Dievs atklāj savu gudrību “visām varām un spēkiem debesīs” (ESV). Uzdodiet klasei šādus jautājumus: Vai, jūsu izpratnē, draudze ir Dieva glābšanas plāna atklāsme visam visumam? Kā tas tā ir? Kā vienotība draudzē Kristū, vienotība starp pagāniem un jūdiem, vienotība ģimenē un sabiedrībā ir būtiska Dieva žēlastības un spēka glābjošās atklāsmes daļa? Pārrunājiet atbildes ar savu klasi.
3. Vēstulē kolosiešiem 1:27, kas ir paralēls teksts Efesiešiem 3, Pāvils uzsver, ka noslēpums, ko Dievs atklājis “svētajiem” draudzē, ir “Kristus jūsos, apskaidrošanas cerība”. Aiciniet klases locekļus pastāstīt, kā viņi varētu izskaidrot šo izteicienu kādam nekristietim. Ko apustulis domā ar vārdiem “Kristus jūsos”? Kā šis izteiciens ir saistīts ar “apskaidrošanas cerību”? No otras puses, kā šis “noslēpums” ietekmē jūsu ikdienas dzīvi? Vadiet klases diskusiju uz šo jautājumu atbildēm.

Kristus vienotā miesa

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 4:11, 12.*

Studiju fokuss: *Ef. 4:1–16; Fil. 2:3; Ps. 68:18; Ap.d. 2; 1. Kor. 12:4–11, 27–30; Jes. 5:4.*

Ievads: Pāvils līdz šim ir paskaidrojis Dieva pestīšanas spēku un to, kā tas darbojas pasaules vēsturē, apvienojot jūdus un pagānus jaunā cilvēcē Kristū. Vēstulē efesiešiem 4:1–17 Pāvils turpina tēmu par vienotību. To darot, Pāvils uzsver, ka vienotība ir neatņemama draudzes īpašība jeb pazīme. Vienotība ir Dieva glābšanas rezultāts, bet tā ir arī Dieva instruments, ar kura palīdzību Viņš īsteno savu misiju baznīcā un caur baznīcu. Šī iemesla dēļ Pāvils pāriet no tēmas par jūdu un pagānu vienotību draudzē un pievēršas draudzes iekšējai vienotībai dzīvē un misijā. Tagad, kad Kristū nav ne jūdu, ne pagānu, tagad, kad Kristū mēs visi esam brāļi un māsas, neatkarīgi no etniskās piederības, Pāvils runā par visu kristiešu vienotību kā vienas miesas locekļiem, kas iesaistīti vienā Kristus misijā.

Draudzes vienotība tiek panākta vairākos veidos:

- (1) daloties Kristus pazemības, lēnprātības un pacietības attieksmē;
- (2) pārdomājot draudzes augstāko dzīves paraugu: Dievu trijās personās — Tēva, Dēla un Svētā Gara personā — un Viņu darbu Radīšanā un Pestīšanā;
- (3) ar Kristus vienojošajiem pestīšanas līdzekļiem, kas veido draudzi — vienu cerību, vienu ticību un vienu kristību; un
- (4) ar garīgajām dāvanām, caur kurām Dievs svētī draudzi, lai tā augtu un būtu vienota vienā miesā Kristū, un paveiktu savu misiju pasaulē.

Mācību stundas tēmas: Šī mācību stunda fokusējas uz trim galvenajām tēmām no Efesiešiem 4:1–16:

1. Draudzes vienotība ir būtiska draudzes identitātei, dzīvei un misijai.
2. Draudzes vienotība tiek sasniegta, kad draudze raugās uz dievišķās Trīsvienības dzīvi un pieņem Dieva vērtības un attieksmi: Trīs dievišķās personas ir atšķirīgas, tomēr tās dzīvo un darbojas pilnīgā vienotībā.
3. Garīgās dāvanas ir būtiskas draudzes vienotībai, dzīvei un misijai.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Draudze kā Kristus miesa

Kad Pāvils Vēstulē efesiešiem 1:22 piemin, ka draudze ir Kristus miesa, viņš ar to nedomā, ka draudze pati par sevi ir dievišķa vai pārdabiska. Pestīšanas plāna īstenošanā Dievs bija tas, kurš tika iemiesots, nevis cilvēki, kuri tika dievišķoti. Draudze ir Kristus miesa tādā nozīmē, ka tā ir jaunā, pestītā cilvēce, ko pārstāv un īsteno Kristus inkarnācija. Tā ir jaunā cilvēce, ko radījis, glābis un ko pārvalda Kristus, tās Radītājs, Glābējs un Kungs. Tādējādi draudze nav dievišķā emanācija, drīzāk draudze ir Dieva tauta — tauta, kuru Dievs ir radījis un kuru Viņš tagad ir atjaunojis atpakaļ savā valstībā. Šajā nozīmē draudze ir “Viņa miesa, pilnība, kas visu visur piepilda.” (*Ef. 1:23*).

Draudzes eksistences un vienotības Trīsvienīgais avots un paraugs

Draudzes vienotība ir būtiska Pāvila doktrīnai par draudzi. Tomēr Pāvils šo vienotību neveido pēc Romas impērijas administratīvās, politiskās, ekonomiskās vai militārās vienotības, vai kādas citas cilvēciskas institūcijas parauga. Tā vietā Pāvils draudzes vienotību sakņo pašā kristiešu Dieva, Trīsvienīgā Dieva, būtībā. Faktiski Vēstule

efesiešiem ir piepildīta ar atsaucēm uz dažādām Trīsvienības personām, kas atklāj Pāvila lielo vīziju par visām trim Dievišķības Personām, kas darbojas pestīšanas plānā, radot un ceļot draudzi.

Tāpat kā Vēstulē efesiešiem 1:1–14 Pāvils apraksta Trīsvienības locekļu darbu mūsu pestīšanas labā, Vēstulē efesiešiem 1:15–23 Pāvils apraksta Tēvu un Dēlu, kas darbojas, radot, svētījot un stiprinot draudzi. Šī iemesla dēļ Pāvils noslēdz šo nodaļu, nosaucot draudzi par Kristus “miesu” un Tēva “pilnību” (*Ef. 1:23; skat. arī Ef. 4:6*). Vēstulē efesiešiem 2:19–22 visi Trīsvienības locekļi ir iesaistīti draudzes veidošanā: draudze ir Tēva “nams” jeb “svēts templis”, kas uzcelts uz Jēzus Kristus un “kurā” draudzes locekļi ir “uzcelti par Dieva mājokli Garā”. Vēstulē efesiešiem 3 Pāvils uz draudzi raugās kā uz Tēva žēlastības (*Ef. 3:2*) rezultātu, kas atklājas “Garā” (*Ef. 3:5*) kā “Kristus noslēpums” (*Ef. 3:4*) vai “Kristus neizdibināmā bagātība” (*Ef. 3:8*) “apustuļiem un praviešiem” (*Ef. 3:5*). Arī Tēvs (*Ef. 3:14*) pilnvaro draudzi caur “Savu Garu ... lai Kristus, jums ticību turot, mājotu jūsu sirdīs” (*Ef. 3:16, 17*) un lai draudze “spētu aptvert” Kristus mīlestību (*Ef. 3:18*) un “iegūtu visu Dieva pilnību” (*Ef. 3:19*). Turklāt draudzi ir radījis un apvienojis Dievs, jo tās Dievs ir Tēvs “ikvienai ciltij debesīs un virs zemes” (*Ef. 3:14, 15*). Visas visumā esošās būtnes nes Viņa uzvārdu, jo Viņš mūs visus ir radījis, un Viņā mēs esam ģimene. Dieva universālajā ģimenē mēs esam radinieki ne tikai ar visiem pārējiem draudzes locekļiem visā cilvēcē, bet arī ar visiem visuma iedzīvotājiem (*skat. arī Ebr. 12:22, 23*). Tādējādi, lai gan Pāvils koncentrējas uz pestīšanu un draudzi uz zemes, viņš rūpīgi saglabā kosmisko perspektīvu, ko viņš ievieša, rakstot par debesu vietām Vēstules efesiešiem 1. nodaļā.

Vēstules efesiešiem 4. nodaļā Pāvila varenā mācība par draudzi kā Dieva radītu un vienotu priekš Dieva savā attīstībā sasniedz kulmināciju. Pāvils paziņo, ka draudzes vienotība patiesībā ir “Gara vienība” (*Ef. 4:3*). Apustulis diezgan poētiskā veidā paziņo saviem lasītājiem, ka šī vienotība būtībā ir saistīta ar visām Dievišķības Personām. Mēs esam “viena miesa”, jo ir “viens Gars”, kas mūs aicinājis “vienā cerībā” (*Ef. 4:4*). Tāpat mūsu “vienā Kungā” mums ir “viena ticība, viena kristība” (*Ef. 4:5*). Visbeidzot, draudze ir vienota, jo mums ir “viens visu Dievs un Tēvs, kas pār visiem, ar visiem un iekš visiem.” (*Ef. 4:6*). Tātad draudze pastāv tāpēc, ka Dievs mūs ir radījis un aicinājis. Turklāt draudze pastāv kā vienota miesa tāpēc, ka Dievs, kas to radīja un aicināja, ir viens: trīs Personas, bet viens Dievs. Draudze nevar pastāvēt bez Dieva; draudze nevar pastāvēt, ja tā nav “viena” un draudze nevar būt viena, ja tā nav sakņota Bībeles mācībā par vienu Dievu trīs Personās.

Draudzes garīgās dāvanas, pastāvēšana, vienotība un misija

Pēc tam, kad ir likts teoloģiskais pamats draudzes pastāvēšanai un vienotībai Trīsvienīgajā Dievā, Pāvils Vēstules efesiešiem 4. nodaļā praktiskākā veidā izskaidro, kā draudze ir Kristus miesa un kā Svētais Gars darbojas tās vienotībā. Lai to izdarītu, Pāvils atgriežas pie vairākiem Vēstules efesiešiem 1. nodaļā minētajiem tematiem: Kristus apsēdināšana Dieva tronī (*Ef. 1:20*), Viņa paaugstināšana (*Ef. 1:21, 22*) par draudzes, “Viņa miesas”, “galvu” (*Ef. 1:22, 23*) un Viņa draudzes svētīšana “ar visāda veida garīgu svētību debesīs” (*Ef. 1:3*). Šīs svētības bija žēlastības svētības par glābšanu Kristū: “pestīšana Viņa asinīs, grēku piedošana” (*Ef. 1:7*), Kristus evaņģēlija atklāsme (*Ef. 1:7–13*) un ticība (*Ef. 1:13, 15*).

Efesiešiem 4. nodaļā apustulis rīkojas līdzīgi, lai paskaidrotu, ka Kristus uzkāpa (*Ef. 4:8*) un tika paaugstināts (latv. “uzkāpis”) (*Ef. 4:10*). Būdam draudzes, tas ir, savas miesas “galva” (*Ef. 4:15, 16*) — Kristus “deva dāvanas” saviem ļaudīm (*Ef. 4:8*). Šīs dāvanas tiek sauktas par Kristus dāvanām, tās ir saistītas arī ar “žēlastību” — “Bet ikvienam no mums piešķirta žēlastība tādā mērā, kādā to Kristus mums ir dāvinājis.” (*Ef. 4:7*). Tomēr šīs dāvanas nav svētības grēcinieku glābšanai, kā tas ir Vēstules efesiešiem 1. nodaļā, bet gan svētības vai pilnvarošanas dāvanas draudzes izveidei, vienotībai un misijai.

Pāvils šīs dāvanas nosauc par “apustuļiem ... praviešiem ... evaņģēlistiem ... ganiem un mācītājiem” (Ef. 4:11). Citviet Pāvils tās sauc par žēlastības dāvanām (*charismata*; Rom. 12:6–8; 1. Kor. 12:4) vai Gara dāvanām (*pneumatikois*; 1. Kor. 12:1), ko Svētais Gars dod un izdala (1. Kor. 12:4, 7–11) Kristus miesas locekļiem (1. Kor. 12:12, 13).

Tādējādi, lai gan Pāvils Vēstules efesiešiem 1. un 4. nodaļā izmanto ļoti līdzīgu tematiku, viņš pievēršas dažādiem draudzes aspektiem. Ja 1. nodaļā apustulis runā par cilvēku glābšanu, tad 4. nodaļā viņš runā par draudzes pastāvēšanu, vienotību un misiju. Tāpēc Vēstules efesiešiem 4. nodaļā augšāmceltais un paaugstinātais Kungs Jēzus (Ef. 4:8–10) katram draudzes loceklim dod “žēlastību tādā mērā, kādā to Kristus mums ir dāvinājis.” (Ef. 4:7). “Dāvana” jeb “žēlastība” šeit ir uzdevums (Ef. 4:11), nevis glābšanas vai piedošanas žēlastība. Tā ir dāvana, “lai svētos sagatavotu kalpošanas darbam, Kristus miesai par stiprinājumu” (Ef. 4:12).

Jā, draudzi veido atsevišķi cilvēki, kas ir glābti, bet viņu glābšana ir tikai sākums dzīvei, ko Dievs ir paredzējis savai draudzei. Dievs rada jaunu cilvēci, savu tautu, un šo jauno kopienu veido Gars caur “žēlastību” (*charisma*, Ef. 4:7). Caur *charismata* jeb dāvanām Gars darbojas draudzē, “līdz kamēr mēs visi sasniegsim vienību Dieva Dēla ticībā un atziņā” (Ef. 4:13). Jeb, citiem vārdiem sakot, līdz mēs visi nobriestam līdz “Kristus diženuma pilnības mēram” (Ef. 4:13), kurš ir draudzes Galva (Ef. 4:15).

No Pāvila teoloģijas par draudzi Vēstules efesiešiem 4. nodaļā izriet vairāki svarīgi secinājumi un sekas:

Pirmkārt, draudze nav cilvēku izveidota un uzturēta organizācija, ko cilvēki ir izveidojuši un uzturējuši cilvēku vajadzībām. Tā vietā draudzi ir radījis, uztur un to misijā vada pats Dievs.

Otrkārt, atspoguļojot sava Trīsvienīgā Dieva tēlu, draudze ir un tai ir jābūt vienotai. Savā augstpriesteriskajā lūgšanā Jēzus lūdza Tēvu, “Lai visi ir viens, itin kā Tu, Tēvs, Manī un Es Tevī, lai arī viņi ir Mūsos, lai pasaule ticētu, ka Tu Mani esi sūtījis.” (Jņ. 17:21).

Treškārt, šī vienotība nav cilvēka gribas vai ģēnija rezultāts, bet gan Tēva, Jēzus Kristus un Svētā Gara darbs draudzē un caur to.

Ceturtkārt, Trīsvienīgais Dievs darbojas draudzes vienotībā un izaugsmē caur garīgām dāvanām. Tādējādi garīgās dāvanas nav draudzes izvēles programma, ko draudzes locekļi var izmantot tad, kad uzskata par nepieciešamu. Garīgās dāvanas ir veids, kā Dievs veido, uztur un vada draudzi. Ir svarīgi atzīmēt, ka, runājot par draudzes būtību un vienotību, Pāvils nepiedāvā hierarhisku un sakramentālu draudzes pārvaldes struktūru. Drīzāk, veicinot labu draudzes organizāciju, apustulis uzskatīja, ka draudzes pastāvēšanas, vienotības un misijas avots sakņojas Trīsvienīgajā Dievā, kurš ir draudzes un Viņa dāvāto garīgo dāvanu Galva, lai parādītu savu klātbūtni un darbību draudzē.

Piektkārt, tēmas par Trīsvienību un garīgajām dāvanām bibliskajā teoloģijā ir tik svarīgas, ka Septītās dienas adventisti tās ņem vērā daudzās ticības paziņojumos. Trīsvienība ir aplūkota piecās pamatmācībās: 2. (kurā aplūkota Bībeles mācība par Trīsvienīgo Dievu), 3. (“Dievs Tēvs”), 4. (“Dievs Dēls”), 5. (“Dievs Svētais Gars”) un 10. (“Pestīšanas piedzīvojums”, kurā aplūkota visu trīs Trīsvienības Personu iesaistīšanās cilvēces glābšanā). Draudzes doktrīna ir bagātīgi formulēta septiņās fundamentālajās pamatmācībās: 12 (“Draudze”), 13 (“Atlikums un tā misija”), 14 (“Vienotība Kristus miesā”), 15 (“Kristība”), 16 (“Kunga vakarēdiens”), 17 (“Gara dāvanas un kalpošana”) un 18 (“Pravietošanas dāvana”).

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Viens no traģiskajiem notikumiem jebkuras draudzes vēsturē ir tās sašķelšanās un sadrumstalotība. Balstoties uz nodarbībā aplūkoto Vēstuli efesiešiem 4:1–16, vadiet

studentus, izstrādājot trīs punktu stratēģiju, kā saglabāt jūsu vietējās vai reģionālās draudzes vienotību un izaugsmi.

2. Kāda, jūsu studentu izpratnē, ir saistība starp cilvēka atgriešanos, piederību draudzei kā Kristus miesai un garīgajām dāvanām?
3. Vadiet klases diskusiju par šādu jautājumu: Kad pēdējo reizi jūs esat domājuši par sevi, savu ģimeni, draugu grupu vai savu draudzi saistībā ar garīgām dāvanām? Tagad pajautāriet studentiem, kā, viņuprāt, viņu sabatskolas grupa vai draudze varētu palīdzēt labāk popularizēt domu, ka garīgās dāvanas ir Svētā Gara darbs draudzē. Palūdziet klases locekļiem nosaukt trīs veidus, kā draudzes vēlēšanu process vai draudzes vadība varētu veicināt garīgās dāvanas, lai tiektos uz draudzes izaugsmi, vienotību un misiju.
4. Iespējams, būtu grūti izgudrot instrumentu, ar kura palīdzību varētu izmērīt pazemību, lēnprātību un pacietību. Tomēr, ja šāds mērinstruments pastāvētu, kādu iepriekš minēto vērtību un attieksmju līmeni, pēc jūsu studentu domām, šāda ierīce atklātu viņu pašu dzīvē, draugu dzīvē vai draudzes dzīvē? Lūdziet klases dalībniekus padomāt par trim veidiem, kā veicināt patiesas bibliskās vērtības — pazemību un pacietību — savā dzīvē un savas draudzes dzīvē, kas palīdzētu vest pie lielākas vienotības.

Kristus formēta dzīve un Gara iedvesmota runa

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 4:22–24.*

Studiju fokuss: *Ef. 4:17–32; Kol. 3:1–17; Cah. 3:3, 4; Cah. 8:16; Jes. 63:10; Rom. 8:16, 26, 27.*

Ievads: Izskaidrojis efesiešiem, kā pastāv un dzīvo nobriedusi kristiešu kopiena Svētajā Garā un Kristū, Pāvils praktiski ilustrē šo pastāvēšanu. Viņš izmanto universālo analogiju ar cilvēka drēbēm — cilvēki valkā drēbes un maina tās —, lai ilustrētu personiskās identitātes maiņu, kas notiek, kad Kristus pārveido dzīvi caur Svētā Gara iemiesošanās. Pievienošanās kristietībai ir kā atteikšanās no vienām drēbēm, kas veidoja jūsu veco identitāti, un jauna apģērba uzvilšana, kas citiem cilvēkiem rada iespaidu, ka esat jauns cilvēks. Taču kļūšana par kristieti nav tas pats, kas uz laiku, tikai uz nakti, novilkta vecās drēbes, lai no rīta tās atkal uzvilktu. Drīzāk, kad Pāvils runāja par drēbju novilkšanu, viņš ar to domāja novilkšanu un aizmešanu prom uz visiem laikiem.

Tādējādi mēs atstājam, pametam vai izmetam kā “zaudējumu” (*Fil. 3:7, 8*) pagānu pasaules “nīcīgās” lietas, kas ietver šīs pasaules valstības grēcīgo pasaules uzskatu un dzīvesveidu. To vietā mēs saņemam jaunu identitāti, jaunu pilsonību un jaunu identitātes (ID) apliecību, kas ir Dieva valstības pase. Tomēr jaunā ID apliecība ir kas vairāk nekā tikai papīra apliecība. Jaunā ID apliecība nozīmē patiesu cilvēka pasaules uzskata, dzīvesveida, rakstura un attiecību ar citiem draudzes un sabiedrības locekļiem pārveidi. Tomēr šī jaunā dzīve nav kāds atjaunošanas projekts, kas balstīts cilvēciskā filosofijā vai ideoloģijā (*Jņ. 1:12, 13*). Jaunā identitāte ir kvalitatīvi jauna dzīve. Šī dzīve kļūst iespējama tikai tad, kad cilvēks sastop un pieņem dievišķo Jēzu Kristu, un tikai tad, kad cilvēks ļauj Svētajam Garam darboties viņā.

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas mācību viela izceļ trīs galvenās tēmas:

1. Kristīgā jaunā dzīve kvalitatīvi atšķiras no vecās, pasaulīgās dzīves.
2. Dzīves un identitātes maiņa ir iespējama tikai Kristū un Svētajā Garā.
3. Svētā Gara klātbūtne mūsu dzīvē noved pie mūsu pasaules uzskatu, identitātes, dzīvesveida, sarunu, attieksmes un attiecību transformācijas.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Pasaules uzskati, dzīvesveids, starpkultūru misija, kritiskā kontekstualizācija un atgriešanās

Mūsdienu sabiedrība augstu vērtē vietējo kultūru, dzīvesveidu un pasaules uzskatu iekļaušanu, pieņemšanu, saglabāšanu un veicināšanu. “Vecā stila” misionāri tiek kritizēti par to, ka viņi neņem vērā vietējo — nacionālo jeb cilšu — kultūru mantojumu un ka vietējās vai reģionālās draudzes misijas laukos tiek veidotas pēc “rietumu” kristietības interpretācijas un to dzīvesveida parauga. Lai gan kritiskai kontekstualizācijai, protams, ir sava vieta misijā, ir jāatbild uz diviem ļoti būtiskiem jautājumiem: kādus vietējās kultūras elementus varētu svinēt un saglabāt, un kādi vietējās kultūras elementi ir daļa no “vecā ‘es’” un ir jāatmet kā grēcīgi un “no šīs pasaules”?

Atbildot uz šiem jautājumiem, vajadzētu uzsvērt vairākus punktus. Pirmkārt, Vēstulē efesiešiem 4:17–32 Pāvils pretnostata grēka, nīcības, nezināšanas, tumsas, netīrības, dusmu, apmelošanas un viltus pasauli (*Efesiešiem 4:17–22, 25, 31*) Dieva žēlastības,

taisnības, atziņas, gaismas, tīrības, godīguma, laipnības, līdzjūtības, piedošanas un patiesības pasaulei (*Efesešiem 4:25–29, 32*). Galu galā kultūras vai dzīvesveida vērtēšanas princips nav ideoloģija vai filosofija, kā, piemēram, racionālisms, empīrisms, modernisms, pragmatisms, utilitārisms vai postmodernisms. Tā vietā jebkuras kultūras vai dzīvesveida novērtēšanas bibliskais princips ir šāds: “Neapbēdināt Dieva Svēto Garu, ar ko esat apzīmogoti atpestīšanas dienai” (*Ef. 4:30*). Šis princips, kad tas tiek īstenots, parāda Dieva mīlestību pret mums un mūsu mīlestību pret Viņu, kā arī atklāj Dieva taisnību.

Otrkārt un secīgi, Pāvils neapspiež antropoloģiju vai pasaules kultūras mantojuma saglabāšanu. Viņš neiesaistās pasaules kultūru klasificēšanā un dažu kultūru vērtēšanā citu kultūru gaismā. Drīzāk viņš aicina visas kultūras — gan jūdu, gan pagānu — izvērtēt Jēzus Kristus evaņģēlija gaismā un Viņa valstības kultūras un dzīvesveida gaismā. Pāvils savās vēstulēs atrod daudz ko pārmet jūdu kultūrā un aicina viņus nožēlot grēkus. Tāpat Pāvils saka pagāniem, ka Dievs viņus uzņem savā valstībā, savā derībā un savā draudzē. Taču Pāvils nevairās raksturot lielu daļu pagānu pasaules uzskatu (politeistisku, mitoloģisku, filosofisku) un dzīvesveidu kā tukšu un grēcīgu (*Ef. 4:18, 19*). Tādējādi, ja evaņģēlijs izceļ grēku draudzes locekļu dzīvē un viņu kultūrā, viņiem tas ir jāatzīst kā grēks un jāatsakās no tā. Pretējā gadījumā glābšana vairs nav glābšana no grēka, bet gan kultūras attaisnojums grēcīga dzīvesveida toleranci.

Tiesa, mēs nākam pie Dieva tādi, kādi esam, netīrās grēka skrandās, bet mēs nenākam pie Viņa, lai paliktu šajās skrandās; mēs nākam pie Dieva, lai tās novilkto nost, lai tiktu nomazgāti un ieiētu “atjaunotā dzīvē” (*Rom. 6:4*). Bez šādas izpratnes kristietība zaudēs savu spēku un pestīšanas vēsti. Kristietība nav reliģija, kas apliecina cilvēces grēcīgumu. Drīzāk Bībeles vēsts izaicina visas tautas, ciltis, valodas un kultūras izvērtēt sevi Svēto Rakstu gaismā un pieņemt Dieva Svētā Gara mazgāšanu un rīcību, lai atjaunotu mūs. Pāvila evaņģēlijā mēs nevaram atļauties aizsargāt kādu savas dzīves grēcīgu aspektu, attaisnojot to, ka tā ir daļa no mūsu kultūras mantojuma vai pasaules uzskata. Patiesībā viss, kas ir grēcīgs, beigu beigās ir pašiznīcinošs. Grēks drīzāk iznīcina kultūru un nāciju, nevis uztur vai ceļ to.

Treškārt, Dievs cildina daudzveidību un kultūras izpausmes saskaņā ar Viņa valstības evaņģēliju. Šī iemesla dēļ evaņģēlijs neprasa pilnīgi unificēt visas kultūras. Ja kultūra balstās uz Kristus vērtībām un dzīvesveidu, tā tikai uzplauks un bagātināsies.

Slavenais Septītās dienas adventistu misiologs Borge Šancs (*Børge Schantz*) (1931–2014) 1992. gada žurnāla *Ministry* (Kalpošana) rakstā ierosināja trīs kontekstualizācijas pamatprincipus Septītās dienas adventistu pieejai starpkultūru misijā:

Pirmkārt, starpkultūru misionāram ir pareizi jāizprot Bībeles stāsti un mācības to sākotnējā kontekstā.

Otrkārt, starpkultūru misionāram ir precīzi jānošķir universālās Bībeles mācības un to principi no savām kultūras vērtībām un pieredzes.

Treškārt, starpkultūru misionāram ir jāattīsta patiesa un dziļa interese un izpratne par to cilvēku kultūru, kuriem viņš vai viņa kalpo.

Ja ņem vērā visus šos elementus, galīgais kontekstualizācijas princips ir tāds, ka, izrādot jūtīgumu pret dažādiem vietējās kultūras elementiem, misionāram ir jāļauj Bībeles absolūtajiem principiem noteikt jaunās mācības un prakses, kas attiecas uz jaunatgrieztajiem cilvēkiem.

Šancs dalījās ar “brīdinājuma piezīmi” Septītās dienas adventistu misijas un evaņģelizācijas vadītājiem: “Kristīgās draudzes tiek kārdinātas zaudēt tīro doktrīnu un objektīvo ētiku, ja tās nekritiski pieņem, ka Dieva Vārds vienmēr un visur ir saistīts ar kultūru un vēsturi. Kontekstualizācijas process noteikti rada zināmas problēmas.

Pielāgojot Bībeles mācību pasaules kultūrām, komunikators saskarsies ar elementiem, kas ir nepatīkami, jauni un pat dēmoniski. Aizejot pārāk tālu, liekot līdzās sadzīvot pretējiem reliģiskiem elementiem, rezultāts ir bēdīgs — tas ir kaitīgs sinkrētisms.” Šī iemesla dēļ Šancs secina: “Visās kultūrās, arī mūsu pašu kultūrā, ir ieražas, ko nosoda evaņģēlijs, un tas, ko noraida Svētie Raksti, ir jānoraida arī misionāriem un valstu vadītājiem.” Tomēr šim principam nevajadzētu mūs padarīt neiejūtīgākus pret vietējo tautu nevainīgo kultūru. Šancs lūdz, lai “misijas Kungs mums piešķir gudrību atšķirt universālās lietas, kas jāsludina visā pasaulē, no Rietumu kultūras fakultatīvajiem mainīgajiem.” — “Viena vēsts — daudz kultūru: kā mums ar to tikt galā?” *Ministry*, 1992. gada jūnijs, 11. lpp.

Jaunā cilvēce

Visā vēstures gaitā filosofiju, ideoloģiju un varu virzītāji apgalvo vai ir apgalvojuši, ka spēj radikāli mainīt cilvēci. Viens no šādas ideoloģijas piemēriem ir marksisms, jo īpaši tas, ko propagandēja Padomju Savienībā. Septiņdesmito gadu optimisma vadīti, Padomju cilvēki popularizēja ideju, ka viņi, Padomju cilvēki, ir cilvēces evolūcijas progresa procesā, radot nākamo cilvēces sugas uzlabojumu — Padomju cilvēkus. Padomju cilvēki atstās veco reliģisko un ideoloģisko kapitālistisko bagāžu un kolektīvi pārtaps par jauno, marksistisko cilvēci. Kā rāda vēsture, šis Padomju projekts beidzās ar pilnīgu neveiksmi. Tā vietā, lai radītu jaunu un labāku cilvēka tipu — Padomju cilvēku, vēsture noslēdzās ar plaši izplatīto nievājošo frāzi *homo sovieticus*.

Runājot par evolūciju, jo īpaši divdesmitā gadsimta otrajā pusē tādi teistiskie evolucionisti kā Teilārs de Šardēns (Teilhard de Chardin) popularizēja ideju par jauna cilvēka — garīgā cilvēka — rašanos. Lai gan Teilārs de Šardēns uzskatīja, ka cilvēks joprojām ir iesaistīts evolūcijas procesā no dzīvnieka formas, viņš paredzēja Omega brīdi nākotnē, kad cilvēks atstās savu veco plēsonīgās uzvedības mantojumu un pārtaps par jaunu cilvēku, kam raksturīga globāla apziņa un universāla mīlestība.

Šie ir tikai divi ideoloģiju vai filosofiju piemēri, kas centās radikāli pārveidot grēcīgos cilvēkus par “jaunu cilvēci”. Lai gan šīs filosofijas šķiet radikālas, patiesībā visas vai lielākā daļa filosofiju un zinātņu darbojas, pamatojoties uz pieņēmumu, ka tām ir vara pārveidot cilvēci un cilvēku sabiedrību. Šis pieņēmums atklāj vismaz divus svarīgus novērojumus. No vienas puses, visas šīs kustības uzsver dziļi iesakņojušos cilvēka vēlmi pēc jauna cilvēka ar visu dziļo atjaunošanos, ko šis ideāls iemieso. No otras puses, visas šīs filosofijas ir beigušās ar neveiksmi, pat ja dažas no tām sākotnēji šķita veiksmīgas. Jaunākais šī fenomena apliecinājums ir postmodernisma uzplaukums, kas kritizē modernismu, kuram pasaule pilnībā uzticējās kā spējīgam sniegt patiesību par mūsu izcelsmi, attīstību un cilvēces un visa Visuma likteni. Lai gan postmodernisms mēģina radīt jauno cilvēku, cilvēkiem jau kļūst arvien skaidrāks, ka filosofijā nav atbildes uz jautājumu par jauno cilvēci. Cilvēces nespēja pārradīt vai no jauna radīt sevi filosofijas vai zinātnes aizgādībā izriet no tā, ka tai trūkst atbilstoša modeļa jaunajai cilvēcei un trūkst spēka veidot cilvēci pēc šī modeļa. Bibliskā kristietība piedāvā abus: Jēzus ir jaunās cilvēces paraugs un Viņš ir arī spēka avots, lai mūs pārveidotu, atjaunotu mūs pēc sava godības tēla (*Jņ. 1:12, 13*).

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Aiciniet klases dalībniekus analizēt savu dzīvi, lai redzētu, kā “atjaunotās dzīves” pieredze skar visus viņu dzīves aspektus. Piemēram, runa. Cik reizes katrs no mums sarunā ar citiem cilvēkiem saka “es”? Cik reizes mēs koncentrējam sarunu uz sevi, nevis uz klausītājiem? Cik reizes mēs monopolizējam sarunas? Aiciniet klases dalībniekus apzināt citas savas dzīves sfēras, kurās nepieciešama žēlastības pilna un spēcīga Svētā Gara pārveidošana.

2. Daži cilvēki ir skeptiski noskaņoti pret cilvēka pārmaiņu iespējamību. Lai gan Pāvils apzinājās grēka paverdzinošo varu, kas neļauj mums tikt pārveidotiem, viņš ir stingrākais ticīgais evaņģēlija spēkam, kas mūs pārveido visdziļākajā veidā. Apustulis bija pilnībā pārliecināts par šo pārmaiņu, jo viņš zināja, ko Svētais Gars spēj paveikt. Palūdziet klases locekļiem noteikt trīs praktiskus soļus, kurus viņi varētu sniegt kādam, kurš vēlas tikt pārveidots, kurš vēlas atstāt veco "es" un staigāt atjaunotā dzīvē Kristū — bet baidās, ka nespēs mainīties vai ka nespēs šo pārmaiņu noturēt.
3. Negatīvu emociju, attieksmes vai uzvedības kontrole vai pārvaldība ir kļuvusi par mūsdienu pasaules galveno problēmu. Cilvēki meklē īpašus vingrinājumus, konsultāciju programmas vai pat klīnisku ārstēšanu, lai saņemtu palīdzību savu emociju un uzvedības pārvaldīšanā. Lai gan konsultācijām un klīniskai ārstēšanai dažos gadījumos ir sava vieta un loma, ko Vēstule efesiešiem un Bībeles pētījumi kopumā atklāj par uzvedības, emociju, attieksmes un dzīvesveida maiņu kristieša dzīvē? Palūdziet klases locekļiem nosaukt trīs dzīvi izmainošus principus, kurus viņi atklāja, studējot Vēstuli efesiešiem, un kuri varētu palīdzēt viņiem pašiem, citiem draudzes locekļiem vai cilvēkiem sabiedrībā kopumā.

Dzīvot gudri

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 5:15–17.*

Studiju fokuss: *Ef. 5:1–20; 1. Kor. 5:1–12; Atkl. 16:1–16; Kol. 4:5; Sal.pam. 20:1; Sal.pam. 23:29–35; Ap.d. 16:25.*

Ievads: Pasaules uzskats un identitāte nosaka vērtības un gudrību. Pagānu pasaules uzskats attīstīs noteiktu vērtību kopumu un noteikta veida gudrību. Dieva valstība, Dieva pasaules uzskats, Dieva vērtības rada pavisam cita veida gudrību. Šī iemesla dēļ Pāvils neaicina kristiešus, tiecoties pēc tikumības, pieņemt kādas mērenas filosofiskās skolas gudrību vai pat atdarināt grieķu–romiešu lepnumu. Viņaprāt, kristīgā gudrība sakņojas Dieva pašupurīgajā mīlestībā, Kristus gaismā un šķīstajā morālē. Gudrs kristietis bēgs no pasaules gudrības, kas izpaužas visatļautā seksuālā izvirtībā, egocentriskā lielīšanā un vīna dzeršanā. Tā vietā gudrs kristietis pamodīsies no pasaules “miega”, tiks apgaismots ar Kristus evaņģēliju, Svētā Gara klātbūtnes stiprināts, satvers glābšanas brīdi un ... pielūgs Dievu!

Atšķirība starp šīs pasaules gudrību un Dieva gudrību slēpjas izpratnē par to, kas ir pielūgsmes objekts: es vai Dievs? Uz ko ir vērsta cilvēka uzmanība: uz sevi vai uz Dievu? Ar ko cilvēks ir piepildīts: ar sevi vai ar Dievu?

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas studijas uzsver trīs galvenās tēmas:

1. Kristīgā gudrība sakņojas Dieva atklāsmē jeb Kristus gaismā.
2. Kristīgā gudrība nav asprātīgu izteikumu krājums par dzīvi. Tā drīzāk ir dzīvesveids, dzīves gājums, ko pārveido Svētais Gars saskaņā ar paraugu, kas mums atstāts Kristū.
3. Kristīgā gudrība ir saistīta ar pestīšanu un pielūgsmi.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Gudrība, kas nāk no augšienes

Ir gandrīz neiespējami iedomāties, ka Pāvils rakstītu par praktiskiem kristīgās dzīves aspektiem un neiekļautu savā runā gudrību. Senajā pasaulē bija daudz runu par gudrību. Tikai dažus gadsimtus pirms Pāvila grieķi radīja to, ko viņi sauca par “filosofiju”, tas ir, mīlestību pret gudrību. Filosofija sacēlās pret sengrieķu mitoloģisko gudrību, kurā ar gudrību dažādos veidos bija saistīti Zevs, Metisa (Zeva pirmā sieva), Atēna (viņu meita) un Apolons. Ar visām šīm dievībām konsultējās cilvēki, kļūstot par dažādu pilsētu vai cilvēku grupu patroniem. Piemēram, tika uzskatīts, ka cilvēki, kas meklēja gudrību dažādos dzīves jautājumos, varēja piekļūt grieķu dieva Apolona prātam vai zināšanām ar Pitijas, kas pazīstama arī kā Delfu orākuls, Apolona tempļa priesterienes, starpniecību. Taču papildus gudrības meklēšanai pie Pitijas Apolona tempļa apmeklētāju sagaidīja un izglītoja arī dažādi teicieni, kas veidoja Delfu gudrību, no kuriem populārākie bija trīs: “Pazīsti pats sevi”, “Nekas pāri par mēru” un “Pārliecība ved uz bojāeju”. Citi teicieni mācīja grieķu dzīvesveidu — no cieņas pret dieviem līdz ētiskai dzīvei un dzīvības upurēšanai par savu valsti.

Lai gan filosofi jeb “gudrības mīļotāji” noraidīja savas senās reliģijas mitoloģiskos aspektus, viņi sevi ierindoja Delfu orākula mantojuma līnijā. No vienas puses, filosofi apgalvoja, ka Pitija pasludinājusi Sokrātu par gudrāko Grieķijas cilvēku. No otras puses, filosofi izmantoja Delfu gudrību, jo īpaši pirmo izteikumu: “Pazīsti sevi!”.

Šī iemesla dēļ grieķu filosofija noteica un veidoja turpmāko Rietumu domas mērķi meklēt gudrību, atsaucoties uz cilvēka saprātu. Tas pats cilvēciskais saprāts tika izmantots par pamatu ētikai jeb grieķu dzīvesveidam. Citas filosofijas, īpaši Austrumu, balstījās uz to pašu cilvēcības pamatu. Piemēram, budisms piedāvā dzīvesveidu, kura centrā ir cilvēka pieredze un psiholoģija. Neraugoties uz filosofisko skolu bagātīgo daudzveidību gan Rietumos, gan Austrumos, tām visām ir kopīgs pamats — princips "iepažīsti sevi". Šis princips parāda, ka šīs filosofijas pārstāv uz cilvēku orientētus centienus izprast dzīves galīgo realitāti, un tādējādi tās secina, ka dzīves, lēmumu pieņemšanas un uzvedības veids ir balstīts uz cilvēka introspekciju un saprātu. Šādi rīkojoties, cilvēciskā gudrība gan Rietumos, gan Austrumos noraidīja dievišķo atklāsmi vai atkāpās no tās.

No otras puses, Bībeles gudrības pamatīpašība ir tā, ka tā sakņojas dievišķajā atklāsmē. Gan Pāvils, gan Jēkabs piemin gudrības īpašības, ko sludina arī citi filosofi: mieru, līdzsvaru, mērenību, taisnīgumu utt. Tomēr Jēkabs raksturo kristīgo gudrību kā tādu, kas nāk "no augšienes" (*Jēk. 3:17*), nevis "no zemes nākoša, no dabas, no sātana" (*Jēk. 3:15*). Pāvils attīsta tādu pašu kontrastu starp kristīgo gudrību un pasaulīgo gudrību, atsaucoties uz gaismas un tumsas jēdzieniem. Šī iemesla dēļ viņš brīdina efesiešus, lai tie netiktu maldināti ar "tukšām runām" (*Ef. 5:6*) vai "neauglīgajiem tumsības darbiem" (*Ef. 5:11*), jo būt maldinātam ar šīm lietām nozīmē būt neprātīgam.

Bet kāpēc Pāvils raksturo pasaules gudrību tik drūmā veidā? Vai arī pasaules filosofi nesniedza labus padomus, mācot dzīvesveidu, kas balstīts uz taisnīgumu un savstarpēju cieņu? Jā, daudzi no viņiem to darīja. Tomēr, lai cik cēlu dzīvesveidu cilvēces filosofija izdomātu, tas vienmēr būtu nepilnīgs, daļējs un balstīts uz nepareizu motivāciju, noraidot Dieva atklāsmes iespēju. Pasaules filosofiju problēma slēpjas nevis tajā, ko tās apstiprina, bet gan tajā, ko tās noraida vai noliedz. Filosofo var uztvert kādu dzīves aspektu daļēji pareizi, taču Dieva atklāsmes iespējas un Viņa iejaukšanās pasaulē spēka noraidīšana padara viņa vai viņas filosofiju nederīgu pestīšanai un dzīvei Dieva valstībā. Tāpēc, piemēram, vairumā filosofiju seksuālā nešķīstība netika uzskatīta par problemātisku ētikā. Un, pat ja daži filosofi propagandēja seksuālo atturību, iemesli, kādēļ tā tika darīts, bija nepareizi.

Elēna G. Vaita norāda: "Ja stingrāk pārbaudīsim daudzus darbus, pat labdarību, kas liekas laba, tad izrādīsies, ka to ierosina nepareizi motīvi. Daudzi saņem atzinību par tikumiem, kādu viņiem nemaz nav. Siržu Izmeklētājs pārbauda motīvus, un bieži darbus, kurus ļaudis ļoti slavē, Viņš apzīmē kā tādus, kurus izraisījuši savtīgi motīvi un zemiska liekulība. Katru mūsu dzīves darbu, kā ļoti labu un slavējamu, tā arī nopeljamu, Siržu Izmeklētājs tiesā pēc motīviem, kas to izraisījuši." (*Liecības draudzei*, 2. sējums, 512. lpp.).

No otras puses, viņu vārdi ir "tukši", jo šīm filosofijām nav žēlastības spēka, nav izpirkšanas, piedošanas vai Gara spēka, kas mūs pārveidotu un palīdzētu mums iet pa Dieva ceļu. Kādā vēstulē Elēna G. Vaita apraksta motivācijas un atklāsmes nozīmi attiecībā pret patiesību un filosofiju: "Ticība meliem neradīs svētdarošu ietekmi uz dzīvi vai raksturu. Neviens malds nav patiesība un nevar tikt padarīts par patiesību ar atkārtotību vai ticību tam. Godīgums nekad neglābs dvēseli no kļūdainas ticības sekām. Bez godīguma nav patiesas reliģijas, bet godīgums maldīgā reliģijā nekad neglābs cilvēku. Es varu būt pilnīgi godīgs, ejot pa nepareizu ceļu, bet tas nepadara to par pareizo ceļu un nenovedīs mani līdz vietai, kuru vēlējos sasniegt. Kungs nevēlas, lai mums būtu akla lētticība un lai mēs to sauktu par svētdarošu ticību. Patiesība ir princips, kas svētī, un tādēļ mums ir jāzina, kas ir patiesība. Mums ir jāsalīdzina garīgas lietas ar garīgām. Mums ir jāpierāda visas lietas, bet jāturas tikai pie tā, kas ir labs, kam ir dievišķas pilnvaras, kas mūsu priekšā izvirza patiesos motīvus un principus, kuriem vajadzētu mūs mudināt uz rīcību." — *Izmeklētās vēstis*, 2. sējums, 56. lpp.

Šī iemesla dēļ Pāvila atbalstītais kristīgais dzīvesveids pamatojas uz Dieva atklāsmi Jēzū Kristū. Tikai bibliskais Dievs, kas mūs ir radījis, var mums atklāt, kas Viņš ir, kas mēs esam un kā mēs varam dzīvot, lai būtu laimīgi. Tikai Dievs var dot mums žēlastību un spēku dzīvot šādu dzīvi Viņa valstībā.

Gaisma no gaismas

Vēstules efesiešiem 5. nodaļā Pāvils nesaka, ka efesieši bija “tumsā”, bet gan ka viņi *bija* “tumsa” (Ef. 5:8). Bet tagad “Kungā” viņi ir “gaisma” (Ef. 5:8). Šī iemesla dēļ viņš aicina efesiešus “dzīvot kā gaismas bērniem” (Ef. 5:8) un paskaidro, ka staigāt gaismā nozīmē nest “gaismas augļus”, “visu labprātību, taisnību, patiesību” (Ef. 5:9, NASB), dzīvot tā, lai būtu “Kungam patīkami” (skat. Ef. 5:10), un dzīvot Kristus gaismā, Kristus apgaismotiem (Ef. 5:13, 14). Tātad mēs esam gaisma “Kungā” (Ef. 5:8), jo mūs apgaismo Kristus (Ef. 5:14).

Adventistu dzīvesveida teoloģija

Kā adventisti mēs esam iekļāvuši dzīvesveidu savā doktrinālo paziņojumu sarakstā. Sekojot Pāvilam, dzīvesveids mums nav margināls kristietības aspekts, bet gan kristietības centrālā daļa, proti, kristīgas dzīves izdzīvošana. Adventisti īpaši izsaka Bībeles mācību par kristietību kā dzīvesveidu divos pamatprincipos: 19 (“Dieva likums”) un 22 (“Kristīgā uzvedība”). Turklāt tas, ka Kristū pārveidoto dzīvesveidu mēs uzskatām par būtisku kristīgajā pieredzē, atspoguļojas arī mūsu draudzes disciplīnā un arī mūsu vairākkārtējos aicinājumos uz atmodu un reformāciju.

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Palūdziet klases locekļiem atcerēties, kā viņi uztvēra gudrību, pirms kļuva par kristiešiem. Kas viņiem tolaik bija gudrība? Aiciniet studentus uzrakstīt savu gudrības definīciju tagad, kad viņi ir kļuvuši par īstiem kristiešiem. Palūdziet viņiem dalīties ar klasi savā izpratnē par gudrību.
2. Lūdziet klases locekļus padomāt par sekojošiem jautājumiem: Ko nozīmē “būt apgaismotam” un “staigāt gaismā” jūsu vietējā kontekstā? Kā šie jēdzieni ir salīdzināmi ar Bībeles izpratni par “būt apgaismotam” un “staigāt gaismā”? Ko šie jēdzieni nozīmē jums personīgi?
3. Dažreiz kristiešiem tiek pārmests, ka viņi apspiež gudrību un kavē cilvēka zināšanu attīstību. Daži cilvēki uztver kristiešus kā augstprātīgus un noraidošus pret pasaules gudrību. Kā mēs, adventistu kristieši, varam novērtēt pasaules gudrības meklējumus; mācīties no pasaules gudrības mantojuma; būt pazemīgi attiecībā uz savu gudrību, kas ir saņemta no Dieva, nevis mūsu pašu; tomēr sludināt, ka Dievs ir īstais un vienīgais gudrības avots? Pārrunājiat atbildes klasē.

Vīri un sievas: kopā pie krusta

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 5:25–27.*

Studiju fokuss: *Ef. 5:21–33; Fil. 2:3, 4; Ec. 16:1–14; 2. Kor. 11:1–4; 1. Moz. 2:15–25.*

Ievads: Vienotība kā zelta pavediens caurvij Pāvila vēstuli efesiešiem. Vienotība attiecas ne tikai uz jūdu un pagānu attiecībām draudzē (*Efesiešiem 2*). Visā vēstulē Pāvils runā par to, kā vienotību rada Trīsvienīgais Dievs, ar pestīšanu, ar ticību, ar garīgām dāvanām, ar Svētā Gara klātbūtni mūsos, ar mūsu dzīvesveida pārveidošanu pēc Kristus parauga un ar kristīgo gudrību. Visbeidzot, Pāvilam vienotība visos tās aspektos ir iespējama tikai Kristū.

Pāvils visu diskusiju par draudzes kā jaunās cilvēces vienotību novieto savā īstajā vietā — ģimenē. Ja kādreiz ir bijis kāds vienotības piemērs vai paraugs, tad tā ir ģimene. Ģimene var būt patiesi vienota tikai Kristū, tāpat kā pagāni un jūdi ir vienoti Kristū un kā visi draudzes locekļi ir vienoti vienā miesā — Kristus miesā. Ģimenē sievas pakļausies vīram Kristū un vīrs mīlēs sievu “Kungā”. Dievišķais aspekts laulāto attiecībās nozīmē, ka mums ir jāredz ģimene tā, kā to redz Dievs. Šis dievišķais aspekts nozīmē arī to, ka ģimenei ir jāpilda tās funkcijas un mērķis, ko Kungs tai piešķir radīšanas laikā — “viena miesa”, nedalāma vienotība. Abi ir viens — ne tikai savstarpējo labumu dēļ, bet tāpēc, ka Dievs viņus tādus ir radījis, jo Dievs viņiem ir licis tādiem būt. Ģimenes vienotība norāda ārpus sevis, tāpat kā draudzes vienotība norāda uz trīsvienīgā Dieva vienotību un Viņa attiecībām ar cilvēci.

Mācību stundas tēmas: Šī mācību stunda koncentrējas uz trim galvenajām tēmām:

1. Pāvila vienotības tēma turpinās kristīgajā ģimenē, kas atklājas vīra un sievas attiecībās.
2. Vienīgais veids, kā īsta kristīga ģimene saglabā vienotību, ir būt “Kungā”, kas nozīmē, ka viņi pakļaujas viens otram, kā Dievs to bija iecerējis radīšanas laikā un kā to apstiprina Jēzus pašuzpurīgā mīlestība uz cilvēci Viņa pestīšanas plānā.
3. Ģimenē, kas patiesi ir “Kungā”, nepastāvētu ļaunprātīgas attiecības, piemēram, laulības pārkāpšana vai vardarbība, jo gan vīrs, gan sieva mācītos cienīt un mīlēt viens otru Kungā.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Pāvila ģimenes teoloģija

Vēstulē efesiešiem 5:21–33 ir dziļa kristoloģiska un eklezioloģiska diskusija. Tāpat kā citviet savās vēstulēs, Pāvils savos praktiskajos apsvērumos iejauc pamatīgu devu teoloģisku diskusiju (mācību par Kristu un mācība par baznīcu). Pāvila skatījumā bibliskā teoloģija neeksistē tikai tādēļ, lai izstrādātu saskaņotu un skaistu intelektuālu sistēmu; apustuļa praktiskais vēstījums vienmēr ir balstīts uz Bībeles teoloģijas stabila pamata.

Šī iemesla dēļ apustulis nepieiet pie diskusijas par ģimeni tā, it kā tā būtu margināla tēma, ko varētu risināt ar dažiem risinājumiem, kas ņemti no vispārcilvēciskās gudrības, psiholoģijas vai socioloģijas. Viņš savu diskusiju par ģimeni ievieto kristīgo pamatdoktrīnu kontekstā: Dievs, radīšana, Kristus, pestīšana un draudze. Patiesībā šeit Pāvils neizmanto ģimeni, lai ilustrētu šīs doktrīnas, bet gan drīzāk izmanto šīs doktrīnas, lai ilustrētu kristīgo ģimeni!

Tāpat kā draudzes gadījumā, Pāvils nepiekrīt, ka pieeju kristīgajai ģimenei nosaka mūsu kritašās dabas un sabiedrības realitāte. Tā vietā viņš seko Jēzus “no iesākuma” interpretācijas principam (*“bet no iesākuma tas tā nav bijis” Mt. 19:8*), kas palīdz kristīgajai draudzei un tās teoloģijai orientēties uz Dieva ideālu atjaunošanu attiecībā uz mums, pretstatā grēcīgās pasaules realitātes legītimizēšanai. Pāvila attieksme pret ģimeni šo fundamentālo kristīgo doktrīnu kontekstā rāda, ka kristīgā ģimene nevar tikt pakļauta kompromisam.

Pakļauties un mīlēt

Pāvila formulējums “pakļauties ... mīlēt”, kas attiecas uz vīriešu un sieviešu attiecībām, ir izraisījis daudzas diskusijas, izraisot pat dažus kristietības kā sieviešu nīšanas nosodījumus. Tomēr šo reakciju pamatā ir nepareiza Pāvila vēstījuma izpratne.

Vairāki punkti var palīdzēt mums labāk izprast šo rakstvietu:

(1) Gan vīra, gan sievas attieksme izriet no savstarpējas pakļaušanās konteksta (*Ef. 5:21*), kas ir Svētā Gara piepildījuma rezultāts (*Ef. 5:18*).

(2) Sieva pakļaujas savam vīram nevis kā priekšniekam, bet kā Kristum, savam Glābējam un Aizsargam. Pakļaušanās nozīme ir turēt vīru augstā godā, cienot, atzīstot un novērtējot viņu kā savu aizbildni un palīgu. Bībele nesniedz nekādu pamatojumu priekšstatam, ka sieva ir zemāka par vīru un tādēļ pakļauta viņam kā priekšniekam. Drīzāk Pāvils šeit māca par pareizu pazemības un cieņas attieksmi, kādai sievai vajadzētu būt pret vīru. Tas, ka kristietība pasludina vienlīdzīgu vīriešu un sieviešu cieņu Kristū, nedrīkst likt sievietēm ieņemt augstprātīgu un pārākuma attieksmi pret saviem vīriem. Sievas attieksmei drīzāk jābūt mīlestības un atbalsta uzticības pilnajai attieksmei.

(3) Savukārt vīriem jāatceras, ka sievietes mīlestību uztver kā rūpes un aizsardzību. Vīra mīlestība pret sievu ir kā Kunga pašuzpurīgā mīlestība pret draudzi. Pāvils māca vīriem, lai viņiem būtu pareiza pazemības, atzinības un mīlestības attieksme pret savām sievietēm.

(4) Tiesa, Pāvils salīdzina sievas paklausību ar draudzes paklausību un vīra mīlestību ar Kristus mīlestību. Taču Pāvils šo salīdzinājumu neveic brīvi, sajaucot teoloģiskos jēdzienus, tādējādi dodot pamatu hierarhiskām attiecībām starp vīrieti un sievieti vai sakramentālam uzskatam par laulību. Gluži otrādi, apustulis uzreiz precizē savu salīdzinājumu un ļoti rūpīgi paskaidro, ko tieši viņš ir domājis un kādi ir salīdzinājuma punkti. Šis salīdzinājums attiecas uz savstarpējās pakļaušanās un mīlestības izpausmes attieksmi un formām.

Jānis Zeltamute (347–407), slavenais sludinātājs un Konstantinopoles baznīcas tēvs, izmantoja savas labākās homilētikas prasmes, lai aprakstītu vīra mīlestību pret sievu:

“Vai tu gribi, lai tava sieva tev būtu paklausīga, kā Baznīca Kristum? Tad rūpējies par viņu ar tādu pašu rūpību, kā Kristus rūpējas par Baznīcu. Jā, pat tad, ja tev būtu nepieciešams viņas dēļ atdot savu dzīvību, jā, un desmit tūkstošiem reižu tikt sagrieztam gabalos, jā, un paciest un izciest jebkādas ciešanas, — neatsakies no tā. Kaut arī tev tas viss būtu jāpiedzīvo, tomēr tu nebūsi, nē, pat tad tu nebūsi darījis neko līdzīgu Kristum. Jo tu patiešām to dari kādam, ar kuru tu jau esi saistīts, bet Viņš — kādai, kas novērsās no Viņa un ienīda Viņu. Tāpat kā Viņš guldīja pie savām kājām to, kas novērsās no Viņa, kas Viņu ienīda, atgrūda un nicināja, ne ar draudiem, ne ar vardarbību, ne ar šausmām, ne ar ko citu tamlīdzīgu, bet ar savu neviltotu mīlestību, tā arī tu izturies pret savu sievu. Jā, lai gan tu redzētu, ka viņa skatās uz tevi no augšas, tevi nicina un izsmej, tomēr ar savu lielo rūpību par viņu, ar mīlestību, ar laipnību, tu spēsi nolikt viņu pie savām kājām. Jo nav nekā spēcīgāka, kas spētu ietekmēt, kā šīs saites, īpaši starp

vīru un sievu. Kādu kalpu, patiesi, kāds varbūt spēs ar bailēm sasaistīt; nē, pat ne viņu, jo viņš drīz sāks doties prom un vairs nebūs. Bet savu dzīves partneri, savu bērnu māti, sava prieka pamatu, nekad nevajadzētu pieķēdēt ar bailēm un draudiem, bet gan ar mīlestību un labu prātu. Jo kāda gan ir tāda savienība, kur sieva baidās no sava vīra? Un kādu prieku baudīs pats vīrs, ja viņš dzīvo ar sievu kā ar vergu, nevis kā ar brīvu sievieti? Jā, kaut arī tev viņas dēļ nāktos kaut ko ciest, nebar viņu, jo arī Kristus tā nav darījis.” — *Homilies of St. John Chrysostom, Archbishop of Constantinople, on the Epistle of St. Paul the Apostle to the Ephesians*, in Philip Schaff, ed., *Saint Chrysostom: Homilies on Galatians, Ephesians, Philippians, Colossians, Thessalonians, Timothy, Titus, and Philemon* (Grand Rapids, MI: Eerdmans Printing Company, 1983), 13. sējums, 144. lpp.

Adventistu doktrīna par laulību un ģimeni

Ģimenes teoloģija ir tik svarīga, ka dažas kristīgās Baznīcas ir iekļāvušas ģimeni savu doktrīnu sarakstā (skat., piemēram, Vestminsteras ticības apliecības XXIV artikulu). Diemžēl dažas Baznīcas, piemēram, Romas katoļu, Austrumu pareizticīgo un anglikāņu Baznīca, ir nonākušas līdz galējībai, uzskatot laulību un ģimeni par sakramentu.

Septītās dienas adventistu skatījums uz ģimeni, īpaši pievēršot uzmanību attiecībām starp laulātajiem, ir izteikts 23. pamatmācībā: “Laulība ir mīlošās attiecībās uz mūžu veidota savienība starp vīrieti un sievieti — Ēdenē iedibināta un Jēzus apstiprināta. Kristietis, stājoties laulībā, uzņemas saistības ne vien pret dzīvesdraugu, bet arī pret Dievu, tāpēc laulību pienākas slēgt tikai starp tādu vīrieti un sievieti, kurus vieno kopēja ticība. Laulības pamatā esošā abpusējā mīlestība, cieņa un atbildība atspoguļo tās mīlošās, svētās, tuvās un noturīgās attiecības, kādas pastāv starp Kristu un Viņa draudzi. ... Lai gan attiecības ģimenē dažkārt neatbilst ideālam, vīrietis un sieviete, kas pilnīgi nododas viens otram Kristū, ļaujoties Svētā Gara vadībai un draudzes pamācībām, savā laulībā var atgūt vienotību un savstarpēju mīlestību. Dievs svētī ģimeni un ir paredzējis, ka ģimenes locekļi palīdzēs cits citam sasniegt pilnīgu briedumu. Pastāvīgi pieaugoša tuvība ģimenes locekļu starpā ir viena no pēdējās evaņģēlija vēsts pazišanas zīmēm.” Septītās dienas adventistu Baznīca, “Ko adventisti tic par laulību un ģimeni”, pieejams <https://www.adventist.org/marriage-and-the-family/>.

Adventistu Baznīca sniedz arī papildu pārdomas par ģimeni, izmantojot oficiālus paziņojumus. Tās 1996. gada paziņojums “Laulība” (skat. zemāk) ir skaidri saistīts ar Vēstules efesiešiem 5. nodaļu, lai gan Baznīcas paziņojumā nav izmantotas Bībeles atsaucis. Tomēr vairāki šī paziņojuma punkti uzsver laulības un ģimenes teoloģisko nozīmi:

Pirmkārt, paziņojumā laulība ir saistīta ar bibliskā Trīsvienīgā Svētā Dieva būtību: “Laulības vienotība, kas izriet no divu cilvēku dzimumu dažādības, vienreizējā veidā ataino Dieva vienotību daudzveidībā.”

Otrkārt, ģimene simbolizē Dieva un cilvēces attiecības: “Viscaur Rakstiem heteroseksuālā savienība laulībā tiek izcelta kā simbols saiknei starp Dievišķību un cilvēci. Tā ir cilvēciska liecība Dieva sevis dāvājošajai mīlestībai un Viņa derībai ar savu tautu. Vīrieša un sievietes harmoniskā savienība laulībā ir sociālās vienotības mikrokosmos, kas ir laika gaitā atzīta par stabilas sabiedrības galveno sastāvdaļu.”

Treškārt, paziņojumā uzsvērts, ka cilvēku ģimenes ir grēka stāvoklī un tām ir nepieciešama atjaunošana Jēzū Kristū un Svētajā Garā: “Tā kā laulību ir sabojājis grēks, ir jāatjauno laulības šķīstums un skaistums, kā to bija iecerējis Dievs. Izprotot Kristus pestīšanas darbu un Viņa Gara darbību cilvēku sirdīs, var atgūt laulības sākotnējo mērķi un īstenot brīnišķīgu un pilnvērtīgu laulības pieredzi, ja vīrietis un sieviete apvieno savas dzīves laulības derībā.” (Septītās dienas adventistu Ģenerālkonferences Admin-

istratīvā komiteja, "Laulība", 1996. gada 23. aprīlis, pieejams [https://www.adventist.org/official-statements/marriage/.](https://www.adventist.org/official-statements/marriage/))

Adventistu Baznīca ir izdevusi papildu paziņojumus, kuros nosoda ļaunprātīgu izmantošanu un vardarbību ģimenē (Septītās dienas adventistu Ģenerālkonferences Administratīvā komiteja, "Paziņojums par ļaunprātīgu izmantošanu un vardarbību ģimenē", publicējis prezidenta Roberta S. Folkenberga birojs Ģenerālkonferences sesijā Utrehtā, Nīderlandē, 1995. gada 29. jūnijā – 8. jūlijā), sieviešu apstiprināšanu un atbalstu dažādos sarežģītos apstākļos (Septītās dienas adventistu Ģenerālkonferences Administratīvā komiteja, "Paziņojums par sieviešu jautājumiem", ko izdevis prezidenta Roberta S. Folkenberga birojs Ģenerālkonferences sesijā Utrehtā, Nīderlandē, 1995. gada 29. jūnijā – 8. jūlijā).

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Kopā ar klases locekļiem veiciet "prāta vētru" par to, kā viņu ģimenes vai draudze varētu kļūt par ģimenes izlīguma centru, kur vīri un sievas apkārtējā sabiedrībā varētu rast izlīgumu.
2. Aiciniet klasi iedomāties, ka viņi ir uzaicināti sagatavot trīs prezentācijas kā daļu no projekta, kura mērķis ir veicināt kristīgas attiecības starp vīriem un sievietēm sabiedrībā. Kādas trīs tēmas viņi izvēlētos, un pēc tam, kādus elementus viņi iekļautu katrā tēmā?
3. Palūdziet klases locekļiem noteikt un paskaidrot trīs galvenās atšķirības starp to, kā Bībele un viņu vietējā kultūra uztver vīra un sievas attiecības ģimenē. Kādos trīs veidos viņi varētu labot attiecības savās ģimenēs, lai tuvotos Bībelē aprakstītajam modelim par vīra un sievas attiecībām ģimenē?

Praktizējot visaugstāko uzticību Kristum

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 6:9.*

Studiju fokuss: *Ef. 6:1–9; Mk. 10:13–16; Kol. 3:21; 1. Pēt. 2:18–25; 2. Kor. 5:10; Kol. 3:24, 25.*

Ievads: Pēc tam, kad Pāvils ir pārrunājis ģimenes vienotības tēmu, viņš iedziļinās vienā no vispretrunīgākajām un sarežģītākajām vienotības kategorijām: vienotībā starp paaudzēm un starp sociālajām grupām jeb šķirām. Šīm situācijām Pāvils piedāvā vienu un to pašu evaņģēlija risinājumu — vienotību “Kungā”. Pāvils iesaka bērniem cienīt savus vecākus Kungā. Šī frāze jau nostāda bērnus kristīgās ģimenes un sabiedrības sfērā, kurā viņi paši tiek uzskatīti par Kunga ģimenes locekļiem. Apustuļa padoms vecākiem ir tieši tādā pašā garā — izturieties pret saviem bērniem tā, it kā viņi piederētu Kungam. Tomēr šis princips nenozīmē, ka bērnus nevar audzināt, labot un disciplinēt. Taču vecākiem ir jāattiecas pret savu bērnu disciplinēšanu tādā pašā veidā, kā to darītu Dievs.

Pretēji tam, ko saka daži Bībeles kritiķi, Pāvils neatbalstīja ļauno verdzības institūciju, bet izvēlējās tai pieiet pastorālā, stratēģiskā veidā. Sekojot Jēzum, kurš noraidīja vajāšanas jeb apspiešanas problēmas militarizētu, revolucionāru risinājumu (Pēteris saņēma Jēzus pamācību likt savu zobenu makstī), Pāvils iestājās par šīs un citu sociālo problēmu risināšanu Kristū. Vergiem ir jāuzlūko sevi kā Kristus vergus, tāpat kā Pāvils redzēja sevi, un viņiem ir cītīgi jāstrādā Kunga Jēzus labā. No otras puses, vergiem ir jāuzlūko savi kungi kā cilvēki (tikai zemes kungi), kam nepieciešama pestīšana, tāpat kā jebkuram citam grēcīgam cilvēkam. Savukārt vergu kungiem jāredz savi vergi kā līdzpilsoņi Dieva valstībā un viņiem pašiem kā debesu Kunga vergiem. Sociālā spriedze starp kungu un vergu ir “atrisināta” ar to, ka baznīcā gan kungi, gan vergi ir vienlīdz aicināti un pieņemti no Kristus, paaugstināti kopā ar Kristu debesīs. Viņi pielūdz vienu un to pašu Dievu un Glābēju un ir aicināti, lai Svētā Gara klātbūtne viņos pilnībā pārveidotu viņu dzīvi pēc Dieva tēla Kristū.

Mācību stundas tēmas: Šī mācību viela izceļ divas galvenās tēmas:

1. Vienotība starp paaudzēm: bērni un vecāki var būt patiesi vienoti, ja viņi izturas viens pret otru Kungā.
2. Vienotība starp sociālajām šķirām: vergu īpašnieki un vergi var būt vienoti Kungā tikai tad, kad viņi viens otru redz tādus, kādi viņi ir Kungā — kā jaunās valstības un jaunās dzīves Kristū līdzpilsoņi.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Vienotība bērniem un vecākiem, vergiem un kungiem

Vēstulē efesiešiem 6:1–9 Pāvils turpina tēmu par vienotību, ko Dievs caur Jēzu Kristu nes cilvēcei un draudzei. Pāvils to dara, pieskaroties diviem jutīgiem ģimenes un sociāliem jautājumiem — attiecībām starp paaudzēm un attiecībām starp vergiem un kungiem. Apustulis saka bērniem, ka viņiem ir jāpaklausa saviem vecākiem “Kungā”, “jo tā pienākas” (*Ef. 6:1*). Tas ir pareizi, jo tas ir Dieva bauslis, bauslis ar apsollījumu (*Ef. 6:2*) par svētībām un labklājību (*Ef. 6:3*). No otras puses, Pāvils aicina kristīgos vecākus “nekaitināt” bērnus uz dusmām (*Ef. 6:4*), izkomandējot viņus pēc patikas. Tā vietā vecāku mērķis ir “audzināt un pamācīt tos būt paklausīgiem Tam Kungam” (*Ef. 6:4*), ne-

vis pēc savas gudrības. Bērni ir jāizglīto, lai viņi paši būtu nobrieduši attiecībās ar Kungu. Lai gan bērniem ir jāiesaistās mājsaimniecības darbos, šiem darbiem ir jābūt audzināšanas, nevis izmantošanas vai ražošanas līdzekļiem, no kuriem bērni negūst labumu. Vecāku un bērnu attiecības ir sabiedrības pamatā. Skumji, ka dažādās sabiedrībās dažādos laikos ģimenes attiecībās ir pieredzēta vai nu vecāku, vai bērnu ļaunprātīga izmantošana, vai arī abas. Pāvils ir pārliecināts, ka šo grēka radīto starppaaudžu spriedzi draudzē var atrisināt tikai tad, ja tā ir Kristū.

Pāvils aicina kristīgos vergus “paklausīt” saviem “zemes kungiem ar cieņu, bijību un sirds patiesumu, tāpat kā [viņi] paklause Kristum” (*Ef. 6:5, NIV*). Ar to Pāvils nevēlas teikt, ka viņš piešķir dievišķu apstiprinājumu kaut kam tik acīmredzami nepareizam un ļaunam kā verdzība. Pāvils arī neveido paralēles starp “zemes kungiem” un Kristu. Tā vietā Pāvils uzsver vergu un kungu atgriešanās patiesumu.

Mums ir jābūt patiesiem kristiešiem neatkarīgi no apstākļiem, kādos atrodamies. Šajā grēcīgajā pasaulē mēs bieži nonākam dažādās sarežģītās situācijās. Dažus no mums rīcībnespējīgus vai ierobežotus padara slimība, citus — dabas vai sociālas katastrofas, bet daži pat saskaras ar dzīves noslēgšanos. Protams, šādos apstākļos Raksti māca mums darīt visu, kas ir mūsu spēkos, lai uzlabotu vai mainītu savus apstākļus. Taču šo stratēģiju ne vienmēr ir iespējams īstenot. Šādos apstākļos vissvarīgākais, ko kristietim vajadzētu darīt, ir turēties pie savas patiesās ticības un attiecībām ar Kristu.

Tāpat Pāvils saka efesiešu vergiem: ja tu esi vergs, tāpat kā Jāzeps Ēģiptē, un ja tu nespēj mainīt šo briesmīgo stāvokli (*1. Kor. 7:21–23*), tad atceries Evaņģēlija noslēpumu, Kristus svētības debesu vietās, godu, ko Viņš mums ir devis, paaugstinot mūs līdz ar Sevi pie Dieva troņa. Atcerieties arī to, ka mēs visi esam akmeņi Dieva templī un Viņa miesas locekļi, ka mēs esam piedzīvojuši dziļu mūsu sirds un dzīvesveida pārveidi, dziļu mūsu attieksmes un perspektīvu transformāciju, un Svētā Gara spēku, kas darbojas mūsos, lai radītu šīs apbrīnojamās pārmaiņas.

Tāpēc, līdzīgi Jāzepam Ēģiptē, strādājiet saimniekam, veiciniet viņa vai viņas nama labklājību tādā pašā veidā, kā jūs strādātu Jēzum (*Ef. 6:6*). Šāda rīcība nav pielūgšana vai glaimošana. Šāda uzvedība nav arī pašapmāns, kas līdzinās verga mentalitātes attīstīšanai. Drīzāk šāda izturēšanās atspoguļo kristieša attieksmes būtību viņa vai viņas attiecībās. Neatkarīgi no apstākļiem vai sociālās struktūras kristietim vissvarīgākā ir viņa atgriešanās, kas radīs patiesu, uzcītīgu, perfektu attieksmi pret darbu un dzīvi (*Ef. 6:6–8*).

No otras puses, Pāvils saka kristiešu kungiem, lai “dara to pašu” (*Ef. 6:9*) saviem vergiem — esiet kungi kā Jēzus. Zemes vergu kungi jeb cilvēki ar bagātību un varu zina, ka Jēzus ir viņu Kungs. Tādējādi, pretēji uzskatam, ka Pāvils apstiprina verdzību, viņš sagrauj verdzības pamatu, iedibinot kristīgo principu, ka visiem — gan vergiem, gan zemes kungiem — ir viens un tas pats Kungs debesīs, Jēzus Kristus. Visām zemes sociālajām un ekonomiskajām attiecībām ir jābūt saistītām ar Jēzu Kristu. Vergi dzīvo un strādā vispirms saistībā ar Jēzu kā savu Kungu. Kungi izturas pret saviem strādniekiem tā, kā Jēzus, viņu Kungs, izturas pret viņiem. Pāvils uzsver, ka “pie Viņa nav nekāda favorītisma” (*Ef. 6:9, NIV*). Sekojot savam Kungam Jēzum (*Mt 26:51–53*), Pāvils uzskatīja, ka, sludinot evaņģēliju par vienotību un mīlestību Kristū, ļaunā verdzības institūcija sabruks pati no sevis.

Septītās dienas adventistu teoloģija par bērniem

Septītās dienas adventisti augstu vērtē gan laulību, gan bērnus. Šī vērtība ir atspoguļota 23. pamatmācībā: “Dievs svētī ģimeni un ir paredzējis, ka ģimenes locekļi palīdzēs cits citam sasniegt pilnīgu briedumu. Pastāvīgi pieaugoša tuvība ģimenes locekļu starpā ir viena no pēdējās evaņģēlija vēsts pazīšanas zīmēm. Vecākiem savi bērni ir jāaudzina tā, lai tie mīlētu Kungu un paklausītu Viņam. Ar savu piemēru un vārdiem vecākiem

jāmāca, ka Kristus ir mīlošs, maigs un rūpīgs padomdevējs, kurš vēlas, lai bērni kļūst par Viņa miesas locekļiem, par Dieva ģimeni, kurā savienojas visi ticīgie — kā precētie, tā neprecētie.” Septītās dienas adventistu Baznīca, “Ko adventisti tic par laulību un ģimeni”, pieejams <https://www.adventist.org/marriage-and-the-family/>.

Bērnu vērtēšana ir iekļauta arī citos Septītās dienas adventistu Baznīcas oficiālajos paziņojumos. Atsaucoties uz Efesiešiem 6:4 un citiem tekstiem, paziņojumā “Bērnu audzināšana un aizsardzība” bērni tiek raksturoti kā “dārgas Dieva dāvanas, kas uzticētas vecāku, ģimenes, ticīgo kopienas un visas sabiedrības aprūpē”, un tiek aicināts aizsargāt bērnus no jebkāda veida ļaunprātīgas izmantošanas, vardarbības un ekspluatācijas. Paziņojumā norādīts, ka “daudzi bērni piedzīvo bargus sodus bibliskas disciplīnas pieejas vārdā. Labošana, ko raksturo stingra, represīva, diktatoriska kontrole, bieži izraisa aizvainojumu un dumpinieciskumu. Šāda bargā disciplinēšana ir saistīta arī ar paaugstinātu risku, ka bērniem var tikt nodarīts fizisks un psiholoģisks kaitējums, kā arī ar lielāku iespējamību, ka jaunieši, risinot domstarpības ar citiem, ķersies pie piespiešanas un vardarbības. Turpretī piemēri no Rakstiem, kā arī daudzi pētījumi apstiprina maigāku disciplinēšanas veidu efektivitāti, kas ļauj bērniem mācīties, argumentējot un izjūtot savas izvēles sekas. Ir pierādīts, ka šādi maigāki pasākumi palielina iespēju, ka bērni brieduma vecumā izdarīs dzīvi apliecinošu izvēli un atbalstīs vecāku vērtības.” Šajā paziņojumā draudzes tiek aicinātas kļūt par “drošu vietu” bērniem, nodrošinot “emocionālu un garīgu dziedināšanu” cietušajiem bērniem — Septītās dienas adventistu Ģenerālkonferences Izpildkomiteja, “Bērnu audzināšana un aizsardzība”, 2010. gada 23. jūnijs, pieejams <https://www.adventist.org/official-statements/nurture-and-protection-of-children>. Līdzīgi paziņojumi, tostarp praktiski ieteikumi, tika izdoti 1997. gadā (“Seksuāla vardarbība pret bērniem”, par ko balsoja Ģenerālkonferences Izpildkomitejas pavasara sanāksmē 1997. gada 1. aprīlī Loma Lindā, Kalifornijā) un 2000. gadā (“Bērnu labklājība un vērtība”, par ko balsoja Septītās dienas adventistu Ģenerālkonferences Administratīvā komiteja, lai to publicētu Ģenerālkonferences sesijas laikā Toronto, Kanādā, 2000. gada 29. jūnijā — 8. jūlijā). Jāatzīmē, ka Adventistu Baznīcā ir vairākas nodaļas, kas kalpo ģimenes vajadzībām: Ģimenes kalpošanas nodaļa, Bērnu kalpošanas nodaļa, Sieviešu kalpošanas nodaļa un Jauniešu kalpošanas nodaļa.

Septītās dienas adventistu teoloģija par verdzību

Kā septītās dienas adventisti mēs esam iekļāvuši savās galvenajās doktrīnās Bībeles skatījumu uz tādiem sociāliem jautājumiem kā rasisms, verdzība un citas sociālekonomiskas atšķirības, saistot šos jautājumus ar Baznīcas mācību, kā to darīja Pāvils Vēstulē efesiešiem. Septītās dienas adventistu 14. pamatmācība “Vienotība Kristus miesā” pasludina, ka “Kristū mēs esam jauns radījums; mūsu starpā nedrīkst pastāvēt nošķirums rases, kultūras, izglītības un nacionalitātes dēļ, kā arī dalījums starp augstākiem un zemākiem sabiedrības slāņiem, bagātiem un nabagiem, vīriešiem un sievietēm. Mēs visi esam vienlīdzīgi Kristū, kurš mūs ar vienu Gara palīdzību ir saistījis vienā sadraudzībā ar Viņu un savā starpā, tāpēc mums ir jākalpo visiem, tos nešķirojot, un bez iebildumiem jāpieņem kalpošana no saviem ticības biedriem.” (Pieejama <https://www.adventist.org/beliefs/>). Pat ja Baznīca nav nobalsojusi par paziņojumu, kas īpaši pievērštos verdzībai, ir pieņemti ar to saistīti paziņojumi par nabadzību un cilvēciskām attiecībām, piemēram, “Dzīve bez pajumtes un nabadzība” (Ģenerālkonferences prezidents Nīls Vilsons (Neal C. Wilson), 1990. gada 5. jūlijs, publicēts Ģenerālkonferences sesijā Indianapolē, Indiānā, pieejams <https://www.adventist.org/official-statements/homelessness-and-poverty>); “Nabadzība pasaulē” (Septītās dienas adventistu Ģenerālkonferences Izpildkomiteja, 2010. gada 23. jūnijs, publicēts Ģenerālkonferences sesijā Atlantā, Džordžijā, 2010. gada 24. jūnijs — 3. jūlijs, pieejams <https://www.adventist.org/official-statements/global-poverty>); “Viena cilvēce: deklarācija par cilvēciskajām attiecībām, pievēršoties ra-

sismam, kastu sistēmai, cilšu sistēmai un etnocentrismam” (Septītās dienas adventistu Ģenerālkonferences Administratīvā komiteja Silverspringsā, Merilendā, 2020. gada 15. septembrī, pieejams <https://www.adventist.org/official-statements/one-humanity-a-human-relations-statement-addressing-racism-casteism-tribalism-and-ethnocentrism>).

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

Izlasiet un kopā ar klasi pārrunājiet šādus jautājumus:

1. Iespējams, ka vecāki agrāk ir slikti izturējušies pret jums vai darījuši pāri. Neskatoties uz to, kādi ir trīs Vēstulē efesiešiem 5. un 6. nodaļā minētie principi, kas varētu kalpot kā vadlīnijas jūsu pašu bērnu audzināšanā? Kā šie paši principi var palīdzēt jums dziedināt savas ģimenes pagātnes attiecību rētas?
2. No otras puses, iespējams, Dieva vārds Efesiešu 6. nodaļā un Svētais Gars pārliedzina jūs par to, ka jūs esat nonākuši uz ceļa, kurā slikti izturējāties pret savu laulāto draugu un bērniem. Pamatojoties uz Efesiešiem 5. un 6. nodaļas atkārtotu izpēti, sastādiet trīs soļu plānu, lai labotu šo situāciju. Iespējams, ka jums nav šīs problēmas, bet jūs pazīstat kādu, kurš cīnās šādā situācijā. Kā jūs varat viņam vai viņai palīdzēt?
3. Ja, ņemot vērā šo pētījumu, jūs saprotat, ka esat dzīvojis nepaklausīgi un nicinoši attiecībā pret saviem vecākiem, kādi ir trīs veidi, kā jūs varētu labot šo situāciju?
4. Šķiet, ka pastāv cieša saikne starp ļaunprātīgām attiecībām ģimenē un draudzē, un jauniešu aiziešanu no draudzes. Ko jūs kā ģimene un/vai kā draudze varat darīt attiecībā uz šo parādību? Kā mēs varam atrast līdzsvaru starp jauniešu uzvedības koriģēšanu un to, lai viņi zina par mūsu pastāvīgo, nesatricināmo mīlestību pret viņiem?
5. Praviētis Maleahija (*Maleahijas 4:5, 6*) pravietoja par Ēlijas atgriešanos pie Dieva tautas ar vēsti par izlīgumu starp paaudzēm. Mūsu pašu glābšana patiesībā ir izlīgums, ko Dievs veic starp mums — Viņa grēcīgajiem bērniem — un Sevi kā mūsu Tēvu (*2. Kor 5:18–21*). Visā Vēstulē efesiešiem Pāvils runā par šo pašu izlīgumu Kristū starp mums un Dievu. Šis vertikālais izlīgums atspoguļosies mūsu ģimenes, sociālajās un darba attiecībās. Kādi ir trīs veidi, kā jūsu draudze varētu kļūt par centru, kas veicina starppaaudžu un sociālo izlīgumu plašākā sabiedrībā?

Aicinājums pastāvēt

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 6:10, 11.*

Studiju fokuss: *Ef. 6:10–20; 5. Moz. 20:2; Rom. 13:11–14; 1. Tes. 5:6–8; 1. Kor. 15:23, 24.*

Ievads: Līdz šim Pāvils ir apvienojis vairākus fundamentālus faktus par evaņģēliju: to, ka Kungs ir atjaunojis vienotībā jūdus un pagānus, vīrus un sievas, bērnus un vecākus, vergus un kungus; to, ka mūsu dzīve ir pārveidota, ka mēs esam augšāmcelti, uzkāpuši un paaugstināti kopā ar Kristu; to, ka Dievs mums ir devis svētības un dāvanas; un to, ka esam veidoti par Dieva draudzi, kas ir vienota Kungā. Vai visi šie fakti nozīmē, ka pestīšanas vēsture ir beigusies un ka mums vairs nekas nav jādara? Nekādā gadījumā.

Savas vēstules pēdējā nodaļā Pāvils efesiešiem un mums visiem atgādina, ka kristieši nav tikai glābti cilvēki, kas ir sapulcināti Jēzus pulkā. Gluži otrādi, Pāvils uzstāj, ka, ti-klīdz kristieši pievienojas Kunga valstībai, viņi piedalās tās aizstāvēšanā un sekmēšanā. Viņi ir Dieva valstības karavīri. Taču viņi nav karavīri tādā nozīmē, kā Romas impērijas karavīri. Viņi arī nav militarizēti nemiernieku kareivji. Viņu ienaidnieks ir garīgs, un tādas ir arī viņu bruņas un ieroči. Tā ir kosmiska cīņa, ko “debesīs” sācis “velns” un citi “šīs tumsības pasaules spēki... garīgie ļaunuma spēki” (*Ef. 6:11, 12, NASB*) pret Dieva troni.

Kristiešu varas un spēka avots nav viņu pašu muskuļos, bruņojumā, ieročos, kaujas prasmēs un stratēģijās. Viņu vienīgais spēka avots, kā vienmēr, ir Kungs. Viņi cīnās tāpat, kā cīnījās viņu Kungs, sagraujot ļaunumu un pasaulīgās varas ar mīlestības un taisnīguma spēku, kas nāk no krusta. Taču krusts nav viņu, tas ir Kunga krusts. Kungs bija tas, kurš pie krusta guva uzvaru pār ļaunuma varām; Kungs bija tas, kurš augšāmcēlās un uzkāpa debesīs. Pateicoties šai uzvarai, Kungs Jēzus dod savai draudzei savu augšāmcelšanos, savu dzīvību un svētības (*Efesiešiem 1*), savas dāvanas (*Efesiešiem 4*) un tagad arī savas bruņas (*Efesiešiem 6*). Kristieši, tērpušies Kristus bruņās, cīnās cīņā, kurā Viņš jau ir uzvarējis.

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas mācību stunda koncentrējas uz divām galvenajām tēmām:

1. Pievienojoties draudzei, kristietis automātiski iesaistās kosmiska mēroga garīgā cīņā.
2. Bet kristietim nav jāuztraucas, jo viņa spēks un bruņas nāk no Kunga. Viss, kas kristietim jādara, ir jānoturas savā vietā Kungā.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Ieņemot uzvarētāju pusi

Kad Pāvils saka “beidzot” (*Ef. 6:10*), viņš ar to nedomā, ka pazemina sava kristīgās dzīves redzējuma intensitāti un aprakstu. Tādā veidā viņš noslēdz savu vēstuli ar aicinājumu cīnīties. Jā, Pāvila evaņģēlijs ir miera vēsts, bet tā ir miera vēsts tieši tāpēc, ka notiek karš, kurā iesaistīts viss visums, sākot no Dieva tronī debesu vietās līdz pat pēdējam cilvēkam pasaulē. Pāvila evaņģēlijs ir miera vēsts, jo Dievs šajā karā ir guvis uzvaru.

Tomēr priekš mums karš turpinās un mēs katrs izvēlamies kādu pusi. Īsti kristieši ir tie, kas nostājas Dieva pusē. Šī alianse novedīs cīņu līdz viņu durvju sliksnim. Taču kristiešiem nav jābaidās. Gluži otrādi, zinot, ka viņi ir nostājušies pareizajā un uzvarētāju

pusē šajā karā, viņiem ir jāzina, ka nav atstāti vieni un ka viņi ir pilnvaroti un apgādāti ar visu nepieciešamo kaujas aprīkojumu, lai uzvarētu. Vienīgais, kas viņiem ir nepieciešams, ir ieņemt nostāju. Šī nostāja ir tik svarīga, ka Vēstules efesiešiem 6. nodaļā apustulis trīs reizes atkārtoti savu aicinājumu kristiešiem nostāties Dieva pusē (*Ef. 6:11, 13, 14*).

Šeit es stāvu

Līdz 1521. gadam Mārtiņš Luters (1483–1546) bija kļuvis par Reformācijas vadošo balsi. Studējot Rakstus oriģinālvalodās, augstīniešu mūks, kurš kļuva par Bībeles teoloģijas profesoru Vitenbergas universitātē, nonāca pie diviem galvenajiem secinājumiem, kurus abus uzspieda Pāvila teoloģija. Pirmkārt, ka grēcinieka attaisnošanas pamatā ir Dieva žēlastība, ko grēcinieks pieņem ticībā; šī ideja pārtapa protestantu reformācijas principos *sola gratia* un *sola fide*. Otrkārt, ka Raksti ir pašpietiekama Dieva atklāsme un ka Bībele, nevis Baznīcas koncils vai pāvests, ir vienīgais un galīgais ticības un autoritātes noteikums Baznīcā. Šī ideja tika ietverta reformācijas *sola scriptura* principā.

Kamēr šīs idejas arvien vairāk veidojās Lutera prātā, Johana Tecela indulgenču pārdošana netālu no Vitenbergas iedvesmoja Luteru sacelties pret klaju korupciju Baznīcā, 1517. gada 31. oktobrī publicējot savas slavenās 95 tēzes. Tomēr tā vietā, lai piedzīvotu dziļas reformācijas vilni Baznīcā, Luters saskārās ar uzbrukumu cunami, kura mērķis bija viņu salauzt un aplusināt. Līdz 1518. gada Augsburgas reihstāgam Luters jau uzskatīja Rakstus par vienīgo ticības, morāles un teoloģijas pamatu. Tomēr, nonācis starp pieaugošo popularitāti Vācijā un lielo pāvestības spiedienu, Luters 1519. gadā piekrita nepublicēt savus uzskatus, ja viņa pretinieki atturēsies no uzbrukumiem viņam.

Taču, kad 1520. gadā viņš atkārtoti tika pakļauts uzbrukumiem, Luters nolēma pilnībā publiskot savus aicinājumus uz dziļu Baznīcas reformāciju. Tā rezultātā Luters publicēja virkni brošūru. Šajās brošūrās reformators izmantoja Rakstus, lai atspēkotu (1) pāvesta pretenzijas uz absolūtu varu pār Baznīcu un pasauli ar tās hierarhijas palīdzību un (2) Baznīcas pretenzijas kontrolēt Dieva žēlastību ar tās sakramentu un priesterības palīdzību. Tā vietā Luters ierosināja, ka baznīcai jāatgriežas pie principa par visu ticīgo priesterību, kuriem caur ticību ir tieša pieeja Dievam un Viņa žēlastībai.

Romas baznīca atbildēja ar pāvesta Leona X 1520. gada bullu *Exsurge Domine*, kurā pāvests norādīja aptuveni četrdesmit vienu iespējamu teoloģisku kļūdu Lutera rakstos. Tajā pašā gadā Luters tika ekskomunicēts un viņa grāmatas tika pavēlēts sadedzināt. Kad 1520. gada decembrī pāvesta bulla nonāca pie viņa, Luters to publiski sadedzināja. Saspīlētā situācija pārauga atklātā karā. Jaunais imperators Kārlis V (Charles V) mēģināja ieviest kārtību savā valdījumā, 1521. gada pavasarī izsaucot Luteru uz impērijas brīvpilsētas Vormsas (netālu no Frankfurtes) reihstāgu, kur Luteram būtu jāatbild par saviem uzskatiem un rīcību. Reformatoram bija jādodas ceļā un jāpiedalās sēdē Vitenbergas universitātes dibinātāja un Lutera aizstāvja, Saksijas Frīdriha, aizbildniecībā. Luters bija labi motivēts cīnīties par Dievu, kā to apliecina viņa izsauciens pirms došanās uz Vormsu, "Es ieiešu Vormsā zem Kristus karoga pret elles vārtiem." (Roland H. Bainton, *Here I Stand: A Life of Martin Luther* (Nashville: Abingdon-Cokesbury, 1950), 179. lpp.

Luters ieradās Vormsā 1521. gada 16. aprīlī, un viņam tika pavēlēts ierasties reihstāgā nākamās dienas pēcpusdienā pulksten četros. 17. aprīlī Luters tika atvests uz sēdi. Priekšsēdētājs uzreiz pārgāja pie Lutera iztaujāšanas par to, vai uz galda sakārtotās grāmatas ir viņa un vai viņš ir gatavs atsaukt tajās rakstītos uzskatus. Apzinoties šī brīža izšķirošo nozīmi un tā ietekmi uz evaņģēlija nākotni, Luters vilcinājās un lūdza papildu laiku pārdomām. Viņa lūgums tika apmierināts, un 18. aprīlī pulksten sešos pēcpusdienā viņš atgriezās reihstāgā.

Viņa izskats un balss atšķīrās no iepriekšējās dienas: viņš bija labi noskaņots, un viņa balss skanēja spēcīgi, pārlicinoši. Atzinis, ka viņa priekšā sakrātās grāmatas ir viņa autordarbs, reformators paskaidroja, ka viņš nevar atsaukt šajās grāmatās paustās idejas, jo tās iedalās trīs kategorijās, no kurām katra satur patiesības, kuras viņš nevar atsaukt: (1) vispārējas kristīgās mācības sludināšana, (2) pāvestības korupcijas, kas apspieda vācu tautu, nosodīšana un (3) atsevišķu personu korupcijas atmaskošana. Šī iemesla dēļ Lutera pieprasīja, lai viņa kļūdas tiktu pierādītas, pamatojoties uz Rakstiem, nevis ar Baznīcas pilnvarām.

Vadītājs pārmeta Luteram, ka viņš uzskata Rakstus par galīgo autoritāti, norādot, ka Baznīcai būtu kauns, ja pēc tik daudziem gadsimtiem tā kļūdotos. Šī iemesla dēļ sēdes vadītājs izaicināja Luteru sniegt tiešu atbildi uz jautājumu, vai viņš atsakās no saviem darbiem un mācībām. Lutera skanīgā balss pasludināja slaveno atbildi: “Tā kā Jūsu Majestāte un jūs kungi vēlaties skaidru atbildi, es atbildēšu bez ragiem un bez zobiem. Ja vien Raksti un veselais saprāts mani nepārlicina — es nepieņemu pāvestu un koncilu autoritāti, jo tie ir bijuši pretrunā viens otram —, mana sirdsapziņa ir Dieva Vārda gūstā — es nevaru un negribu neko atsaukt, jo nav ne droši, ne ieteicami darīt kaut ko pret sirdsapziņu. *Šeit es stāvu, es nevaru citādi*. Dievs, palīdzi man! Āmen.” — Bainton, *Here I Stand: A Life of Martin Luther*, 185. lpp., vārdi kursīvā ir pievienoti (skat. komentāru zemāk).

Vēsturnieki ir atzīmējuši, ka vārdi “Šeit es stāvu, es nevaru citādi” nav atrodami oficiālajos reihstāga ierakstos, bet ir iekļauti agrākajā drukātajā runas versijā (Baintons, 185. lpp.). Elēna G. Vaita apraksta Luteru kā izrunājušu šos vārdus (skat. *Lielā cīņa*, 160. lpp.). Daudzi vēsturnieki uzskata, ka Lutera patiešām teica šos vārdus, bet izvirza pieņēmumu, ka rakstvedis bija tik ļoti pārņemts ar runu, ka viņš nepamanīja šos konkrētos vārdus. Neatkarīgi no tā, kā viņš formulēja savu aizstāvību, fakts paliek fakts, ka Lutera nostāja Vormsas sēdē bija drosmīga rīcība: viņš iestājās par patiesību, par evaņģēliju, par Dievu un par cilvēces glābšanu.

Kad viens sirsnīgs, Gara piepildīts, uzticīgs kristietis iestājas par Kristu, visa pasaule mainās. Turklāt Lutera savu aizstāvību neizteica skaļi vai nedabiski. Viņš ieņēma savu nostāju ticībā. Viņš nerunāja, balstoties uz savu varu vai shēmām; viņš devās uz Vormsu kā jau uz nāvi notiesāts cilvēks. Taču Lutera runāja kā Kristus kareivis, tērpies Dieva bruņās. Cīņa, kurā viņš devās cīnīties, nebija viņa cīņa. Tā bija Dieva cīņa. Viņam vajadzēja tikai pateikt: “Šeit es stāvu,” un Dievs uz visiem laikiem mainīja lielās cīņas gaitu.

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Palūdziet klases dalībniekiem personīgi pārdomāt zemāk minētos jautājumus, kamēr jūs tos lasāt klasē: Lai gan Pāvils aicina mūs “stāvēt” stipriem Kungā, dažreiz mēs pakļūpam un krītam. Atcerieties, cik reizes jūs esat krituši garīgajā kaujas laukā. Lai gan jūs, iespējams, esat kritis daudzas reizes, sastādiat īsu sarakstu ar galvenajiem kritieniem. Analizējiet šo kritienu iemeslus. Kuru vai kuras jūsu kristīgās bruņas daļas jūs neizmantojāt vai izmantojāt nepareizi? Kuru bruņu daļu vai daļas jūs neizmantojāt laikus, kas, iespējams, veicināja šīs garīgās neveiksmes? Ko jūs varētu darīt, lai labotu situāciju un atkal pieceltos — nostātos uz garīgā pamata — un virzītos uz priekšu cīņā kopā ar savu ģimeni un saviem ticības brāļiem un māsām? Palūdziet brīvprātīgo vai divus, lai viņi dalītos ar klasi atbildē uz pēdējo jautājumu. Atcerieties Dieva iedrošinājumu saviem karavīriem: “Taisnais krīt septiņas reizes un ceļas atkal augšā” (*Sal.pam. 24:16*).
2. Pāvils mudina efesiešus būt stipriem “Kungā” (*Ef. 6:10*). Patiesībā apustulis tik bieži lieto izteicienus “Viņā” vai “Kristū”, ka ir acīmredzams, ka tā ir neatņemama vēstules un evaņģēlija galvenās tēmas sastāvdaļa (skat. piemēram, *Ef. 1:1, 3, 4, 7, 9–11, 13, 20; Ef. 2:6–8, 13, 15, 21, 22; Ef. 3:6, 11, 21; Ef. 4:21, 32*). Ņemot vērā šos pantus, lūdziet

klases dalībniekus apsvērt sekojošus jautājumus: Ko, pēc viņu domām, Pāvils visvairāk vēlējas darīt zināmu saviem lasītājiem, lietojot izteicienu “Viņā”? Kāpēc Pāvils uzstāj uz šo izteicienu? Domājot par atbildi, iesakiet klasi ņem vērā Jāņa ev. 15:4–8.

Miera uzturēšana

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 6:16, 17.*

Studiju fokuss: *Ef. 6:10–20, 1. Pēt. 4:1; 1. Pēt. 5:8; Jes. 59:17; Jes. 52:8–10; 1. Tes. 5:16–18.*

Ievads: Pāvils, uzskaitot un aprakstot Dieva bruņas kā atsevišķus priekšmetus (josta, bruņas, apavi, vairogs, ķivere, zobens), nevēlas attēlot vientuļu karotāju. Gluži otrādi, grieķu valodā viņš lieto darbības vārdus otrajā personā daudzskaitlī, lai uzrunātu veselu armiju: (1) jūs (daudzskaitlī) topiet stipri (*Ef. 6:10*), (2) jūs (daudzskaitlī) apbruņojieties ar Dieva bruņām (*Ef. 6:11*), (3) lai jūs (daudzskaitlī) varētu pretī stāties velna viltībām (*Ef. 6:11*), (4) jo mums (acīmredzami daudzskaitlī) jācīnās (*Ef. 6:12*), (5) jūs (daudzskaitlī) satveriet visus Dieva ieročus (*Ef. 6:13*), (6) lai jūs (daudzskaitlī) būtu spēcīgi. Patiesībā visi vai lielākā daļa darbības vārdu, ko Pāvils šeit lieto, uzrunājot draudzi, ir daudzskaitļa formā. Tādējādi, lietojot daudzskaitļa formu, Pāvils mūsu acu priekšā attēlo Dieva triumfa armiju, kas sastāv no drosmīgiem kareivjiem, kuri ir pilnībā ekipēti savai misijai.

Bet kāda ir šīs armijas misija? Viņi ir bruņoti un gatavi pasludināt visumam Dieva vēsti, vēsti, ka Dievs nes mieru visumam, cilvēkiem uz zemes, mieru starp tautām, mieru kopienām, ģimenēm, starp paaudzēm un šķirām. Taču šis miers nav miers, kas panākts kompromisa vai sinkrētisma dēļ, kurā visas konfliktā iesaistītās puses nodrošina sava pasaules uzskata, vērtību vai projekta daļas pieņemšanu. Tā vietā Dievs atnesa mieru, pie krusta atklājot savu mīlestību un taisnīgumu, un tādējādi uzvarot cīņā pret Viņa apsūdzētājiem un ienaidniekiem. Kad cilvēki pieņem to, ko Kungs Jēzus paveica pie krusta, Dievs ar prieku svētī viņus ar Kristus taisnību. Tieši šī taisnība un mīlestība nes mieru starp cilvēkiem un Dievu, starp ļaudīm un visam visumam. Tieši šo mieru sludina kristieši. Tautu, reliģiju, kultūras, filosofijas, psiholoģijas un zinātnes vēsture ir pierādījusi, ka nav cita veida, kā panākt mieru. Tā kā kristieši paši ir piedzīvojuši šo mieru savā individuālajā dzīvē, savā ģimenē, sabiedrībā un draudzē, viņi tagad var to sludināt visai cilvēcei, pat visam visumam.

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas mācību viela fokusējas uz četrām savstarpēji saistītām tēmām:

1. Draudze ir iesaistīta kosmiskā konfliktā ar miera evaņģēlija pasludināšanas misiju.
2. Mēs šajā cīņā necīnāmies vieni — mēs cīnāmies “Kungā” un Viņa bruņās.
3. Mēs cīnāmies šajā kaujā nevis kā vientuļi karotāji, bet kā Dieva armija, Dieva tauta.
4. Mēs necīnāmies cīņā ar neskaidru, nezināmu gala iznākumu, bet gan cīņā, kurai jau ir noteikts iznākums — pie krusta Dievs izcīnīja uzvaru pār grēku, ļaunumu, nāvi un sātanu.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Karš un miers

Pāvils Vēstules efesiešiem 6:10–17 fragmentu sāk ar trīskāršu atsauci uz spēku (*Ef. 6:10*), izmantojot trīs dažādus vārdus: darbības vārdu *endunamoó* — “dot spēku” un divus lietvārdus — *kratos* — “spēks” vai “vara” un *ischus* — “stiprums”, “vara”, “spēks” vai “spēja”. Tos pašus vārdus, visus trīs lietvārdu formā, apustulis lietoja savas vēstules sākumā (*Ef. 1:19–21*), aprakstot Dieva varenību un spēku, kas atklājies Kristū. Tagad, vēstules beigās (*Efesiešiem 6*), Pāvils saka efesiešiem, ka šis spēks viņiem ir pieejams. Apustulis apelē pie spēka tēmas, jo viņš ievada tēmu par konfliktu, karu, cīņu un uzvaru.

Diemžēl kristīgā dzīve ir cieši saistīta ar cīņu un uzvarēšanu. Tiesa, visas reliģijas, filosofijas, zinātnes, literatūra un vēsture — patiešām, visi naratīvi, piemēram, evolucionisms, marksisms, nacisms — uztver un apraksta dzīvi kā cīņu, kā konfliktu. Patiesībā ikvienam, kurš vēlas pārdot kādu stāstu, ir jāveido tā sižets, balstoties uz konfliktu un cīņu. Šādos stāstos galvenais varonis cīnās pret kaut ko vai kādu: piemēram, galvenais varonis cīnās pret pārspēku, kāds cits varonis cīnās, lai pārvarētu melno caurumu, trešais varonis cīnās ar neārstējamu slimību.

Bet kristieša cīņa, kā skaidro Pāvils, ir cīņa pret “velna viltībām” (*Ef. 6:11*). Viņa aprakstītā cīņa nav “ne pret miesu un asinīm, ... bet pret valdniekiem, pret varām, šīs tumsības pasaules spēkiem, pret ļaunuma garīgiem spēkiem debesu vietās.” (*Ef. 6:12, NASB; skat. arī Ef. 1:19–21, Ef. 2:6, Ef. 3:10*). Šai garīgajai cīņai “debesu vietās” ir tieša un izšķiroša ietekme uz mūsu dzīvi. Mēs esam tieši iesaistīti šajā karā, un mums ir jāizvēlas, kurā pusē mēs vēlamies būt. Tomēr viscaur vēstulei Pāvils paskaidro, ka mēs neesam iesaistīti šajā karā tikai tāpēc, ka cīnās divas lielvaras, un mēs esam nevainīgi blakus upuri, kas pret savu gribu ir iejaukti jeb ierauti šajā cīņā.

Patiesībā ir tieši otrādi. Dievs ir tas, kurš mūsu dēļ ir iejaukts šajā cīņā. Mēs bijām tie, kas nostājās tumsas spēku pusē, lai cīnītos pret Dievu. Tā vietā, lai mūs iznīcinātu, Dievs piedāvāja cīnīties par mūsu glābšanu. Viņš uzņēmās uz Sevi mūsu vainu un grēku, mira mūsu vietā, lai varētu mums dot mieru, lai Viņš varētu atjaunot mūs savā valstībā, kas mums pienākas.

Tāpēc, kļūstot par kristiešiem, mēs pieņemam Dieva miera piedāvājumu, mēs pieņemam Viņa aicinājumu to piedzīvot un vēlamies dalīties tajā ar citiem cilvēkiem pasaulē, kuri joprojām karo ar Dievu. Mēs pievienojamies Kristum nevis no neitralitātes pozīcijām, bet gan no Dieva ienaidnieku rindām. Kad mēs pievienojamies Kristus armijai, mums uzbruks velns un visi citi ļaunuma spēki, kas darbojas arī mūsos. Šim uzbrukumam mums ir nepieciešamas Dieva bruņas un Viņa miera evaņģēlija pasludināšanas ierocis. Apsveriet šo iespaidīgo Elēnas G. Vaitas skatījumu:

“Daudzi noraugās uz cīņu starp Kristu un sātanu kā uz kaut ko tādu, kam nav tieša sakara ar viņu personisko dzīvi; viņi par to maz interesējas. Bet šī cīņa atkarojas katra cilvēka sirdī. Nekad neviens neatstāj ļaunā rindas, lai kalpotu Dievam, nesadūries ar sātana uzbrukumiem. Kristus stājās pretī tieši tiem kārdinājumiem, kas mums šķiet sevišķi grūti. Tie Viņam uzbruka ar tik reizes lielāku spēku, cik Viņa raksturs ir pārāks par mūsu raksturu. Ar briesmīgo pasaules grēka nastu plecās Kristus pārbaudījumu izturēja — uzvarēja iekāri, mīlestību pret pasauli un tieksmi izrādīt sevi, kas noved pie iedomības. Tie bija kārdinājumi, kas pārspēja Ādamu un Ievu un kas tik viegli uzvar arī mūs.” (*Laikmetu Ilgas*, 116., 117. lpp.).

Lielā cīņa

Savā plašajā darbā “Sistemātiskā teoloģija” Normans Galijs (Norman Gulley) uzsver, ka kristīgajā teoloģijā kopumā iztrūkst kosmiskā konflikta jeb lielās cīņas tēmas. (Skat. Norman Gulley, *Systematic Theology: The Church and the Last Things* [Berrien Springs, MI: Andrews University Press, 2016], 4. sējums, 478. lpp.). Kamēr citiem kristiešiem lielā cīņa (garīgais kosmiskais konflikts starp Dievu un ļaunajiem sātana spēkiem) ir viena no detaļām, kas vairāk saistīta ar teodiciju, Elēnai G. Vaitai un Septītās dienas adventistiem lielā cīņa ir visaptveroša doktrīna, kas integrē visas pārējās doktrīnas ne tikai sistemātiski, bet arī vēsturiski. Septītās dienas adventistiem lielās cīņas tēma ir ne tikai doktrīnu sistēma, bet arī stāsts, stāsts par Dievu. Tas ir stāsts par Viņa mīlestības pilno radīšanu, par mūsu sacelšanos pret Viņu, par Viņa pašuzpurīgo mīlestību pret mums, par Viņa tiešo iejaukšanos mūsu pasaules vēsturē caur iemiesošanos, par Viņa nāvi pie krusta, par augšāmcelšanos un debesbraukšanu, par Viņa vēlmi un darbu, lai

atjaunotu mūsu attiecības ar Viņu, par Viņa vienotības un mīlestības atjaunošanu cilvēcē caur draudzi, par Viņa apsolījumiem izbeigt grēka un ļaunuma stāstu, un par Viņa apsolījumu ievest mūs mūžīgajā priekā un mierā. Šī iemesla dēļ Septītās dienas adventisti ir formulējuši lielās cīņas tēmu kā 8. pamatmācību, par ko 1980. gadā nobalsoja Ģenerālkonference:

“Visa cilvēce pašlaik ir iesaistīta lielā konfliktā starp Kristu un sātanu, kur galvenais strīda objekts ir Dieva raksturs, Viņa likums un Viņa tiesības valdīt Universā. Šis konflikts aizsākās Debesīs, kad radīta būtne, kas bija apveltīta ar izvēles brīvību, pašpaaugstinoties kļuva par sātanu, Dieva pretinieku, un uzsāka sacelšanos, kurā iesaistīja daļu eņģeļu. Ievedot grēkā Ādamu un Ievu, sātans šo sacelšanās garu ienesa arī mūsu pasaulē. Grēks izkropļoja Dieva līdzību cilvēcē, izjauca līdzsvaru radītajā pasaulē un noveda to līdz galīgai izpostīšanai globālos plūdus, kā liecina 1. Mozus grāmatas 1.–11. nodaļas vēsturiski uzticamie teksti. Mūsu pasaule kļuva par arēnu vispārējai cīņai, kuru vēro viss Universs un kuras gaitā mīlestības Dievs galu galā tiks attaisnots. Lai šajā cīņā palīdzētu saviem ļaudīm, Kristus sūta Svēto Garu un uzticīgos eņģeļus, kas vada, aizsargā un stiprina tos glābšanas ceļā.” (*Lielā cīņa*, pieejama <https://www.adventist.org/the-great-controversy>.)

Herberts E. Duglass (Herbert E. Douglass) prasmīgi un bagātīgi izskaidro, kāda loma lielās cīņas tēmai (LCT) ir Septītās dienas adventistu teoloģijā: “Septītās dienas adventistiem LCT ir galvenais koncepts, kas piešķir saskaņu visām Bībeles tēmām. Tā pārsniedz mūšeno dalīšanos, kas gadsimtiem ilgi ir šķēlusi kristīgo Baznīcu. Tā ienes mieru teoloģiskajiem pretiniekiem, kuri pēkšņi jaunā harmonijā saskata patiesības, par kurām katrs no viņiem ir dedzīgi strīdējies. Šeit slēpjas adventisma unikalitāte. Šī unikalitāte nav kāds īpašs teoloģijas elements, piemēram, svētnīcas doktrīna. Adventisma unikalitāte slēpjas tā vispārējā izpratnē par Bībeles centrālo vēsti, ko nosaka tās galvenais, noteicošais princips — Lielās cīņas tēma.” (“The Great Controversy Theme: What It Means to Adventists,” *Ministry* žurnāls, 2000. gada decembris, 5. lpp.)

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

Palūdziet klases dalībniekiem izlasīt un pārrunāt šādus jautājumus:

1. Kādi ir daži no veidiem, kā valoda tiek militarizēta ikdienā? Padomājiet arī par šķietami “kaujiniecisko” valodu, kas tiek lietota dažās himnās, dzejoļos un Bībeles lasījumu fragmentos. Kā Septītās dienas adventisti mēs ļoti skaidri norādām, ka šādu valodu un izteicienus lietojam garīgi. Tomēr šo valodu var pārprast ap mums esošie cilvēki, kuri kristietību kopumā un Septītās dienas adventismu jo īpaši uzskata par miera reliģiju. Kā mēs varētu saglabāt Bībeles etosu, kas paredz cīnīties pret ļaunuma garīgajiem spēkiem lielās cīņas ietvaros, vienlaikus palīdzot mūsu draugiem un sabiedrībai saprast, ka mūsu draudze ir Dieva mīlestības, žēlastības un miera kopiena? Pārrunājiet savu atbildi ne tikai ar sabatskolas klasi, bet arī ar savu draudzi.
2. Iedomājieties, ka jūsu draudze ir aicināta iesaistīties miera veicināšanas projektos jūsu vietējā sabiedrībā, reģionā vai valstī. Kādā veidā jūsu draudze var iesaistīties šādos projektos? Kā jūsu draudze varētu nodrošināt, lai tās iesaistīšanās nebūtu politiska, bet gan balstīta uz Jēzus un apustuļu mācībām Bībeles lielās cīņas tēmas un evaņģēlija kontekstā?

Vēstule efesiešiem sirdī

I DAĻA — PĀRSKATS

Galvenā rakstvieta: *Vēstule efesiešiem 2:8–10*

Studiju fokuss: *Efesiešiem 1–6.*

Ievads: Vēstule efesiešiem ir galvenā atslēga uz visām pārējām Pāvila vēstulēm, bet šīs nedēļas pētījums ir galvenā atslēga, kas atslēdz visu Vēstules efesiešiem izpēti:

Sabatskolas standarta izdevuma Bībeles izpētes rokasgrāmatas svētdienas sadaļa apkopo Pāvila elpu aizraujošo skatījumu uz Dieva mūžīgo un vēsturisko radīšanas un pestīšanas plānu.

Pirmdienas sadaļa savēl kopā vēstules efesiešiem 2. nodaļu, kurā grafiski attēlots cilvēces drūmais grēka un nāves stāvoklis, stāvoklis bez apsoliņumiem, bez cerības, bez Kristus un bez Dieva pasaulē. Taču Pāvils — un Bībele kopumā — nebeidz ar šo drūmo attēlojumu. Tā vietā Pāvils detalizēti izklāsta evaņģēlija pamatelementus, Dieva noslēpumu, kas cilvēcei nes cerību: Dievs mūs Kristū un ar Kristu augšāmceļ un paaugstina savā svētnīcā debesu vietās. Turklāt Kristū un ar Kristu mēs kļūstam par Dieva jauno templi uz zemes. Šī pārvērtība notiek žēlastībā, un žēlastība ir kristīgās ticības, dzīves un misijas pamats.

Otrdienas sadaļā aplūkotajā 3. nodaļā ir uzsvērts Dieva noslēpums par draudzes radīšanu.

Trešdienas sadaļā (atkārtojot Efesiešiem 4. nodaļu) tiek paskaidrots, kā Dieva divkāršais mērķis tiek sasniegts, kad Dieva bērni no visas pasaules ir vienoti patiesā dievbijībā, savu garīgo dāvanu izmantošanā un misijā. Tāpēc draudzes vienotība ir obligāts nosacījums draudzes pastāvēšanai.

Kā uzsvērts ceturtdienas sadaļā (Efesiešiem 5), vienotību nav iespējams sasniegt, neatsakoties no mūsu pagātnes “es” izcelšanas. Vienotība tiek īstenota tikai tad, kad mēs pieņemam savu jauno identitāti un staigājam Kristū. Šī dziļā pārvērtība Kristū ietekmēs arī visus mūsu cilvēciskās dzīves aspektus, tostarp mūsu ģimenes (vīrus, sievas un bērnus), sabiedrību (cilvēku grupas un sociālās šķiras) un mūsu personīgo, individuālo dzīvi.

Piektdienas sadaļa (Efesiešiem 6) aicina mūs uzlūkot draudzi kā dinamisku un vienotu armiju, kas ir labi aprīkota tās kaujas misijai — pasludināt Kunga miera evaņģēliju. Tikai šis Kristus miers un miers Kristū ir tas, kas nodrošinās mums panākumus un dzīvību. Uzvara ir nodrošināta Kristū. Mūsu panākumi ir atkarīgi tikai no tā, vai mēs patiesi ticēsim Kristus uzvarai un rīkosimies saskaņā ar to.

Mācību stundas tēmas: Šīs nedēļas mācību viela ir visas Vēstules efesiešiem sintēze, mēģinājums izcelt un savīt kopā visas tās galvenās tēmas.

II DAĻA — KOMENTĀRS

Evaņģēlija noslēpums

Pāvila Vēstules efesiešiem pašā centrā pulsē viņa aizraušanās ar evaņģēliju kā nupat atkodētu noslēpumu. Viņš sāk savu vēstuli ar to, ka Dievs “atklājis mums Savas gribas noslēpumu” (*Ef. 1:9*), un šis noslēpums ir saistīts ar “mantojumu” (*Ef. 1:11*). Šis noslēpums nav par mūsu izmisīgo un tumšo stāvokli (*Ef. 2:1–4*) vai par atsvešinātību, šķelšanos un naidīgumu, ko grēks ir atnesis mums kā indivīdiem, kā ģimenēm un kā

sabiedrībai (*Ef. 2:11, 12*). Šis šķelšanās un naidīguma iemesls mūsu grēcīgajā stāvoklī mums nemaz nav noslēpums. Arī mūsu nespēja atrisināt grēka un nāves problēmu nav noslēpums (*Ef. 2:9; Jņ. 1:13*). Kā vēsture atkal un atkal to pierāda, mēs visi sāpīgi apzināties, ka neviens cilvēka izdomājums nevar mūs izvilkēt no grēka melnā cauruma gravitācijas lauka. Noslēpums, par kuru runā Pāvils, ir neaptveramais Dieva mīlestības brīnums pret mums! Mēs domājam, ka Dievs mūs nemīl. Mēs domājam, ka Viņš par mums ir aizmirsis. Mēs domājam, ka Viņš dod priekšroku jūdiem un ka pagāni ir izraidīti. Mēs domājam, ka jūdu lieta ir zaudēta uz visiem laikiem, kad viņi noraidīja Jēzu kā Mesiju.

Izrādās, ka mēs kļūdījāmies par Dievu visos šajos aspektos. Kad Dievs atklāja savus noslēpumus Pāvila priekšā, Pāvils bija šokēts. Šī iemesla dēļ, lai gan visā vēstulē šis noslēpums tiek aprakstīts no dažādiem skatupunktiem, apustulis vēstules centrā atkal atgriežas pie tā, ka sauc to par “noslēpumu” (*Ef. 3:3, 9*) un “Kristus noslēpumu” (*Ef. 3:4*), bet vēstules beigās — par “evanģēlija noslēpumu” (*Ef. 6:19*). Šis noslēpums ir vēl jo vērtīgāks, Pāvils paskaidro, ja apzināties, ka tas bija apslēpts cilvēkiem iepriekšējos gadsimtos un gadu tūkstošos, un Dievs izvēlējās Pāvila paaudzi dzīvot tajā unikālajā vēsturiskajā laikā, kad šis noslēpumu noslēpums tika pilnībā atklāts visiem (*Ef. 3:9; Rom. 16:25; 1. Kor. 2:7; Kol. 1:26, 27; Kol. 2:2*). Kāda privilēģija, kāda godība!

Mēs varam burtiski redzēt Pāvila liksmību par šo lielo atklāsmi. Evanģēlija patiesība ir ietekmējusi, pat pārveidojusi visu viņa dzīvi. Tāpat kā Jēzus līdzība par tīrumā atrasto apslēpto mantu (*Mt. 13:44*), Pāvils “pārdeva” visu, kas viņam piederēja, lai iegūtu un iemantotu šo slepeno dārgumu (*Fil. 3:4–8*). Viņa seja vēstīja citiem, ka viņš zina kaut ko tādu, ko citi nezina. Tomēr atšķirībā no dārgumu meklētāja (*Mt. 13:44*) vai atšķirībā no neuzticīgā kalpa (*Mt. 25:18*) Pāvils neslēpa savu noslēpumaino dārgumu zemē. Gluži pretēji, kad Dievs viņam atklāja savu noslēpumu, Pāvils devās pasaules ceļojumā, lai visiem pastāstītu par šo noslēpumu. Šis noslēpums ir par to, ka Dievs ir mīlestība. Viņš mūs radīja mīlestībā, Viņš mira mūsu vietā, jo Viņš ir mīlestība. Viņš mūs augšāmcēla, lai mēs kopā ar Viņu dzīvotu Garā Viņa svētajā mājoklī, jo Viņš ir mīlestība. Viņš cīnījās par mums, jo Viņš ir mīlestība. Un Viņš atgriezīsies pēc mums, jo Viņš ir mīlestība. Šis noslēpums, Pāvila vārdiem runājot, ir “Kristus jūsos, apskaidrošanas cerība” (*Kol. 1:27*).

Lielās cīņas beigas

Kādu dienu grēka vēsture beigsies, bet Dieva noslēpums nebūs izsmelts. Elēnas G. Vaitas valoda un ētoss, aprakstot lielās cīņas beigas, pilnībā sasauca un atbalsoja ar Pāvila pacilāto garu Vēstulē efesiešiem:

“Dieva izglābto studijām būs atvērtas visas Universa bagātības. No nāves saitēm atraisīti, tie dosies nenogurstošos lidojumos uz tālām planētām, — pasaulēm, kas skuma, redzot cilvēces ciešanas, un liksmojās dziesmās, saņemdamas vēsti par kādas dvēseles izglābšanu. Neizsakāmā sadraudzībā zemes bērni iepazīsies ar nekritušo būtņu priekiem un gudrību. Tās dalīsies atziņu un saprāta bagātībās, kas iegūtas laikmetu laikmetos, pārdomājot Dieva roku darbus. Ar neaptumšotu skatu viņi vēros radības godību — saules un zvaigznes, to sistēmās, kad tās noteiktā kārtībā riņķo ap Dieva troni. Uz visām lietām, sākot no vissīkākās līdz vislielākajai, būs rakstīts Radītāja vārds, un visur atklāsies Viņa spēka varenība.

Un tā, aizritot mūžības laikiem, tiks gūtas arvien pilnīgākas un brīnišķīgākas atklāsmes par Dievu un Kristu. Tādā pašā mērā kā atzīšana pieaugs arī mīlestība, godbijība un laime. Jo vairāk cilvēki iepazīs Dievu, jo apbrīnojamāks tiem kļūs Radītāja raksturs. Kad Jēzus visiem atklās atpestīšanas darba noslēpumus un iepazīstinās ar sasniegumiem, kas iegūti šajā lielajā cīņā ar sātanu, atpestīto sirdis ietrīsīsies vēl kvēlākā mīlestībā un vēl jūsmīgāk tie aizskars zelta kokles: desmit

tūkstoš reiz desmit tūkstoši un tūkstoš reiz tūkstoši balsu savienosies varenā slavas un teikšanas korī.

“Un visus radījumus, kas ir Debesīs un virs zemes, un zemes apakšā un kas ir jūrā, un visus, kas tur iekšā, es dzirdēju sakām: “Tam, kas sēž uz goda krēsla, un jēram lai ir pateicība un slava, un gods, un vara mūžīgi mūžam!”” (Atkl. 5:13)

Lielā cīņa ir beigusies. Grēka un grēcinieku vairs nav. Universs ir atkal tīrs, un visā bezgalīgajā radībā pulsē harmonija un prieks. Visās Universa daļās no Radītāja plūst dzīvība un gaisma. No vissīkākā atoma līdz vislielākajai pasaulei visas lietas — dzīvās un nedzīvās — savā neaizēnotajā skaistumā un pilnīgajā laimē liecina, ka Dievs ir Mīlestība.” (Elēna G. Vaita, *Lielā cīņa*, 677., 678. lpp.).

III DAĻA — PIELIETOJUMS DZĪVĒ

1. Šis ir visu apkopojošs pētījums. Mudiniet klases dalībniekus izveidot savu Vēstules efesiešiem kopsavilkumu un dalīties tajā ar sabatskolas klasi.
2. Kādas ir trīs galvenās tēmas, kas caurvij Pāvila vēstuli efesiešiem? Kā šīs tēmas ir savstarpēji saistītas? Palūdziet klases dalībniekiem noteikt, kuru tēmu viņi uzskata par galveno un kuras tēmas uzskata par pakārtotām.
3. Aiciniet klases dalībniekus iedomāties, ka viņi ir uzaicināti dibināt jaunu draudzi kādā neevanģelizētā teritorijā. Kā Pāvila Vēstule efesiešiem varētu palīdzēt viņiem sagatavoties šādam drosmīgam projektam? Palūdziet klases dalībniekiem noteikt tēmas Vēstulē efesiešiem, kas veidotu evaņģelizācijas vēsti šai jaunajai teritorijai. Kādā secībā klases dalībnieki varētu sniegt šīs tēmas? Lūdziet klases dalībniekus arī noteikt principus, pēc kuriem viņi varētu palīdzēt izveidot dinamisku draudzi, kas pēc iespējas tuvāk atbilstu apustuļa Pāvila iedomātajam un vēstulē aprakstītajam paraugam.

Principiem, ko jūsu klases dalībnieki ierosinās, vajadzētu būt noderīgiem, lai augtu pestīšanas prieka pilna draudze. Kādus papildu principus jūsu studenti varētu noteikt, kas palīdzētu apvienot jaunos locekļus Kristū un saliedēt tos kopā draudzes dzīvē un misijā? Kādi principi iedvesmotu draudzi, lai to vadītu Svētā Gara spēks caur garīgām dāvanām?

4. Mudiniet klases dalībniekus noteikt principus no Vēstules efesiešiem, kurus mēs studējām šajā ceturksnī, kas palīdzētu draudzes locekļiem sasniegt evaņģēlijam atbilstošu dzīvesveidu, principus, kas veidotu laimīgas ģimenes un veidotu veselīgas attiecības starp dažādām grupām.